

Miljø- og
Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Vejledning om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer 2019

April 2019

Vejledning om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer 2019, april.

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i april 2019

Foto: Birgitte Snebjerg
©Landbrugsstyrelsen

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

ISBN 978-87-93593-91-6

Indhold

1.	Velkommen.....	6
1.1	Nyt i denne vejledning	6
1.2	Kort om Pleje af græs- og naturarealer.....	7
1.3	Formål med ordningen.....	9
1.4	Hvem gælder vejledningen for?	9
1.5	Vigtige frister og datoer.....	10
2.	Hvem kan søge om et tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer?.....	12
2.1	Hvilke arealer kan du søge om tilskud til?.....	12
2.1.1	Markens HNV	13
2.2	Hvornår gælder tilsagnet fra?	14
2.3	Minimumskrav.....	15
2.3.1	Tilsagnsarealet skal være minimum 2,00 ha.....	15
2.3.2	Marken skal være minimum 0,30 ha	15
3.	Tilskuddets størrelse.....	16
4.	Betingelser for at få tilskud.....	17
4.1	Krav til plantedække	17
4.1.1	Krav til plantedække ved forpligtelse til afgræsning	17
4.1.2	Krav til plantedække ved forpligtelse til slæt	17
4.1.3	Særligt for GLM-landskabslementer	18
4.2	Forpligtelse til slæt.....	18
4.3	Forpligtelse til afgræsning.....	19
4.3.1	Generelle betingelser for afgræsning.....	19
4.3.2	Slåning af plantedækket ved forpligtelse til afgræsning	19
4.4	Hvad må du ikke på tilsagnsarealet	21
4.4.1	Gødkning	21
4.4.2	Brug af plantebeskyttelsesmidler	21
4.4.3	Omlægning	21
4.4.4	Tilskuds fodring.....	21
4.5	Information om tilsagnet på erhvervsmæssig hjemmeside	22
5.	Hvordan må og skal du anvende dit tilsagnsareal?	24
5.1	Hvad kan indgå i det støtteberettigede areal	24
5.2	Hvad kan ikke indgå i det støtteberettigede areal?	25
5.3	Hvornår er arealet plejet godt nok?.....	26
5.3.1	Slæt	26
5.3.2	Synligt afgræsset	26
5.3.3	Fast græsningstryk	27
6.	Ikke-støtteberettigede arealer	32
6.1	Er der i forvejen andre forpligtelser på arealet?	32
6.2	Tilsagn, der ikke kan kombineres med denne ordning.....	32
6.3	Arealer tilplantet med skov eller omfattet af tilskudsordning til skovbrug	32
6.3.1	Skov uden fredskovspligt.....	33
6.3.2	Kombination med tilsagn til skovrejsning	33
6.3.3	Skov med fredskovspligt.....	33
6.4	Arealet er ikke landbrugs- eller naturareal	33

7.	Kombinationsmuligheder med andre ordninger	34
7.1	Grundbetaling under undtagelsen i artikel 32	34
8.	Ansøgning om nyt tilsagn	35
8.1	Tilsagnsskemaet	35
8.2	Frister	35
8.3	Krav til ansøgningen	35
8.3.1	Hvornår kan en HNV overføres til en anden mark?	35
8.3.2	Indtegning af marker	36
9.	Anmodning om udbetaling af tilskud	38
9.1	Frister	38
9.2	Konvertering af eksisterende tilsagn – "Luft" skal fjernes	38
9.3	Krav til ansøgningen om udbetaling	40
9.3.1	Indtegning af marker	40
9.3.2	Sådan beregnes de 10 % fleksibilitet	41
9.3.3	Valg af afgødekode ved udfyldelse af Fællesskemaet	42
9.3.4	Generelt om udbetaling	44
10.	Prioritering	46
11.	Kontrol og sanktion	47
11.1	Kontrol i forhold til markblokke	47
11.2	Administrativ kontrol	48
11.3	Satellitbaseret kontrol	48
11.4	Kontrol på stedet	48
11.5	Overtrædelse af tilsagnsbetingelser og sanktioner	49
11.5.1	Overtrædelse af kriterier for støtteberettigelse	49
11.5.2	Overtrædelse af forpligtelser/andre forpligtelser	49
11.5.3	Hvordan beregner vi din sanktion?	50
11.5.4	Eksempler på beregning af sanktion	52
11.5.5	Sanktion ved gentagelse af en overtrædelse	56
11.5.6	Udelukkelse fra ordningen ved meget alvorlige overtrædelser	57
12.	Produentskifte	58
12.1	Produentskifte/ophør af tilsagn	58
12.1.1	Frist for indsendelse af produentskifteerklæring	58
12.1.2	Når du overdrager en mark med produentskifte af tilsagn	59
12.1.3	Når du overdrager en mark uden produentskifte af tilsagn	59
12.1.4	Når du indtræder i et tilsagn	60
12.1.5	Omgåelse	60
12.2	Når vi konstaterer overtrædelser ved en kontrol	60
12.3	Du kan indtræde i en andens ansøgning om nyt tilsagn	61
13.	Fælles regler for arealbaserede tilsagn under landdistriktsprogrammet	62
13.1	Bortfald af tilsagn	62
13.2	Omdannelse af dit tilsagn til en anden type tilsagn	62
13.3	Andre reguleringer der omfatter dine tilsagnsarealer	63
13.4	Ekspropriation og jordfordeling	63
13.4.1	Ekspropriation	63
13.4.2	Jordfordeling	64
13.5	Revisionsklausul	64
13.6	Suspension	65
13.7	Oplysningspligt	65

13.8	Dispensation	65
13.9	Force majeure og usædvanlige omstændigheder.....	66
13.10	Indsamling og offentliggørelse af data	67
13.10.1	Brug af data i ansøgningsskemaet	67
13.10.2	Opbevaring af kontroloplysninger	67
13.10.3	Hvad er dine rettigheder i forhold til de registrerede oplysninger?	68
13.10.4	Anvendelse af oplysninger fra Fællesskemaet og offentliggørelse af data	68
13.11	Klagemuligheder.....	68
14.	Retsgrundlag.....	69
	Bilag 1.Forenelighedstabel	70
	Bilag 2.Vejledende oversigt over vægtningskategorier for sanktioner for Pleje af græs og naturarealer	
	2019	71
	Bilag 3.Oversigt over forskelle mellem ordninger for Pleje af græs- og naturarealer	76
	Bilag 4.Sanktionering ved overskridelse af de 10 % fleksibilitet.....	77

1. Velkommen

Denne vejledning beskriver betingelserne for ordningen Pleje af græs- og naturarealer (tilsagnstypen 66 og 67).

Ordnningen Pleje af græs- og naturarealer er omfattet af Landdistriktsprogrammet og medfinansieret af Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

1.1 Nyt i denne vejledning

Vejledningen for tilsagn givet i 2014 eller tidligere (tilsagnstypen 56 og 57) finder du [her](#). Du kan se en sammenligning mellem de nye og de gamle tilsagn i bilag 3 i nærværende vejledning.

Der er 5. april 2019 lavet flere tilføjelser til vejledningen

- Afsnit 4.5 – der er tilføjet nogle tips til hvordan man kan informere om tilsagnet på sin erhvervsmæssige facebookside
- Afsnit 11.3 – der er tilføjet et nyt afsnit om satellitbaseret kontrol på grundbetalingsordningen, og hvordan det i nogle tilfælde kan påvirke tilsagnet.
- Afsnit 13.2 – Det er præciseret, at hvis man ønsker at omdanne et andet tilsagn til et tilsagn til Økologisk Arealtilskud eller pleje af græs- og naturarealer, så skal det ske i det nye tilsagnsskema.
- Bilag 2 – det er præciseret, at der først laves sanktioner på fx vandhuller hvis de er over 0,05 ha, eller sammen med andre ikke-afgræssede områder udgøre mere end 10 % af marken.

Der er den 1. februar beskrevet, at man også skal ændre afgrødekoden midlertidigt, hvis man ønsker at sende fællesskemaet ind, inden man har indsendt konverteringsskemaet.

Der er den 16. januar lavet nogle enkelte rettelser i forhold til nedenstående. Det er en præcisering af hvordan man kan søge om målrettede efterafgrøder før konverteringsskemaet er indsendt, samt andre mindre præciseringer.

Vejledningen er opdateret i forhold til "Vejledning om tilsagn om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer 2018" fra December 2017.

Der er flere nye ting i denne vejledning i forhold til vejledningen 2018. Dette skyldes hovedsageligt, at der er kommet nye regler på området og at der indføres nogle nye ansøgningsskemaer.

Som følge af den nye fleksibilitet er der flyttet lidt rundt på nogle afsnit og lavet et nyt kapitel 5 om, hvordan man må og skal udnytte sit tilsagnsareal. Der er også tilføjet et afsnit i kapitel 11 og et bilag 4, om hvordan vi sanktionerer ved overtrædelse af de 10%.

Da du ikke længere skal søge nyt tilsagn i samme skema som du anmoder om udbetaling af eksisterende tilsagn, er kapitlet om ansøgning om nyt tilsagn og udbetaling af tilskud også opdelt i to nye kapitler i denne vejledning.

Ændring af reglerne

- I 2019 overgår tilsagn om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer til den geospatiale ansøgning. Det betyder:
  - at det areal, der tegnes i forbindelse med ansøgning om nyt tilsagn til ikke må være større end det areal, der søges tilsagn til.
  - at det areal, der er registreret som tilsagnsareal i IMK ikke må være større end det areal, der søges om udbetaling til. - Nogle eksisterende tilsagn skal derfor konverteres til de nye regler. Læs mere i kap. 9.2
- Der indføres en fleksibilitet på ordningen, der gør, at mindre områder – under 500 m², der ikke kan eller bliver plejet, kan indgå i det støtteberettigede areal, hvis de udgør mindre end 10% af tilsagnsmarken og er naturligt forekommende. Læs mere i kapitel 5.
- Der er kommet ny praksis for, hvornår man kan søge nyt tilsagn til arealer i fredskov. Læs mere om dette i kapitel 6.3.3

- Der er ændret i reglerne for overførslen af HNV-værdien fra én mark til en anden. Fremover kan HNV-værdien kun overføres inden for samme markblok. Til gengæld kan den overføres fra en mark med et eksisterende tilsagn, som ikke udløber til en mark, hvor der søges om nyt tilsagn. Læs mere i kapitel 8.3.1
- Der er indsat et afsnit om suspension i forbindelse med kontrol. Læs mere i afsnit 13.6
- Nye frister for indsendelse af producentskifte. Læs mere i afsnit 12.1.1

Nye skemaer

- Ansøgning om nyt tilsagn skal fra 2019 søges i et selvstændigt skema. Der indføres samtidig, med en anden ansøgningsperiode end ansøgningsperioden for Fællesskemaet. Læs mere i kapitel 8.
- Indtegningsreglerne for eksisterende tilsagn er ændret, så man nu kan tegne flere eksisterende tilsagnsmarker som én mark på tværs af udløbsår for tilsagnene. Læs mere om dette i afsnit 9.3.1
- Producentskifte af tilsagnsarealerne bliver elektronisk, så man nu skal overdrage sine tilsagn direkte i Tast selv-service uden at skulle vente på, at en sagsbehandler behandler sagen. Samtidig ændres der lidt på fristerne Læs mere om dette i kapitel 12
- Nedsat græsningstryk skal fremover søges direkte enten i Fællesskemaet eller i Tilsagnsskemaet. Der skal vedhæftes en udtalelse fra Kommunen eller Naturstyrelsen, og vi har lavet en skabelon, der kan benyttes, så man sikrer, at alle relevante oplysninger kommer med. Læs mere i afsnit 5.3.3
- Det vil fremover være muligt, at sende ændringer til sit eksisterende tilsagn via Tilsagnsskemaets side "mine tilsagn" (skemaet forventes åbnet 3. juni).
- Løbende markblokrettelser, vil fremover føre til at tilsagnet løbende justeres til de nye grænser. På den måde vil tilsagnet altid være opdateret. Læs mere om dette i afsnit 8.3.2

Derudover er der lavet generelle sproglige rettelser, ændret datoer og årstal samt foretaget mindre præciseringer.

1.2 Kort om Pleje af græs- og naturarealer

Tilskuddet bliver givet til at pleje værdifulde græs- og naturarealer med afgræsning eller slæt i sommerperioden for at beskytte og forbedre biotopforholdene og biodiversiteten.

Ordnningen er delt op i to hovedforpligtelser:

- Forpligtelse til slæt.
- Forpligtelse til afgræsning.

Tilsagnsperioden er 5 år. Fra 2019 skal du søge om nyt tilsagn i et særligt skema – Tilsagnsskemaet. Du kan i 2019 søge om nyt tilsagn, der begynder 1. september 2019. Dette tilsagn vil udløbe 31. august 2024. Du skal overholde betingelserne for ordningen i alle 5 år.

Ansøgningsfristen for tilsagn om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer er 15. august 2018. Ansøgning skal ske i Tilsagnsskemaet, og kan ske fra 3. juni 2019. Efterfølgende skal du hvert år søge om udbetaling af tilskud i Fællesskemaet.¹

Fristen for at anmode om udbetaling for eksisterende tilsagn er i 2019 den 17. april, og fristen for at indsende ændringer er den 13. maj. Anmodningen om udbetaling sker i Fællesskemaet.

Læs mere om hvordan du ansøger om tilsagn og tilskud til Pleje af græs- og naturarealer i kapitel 8.

Hvilke arealer kan der søges til?

Du kan søge om tilsagn til arealer, der opfylder en af nedenstående betingelser:

- Mindst 50 % af marken er liggende inden for et særligt udpeget Natura 2000-areal til pleje.²
- Der er på marken mindst 0,10 ha der har den samme HNV-værdi på 5 eller derover.³

¹ Jf. § 24 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

² Jf. § 7, stk. 1, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

³ Jf. § 7, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

- Mindst 50 % af marken er beliggende inden for et Natura 2000-område, og mindst 90 % af markens ansøgte areal er en gentegning af græsningstilsagn (af typerne 4, 5, 9, 56, 57, 66 eller 67).⁴
- Mindst 50 % af marken er en del af et N- eller P-vådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt under Landdistriktsprogrammet 2007-2013 eller 2014-2020.⁵
  - Du kan kun søge tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer på den del af projektet, der kan leve op til reglerne for afgræsning eller slæt (læs mere om reglerne for afgræsning og slæt i kapitel 5).

En mark er defineret som et sammenhængende jordstykke, som i Fællesskemaet anmeldes med ét marknummer og én afgrødekode.⁶

Læs nærmere om ovenstående i afsnit 2.1.1

Hvad kan du få i tilskud?

Der er forskel på tilskudssatsen for arealer, hvor du har mulighed for samtidig at søge grundbetaling og for arealer, hvor du ikke kan søge grundbetaling.⁷ Du vælger selv ved ansøgning om nyt tilsagn, om du ønsker mulighed for at kunne søge grundbetaling for tilsagnsmarkerne i løbet af tilsagnsperioden. Du tager valget, når du søger om nyt tilsagn, og valget kan ikke ændres i løbet af tilsagnsperioden.⁸ Hvis du vælger, at dit tilsagn kan kombineres med grundbetaling, vil du altså få den lave sats i alle 5 tilsagnsår, uanset om du søger grundbetaling i alle år eller ej.

Type 67

Tilskud, der kan kombineres med grundbetaling:

- 1.650 kr. pr. ha for pleje med afgræsning
- 850 kr. pr. ha for pleje med slæt.

Type 66

Tilskud, der ikke kan kombineres med grundbetaling:

- 2.600 kr. pr. ha for pleje med afgræsning
- 1.050 kr. pr. ha for pleje med slæt.

Hovedbetingelser

Hovedbetingelsen i ordningen er, at arealerne hver sommer plejes med afgræsning eller slæt. Du vælger ved ansøgning om nyt tilsagn, om du ønsker forpligtelse til *afgræsning* eller forpligtelse til *slæt*. Dette valg gælder for hele tilsagnsperioden.

- *Afgræsning:*

Du skal hvert år vælge mellem, om arealet fremstår synligt afgræsset senest den 15. september,⁹ eller om arealet afgræsses med et fast græsningstryk i hele perioden fra 1. juni til 31. august.¹⁰ Du vælger hvert år mellem de to betingelser i Fællesskemaet, når du søger om udbetaling. Hvis du søger grundbetaling til marken, skal du dog

⁴ Jf. § 7, stk. 1, nr. 3 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

⁵ Jf. § 7, stk. 1, nr. 4 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

⁶ Jf. § 2, stk. 1, nr. 4 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

⁷ Jf. § 22, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

⁸ Jf. forudsætningsvist § 15 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

⁹ Jf. § 13, stk. 1, nr. 2, litra a i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

¹⁰ Jf. § 13, stk. 1, nr. 2, litra b i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

altid vælge synligt afgræsset. Dog kan du vælge fast græsningstryk, hvis du søger grundbetaling under artikel 32 (læs mere om grundbetaling under art. 32 i afsnit 5.5)

- *Slæt:*

Der skal hvert år i perioden den 21. juni til den 15. september tages mindst ét slæt på arealerne.¹¹

Generelle betingelser

- Det areal, som du søger tilsagn til, skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha.¹²
- Du skal som ejer eller forpagter drive det eller de græs- eller naturarealer, som du søger tilsagn til.¹³
- Det samlede ansøgte tilsagnsareal skal udgøre mindst 2 ha¹⁴ (se undtagelser i kapitel 2.3.1).
- Afgræsning skal ske med husdyr, som er heste eller drøvtyggere.¹⁵
- Afgræsning skal foretages med et passende græsningstryk, så plantedækket opretholdes.¹⁶
- Du må hverken sprøjte, gødske eller omlægge arealet.¹⁷
- Du må ikke tilskuds fodre, bortset fra kalve under 6 måneder i kalveskjul, og halm til strøelse.¹⁸
- Ved fast græsningstryk er der særlige hegningsregler.¹⁹

Hjemmeside og nyhedsbrev

Du kan også læse om ordningen Pleje af græs- og naturarealer på plejegræs.dk og på Landbrugsstyrelsens [hjemmeside](#). Hvis der sker ændringer i ordningen, bliver det annonceret på Landbrugsstyrelsens hjemmeside samt i Landbrugsstyrelsens nyhedsbreve. Du kan tilmelde dig nyhedsbrevene [her](#).

1.3 Formål med ordningen²⁰

Formålet med ordningen er at beskytte og forbedre biotopforholdene og biodiversiteten, med afgræsning eller slæt, i de prioriterede områder. Du kan læse mere om de prioriterede områder i afsnit 2.1.

1.4 Hvem gælder vejledningen for?

Denne vejledning gælder for dig, der ønsker at søge et nyt tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer i Tilsagnsskema 2019. Vejledningen gælder også for dig, der fik tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer i 2015, 2016, 2017 eller 2018 og derfor skal anmode om udbetaling i Fællesskemaet 2019.

Hvis du har et eksisterende tilsagn, der er givet i 2014 eller tidligere, kan du læse om betingelserne i [vejledning om tilsagn til miljø- og økologiordninger samt miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger \(for tilsagn givet fra 1998-2014\)](#).

---

¹¹ Jf. § 14, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

¹² Jf. § 8, stk. 1, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

¹³ Jf. § 8, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

¹⁴ Jf. § 8, stk. 2, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

¹⁵ Jf. § 12, stk. 1, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

¹⁶ Jf. § 12, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

¹⁷ Jf. § 16, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

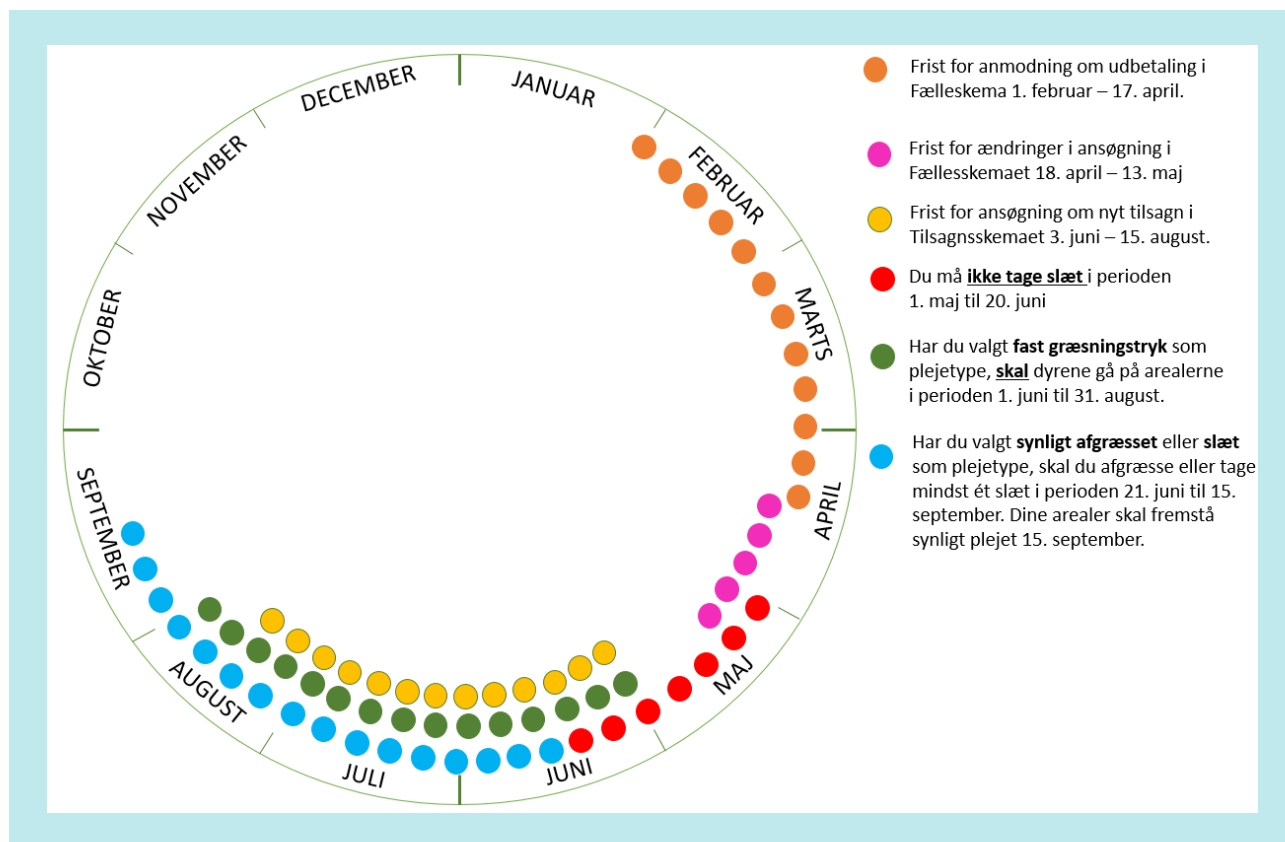
¹⁸ Jf. § 12, stk. 1, nr. 3 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

¹⁹ Jf. § 13, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

²⁰ Jf. § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

1.5 Vigtige frister og datoer

Du kan få et overblik over de vigtige tidspunkter og frister i ordningen Pleje af græs- og naturarealer i årshjulet eller tabellen nedenfor:

TABEL 1.1 Vigtige frister og datoer

Dato	Datoen vedrører ansøgning om tilsagn i Tilsagnsskema	Datoen vedrører ansøgning om udbetaling i Fællesskemaet
1. februar 2019		Fællesskemaet åbner i Tast selv-service.
17. april 2019		Frist for indsendelse af Fællesskemaet. Frist for ansøgning om udbetaling, hvis du har et eksisterende tilsagn.
29. april		Frist for at sende ændringer til markblokke, hvis du skal være sikker på, at ændringerne bliver registreret inden fristen for indsendelse af ændringer til Fællesskemaet
1. maj 2019		Du må ikke tage slæt eller afpudse arealet i perioden 1. maj til og med 20. juni. <ul style="list-style-type: none"> • Frist for at vælge mellem fast græsningstryk eller synligt afgræsset for tilsagn, hvis du i dit tilsagn kan vælge mellem begge forpligtelser. • Frist for at ansøge om nedsat græsningstryk. • Frist for ændringer til Fællesskemaet – herunder ændringer til din ansøgning om udbetaling af tilsagn. • Frist for forsinket indsendelse af Fællesskemaet – og forsinket ansøgning om udbetaling af eksisterende tilsagn.
13. maj 2019		

		<ul style="list-style-type: none"> • Frist for indsendelse af producentskifteerklæring for tilsagn der er overdraget før den 17. april.
1. juni 2019		<p>Dyrene skal gå på arealet, hvis du har valgt fast græsningstryk for et eksisterende tilsagn (1. juni til og med 31. august).</p> <p>Der skal ske afgræsning indenfor perioden 1. juni til og med 15. september, hvis du har valgt synligt afgræsset for et eksisterende tilsagn.</p>
3. juni 2019	Tilsagnsskema til ansøgning om nye tilsagn åbner i Tast selv-service	
21. juni 2019		Forbudsperioden for slåning ophører.
4. august 2019	Frist for at sende ændringer til markblokke i forbindelse med ansøgning om nye tilsagn, hvis du skal være sikker på, at ændringerne er registreret inden fristen for indsendelse af tilsagnsskema	
15. august 2019	Frist for indsendelse af tilsagnsskemaet	
31. august 2019		Perioden hvor dyrene <i>skal</i> gå på arealer med fast græsningstryk slutter.
1. september 2019	Tilsagnsperioden starter for ny-ansøgte tilsagn.	
15. september 2019		<p>Arealet skal fremstå synligt afgræsset, hvis du har valgt denne metode til afgræsning for eksisterende tilsagn.</p> <p>Der skal være taget mindst ét slæt, hvis du har en forpligtelse til slæt for et eksisterende tilsagn.</p>

2. Hvem kan søge om et tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer?

Du skal drive arealet som ejer eller forpagter ved tilsagnets begyndelse for at kunne søge tilsagn under ordningen Pleje af græs- og naturarealer.²¹ Hvis du har indgået en aftale med en anden person, om at denne person har ret til at afgræsse arealet, men du stadig har rådigheden og det økonomiske ansvar for arealet, så er det dig, der kan søge eller opretholde tilsagnet på arealet. Der kan kun være én ansøger til ét areal.

Bemærk, at hvis der både søges grundbetaling og tilsagn, så skal det være samme ansøger, der søger begge tilskud.

Både enkeltpersoner og selskaber som fx I/S, A/S, ApS og a.m.b.a. kan søge tilsagn. Bedriften omfatter alle de produktionsenheder, som drives under samme CVR-nummer.

2.1 Hvilke arealer kan du søge om tilskud til?

For at få et tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer skal hver af de ansøgte arealer opfylde mindst ét af nedenstående kriterier.²²

Indenfor Natura 2000 – områder:

- Mindst 50 % af marken skal ligge i den særlige Natura 2000-udpegning til pleje (kan ses i Internet Markkort)
- Mindst 50 % af marken skal ligge indenfor Natura 2000-områderne, og mindst 90 % af arealet er en gentegning af et græstilsagn (tilsagn type 4, 5, 9, 56 eller 57)

Arealer med høj naturværdi (HNV-værdi) (indenfor og udenfor Natura 2000-områderne²³)

- Marken skal have en HNV-værdi på 5 eller derover (se afsnit 2.1.1 for beskrivelse af markens HNV-værdi) (kan ses i Internet Markkort)

Vådområde- og lavbundsprojekter (indenfor og udenfor Natura 2000)

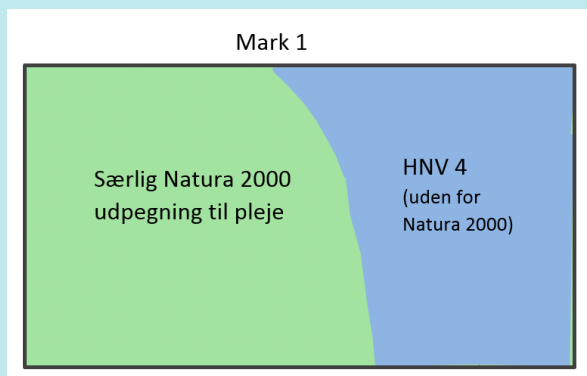
Mindst 50 % af marken skal ligge inden for et vådområde- eller lavbundsprojekt anlagt med tilskud under landdistriktprogrammet. Se på næste side, hvilke vådområder, der kan søges tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer til. Du kan kun søge tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer på den del af projektet, der kan leve op til reglerne for afgræsning eller slæt.

---

²¹ Jf. § 8, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

²² Jf. § 7 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

²³ Nogle naturarealer med høj HNV-værdi kan tage skade af afgræsning – fx hængesæk. Det anbefales derfor, at du tager kontakt til kommunen, inden du søger om tilsagn med afgræsning inden for Natura 2000-områderne.

FIGUR 2.1. Mere end 50 % af marken ligger inden for den særlige Natura 2000-udpegning til pleje. Marken opfylder derfor kravene til, at der kan ansøges om tilskud under dette kriterie.

I kapitel 10 kan du se, hvordan de enkelte arealer bliver prioriteret i forhold til hinanden.

I Internet Markkort (IMK) kan du under fanen Korttemaer se de enkelte udpegninger/kortlag, som viser dig de områder, hvor du kan søge om tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer:

- De særlige Natura 2000-udpegninger inden for Natura 2000-områderne finder du under korttemaet "Natura 2000-udpegninger" i kortlaget "Særligt udpegede Natura2000 områder".
- HNV-kortet finder du under korttemaet "Naturudpegninger" i kortlaget "HNV 5-13 2019" – her kan du se om dit areal har en HNV på 5 eller derover og hvilken HNV, der er registreret på dit areal. Du kan se, hvorfor dit areal har fået den pågældende værdi på www.arealinfo.dk.
- De aktive tilsagn om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer finder du under korttemaet "Miljø- og økologitilsagn"
- Temaerne, der omhandler vådområde- og lavbundsprojekter, finder du under korttemaet "Vandprojekter". De enkelte kortlag hedder "Fosfor vådomr – E", "Kvælstof vådomr – E", "Private vådområder", "Statslige vådomr – E, Lavbund vådomr -E", "VMPIII anlæg", "Lavbundsprojekter 2018" og "Kvælstof- og fosforvådområder 2018".

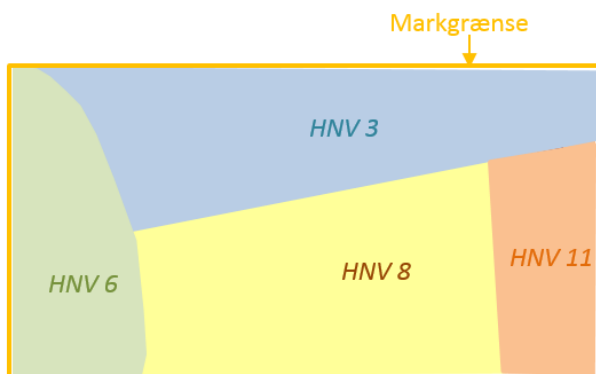
2.1.1 Markens HNV

HNV står for High Nature Value (Høj Natur Værdi) og er et udtryk for, hvor høj en naturværdi der er registreret på alle lysåbne naturarealer efter en skala fra 0 til 13. Dette vises i det landsdækkende HNV-kort. Du kan læse mere om, hvordan HNV-kortet bliver fremstillet på Landbrugsstyrelsens [hjemmeside](http://www.landbrugsstyrelsen.dk).

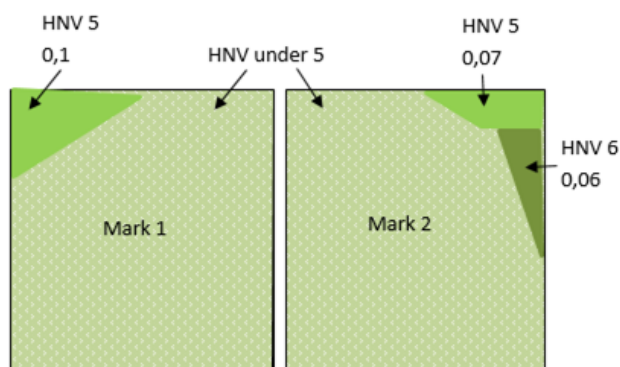
Når du tegner marken i IMK og ansøger om tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, vil feltet med HNV automatisk blive udfyldt i fællesskemaet.

Hvordan opgøres HNV-værdien for den indtegnede mark?

Markens HNV opgøres på baggrund af værdierne i HNV-kortet. Din marks HNV svarer til den højeste værdi, som udgør et areal på mindst 0,10 ha af din indtegnede mark (se figur 2). Det betyder, at hvis blot 0,10 ha på marken har en HNV på 11, vil hele marken få værdien 11, uanset at alle andre områder på marken har en lavere værdi (se figur 2). Bemærk, at de 0,10 ha skal have samme HNV (se figur 3).

Figur 2: Mark med flere forskellige HNV. Den største værdi gælder for hele marken. Marken har altså en HNV på 11, hvis området med HNV 11 udgør mindst 1.000 m²

Figur 3: Mark 1 har en HNV på 5 på et areal, der er 0,10 ha eller større. For mark 1 kan der derfor ansøges om tilskud til pleje af græs og naturarealer. På mark 2 findes to arealer med højere HNV, men da ingen af arealerne er større eller lig med 0,10 ha, bliver markens HNV under 5, og derfor kan der ikke søges om tilsagn til mark 2.

HNV kan gælde på tværs af markindtegningen, hvis markerne ligger i samme markblok. Dette kan du læse mere om i afsnit 8.3.1.

HNV-kortet bliver opdateret hvert efterår til brug for ansøgningsrunden året efter. Data bliver trukket fra forskellige databaser (se nedenfor) den 1. september. Det betyder, at oplysninger til brug for opdateringen af HNV-kortet skal være indtastet og kvalitetssikret senest den 31. august for at slå igennem på næste års kort. På Danmarks Miljøportal kan du se, hvilke kriterier dine arealer har fået point for.

Følgende data kan henholdsvis private og kommunen bidrage med, hvis man ligger inde med nye data:

- De tre point, der kan gives for rødliste- og bilagsarter (rødliste- og bilagsarter 1, 2, 3), trækkes fra Naturbasen under fugleognatur.dk. Her kan alle i princippet indberette data. Ekspert kvalitetssikrer de rødlistede fund.
- De tre point, der kan gives til planteregistreringer (planteindikator 1, 2, 3), trækkes fra Naturdatabasen i Danmarks Miljøportal og kan indberettes af kommuner og Naturstyrelsen.

2.2 Hvornår gælder tilsagnet fra?

Tilsagnet starter 1. september i ansøgningsåret. Det vil sige, at tilsagn, du søger i Tilsagnsskemaet 2019, gælder fra 1. september 2019. Det betyder, at alle regler og forbud skal overholdes fra denne dato. Selve plejeforpligtelsen skal første gang være opfyldt den 15. september 2020 for tilsagn med start 1. september 2019 med forpligtelse til afgræsning ved synligt afgræsset og forpligtelse til slæt, og i perioden 1. juni til 31. august 2020 for tilsagn med forpligtelse til afgræsning ved fast græsningstryk.

Du anmoder om udbetaling første gang i det førstkommende fællesskema efter du har søgt om udbetaling. Det vil sige, at hvis du søger nyt tilsagn i 2019, skal du anmode om udbetaling første gang i fællesskemaet 2020. Vi starter med at udbetale pengene fra december, og har som mål, at få udbetalt til 65% af sagerne inden årsskiftet. Resten vil blive udbetalt løbende henover vinteren og senest 30. juni 2019.

2.3 Minimumskrav

For at få nyt tilsagn er der særlige krav til størrelsen af de marker, du søger til, og til hvor mange ha du samlet søger tilsagn til. Følgende to kriterier for størrelse skal være opfyldt:

1. Dit samlede tilsagnsareal skal være minimum 2,00 ha
  - 1.1. Undtagelse hvis tilsagnsarealet indeholder særlige naturtyper (læs kapitel 2.3.1).
2. Marken skal være minimum 0,30 ha (se mere i afsnit 2.3.2).

2.3.1 Tilsagnsarealet skal være minimum 2,00 ha²⁴

For at kunne søge om nyt tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer skal du opfylde mindst en af tre muligheder:

- Du søger nyt tilsagn til mindst 2,00 ha.
- Du søger nyt tilsagn til et areal, der sammen med et eksisterende 5-årigt tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer udgør mindst 2,00 ha. Det vil sige, at hvis du søger tilsagn til 1,00 ha, skal du have et eksisterende tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer på mindst 1 ha i forvejen, så du i alt har tilsagn til 2,00 ha pr. 1. september 2019
- Du søger tilsagn, og mindst 0,10 ha af arealet i ansøgningen er registreret som rigkær, kildevæld eller overdrev inden for et Natura 2000-område. Du kan se registreringer i IMK fra 1. februar. Hvis din mark ved ansøgningsperiodens begyndelse overlapper en af de tre naturtyper i IMK, gælder 2,00 ha grænsen altså ikke.

Grænsen gælder kun, når du søger nyt tilsagn, og har derfor ikke betydning for allerede eksisterende tilsagn under 2,00 ha.

De 2,00 ha behøver ikke at have samme tilskudssats og behøver ikke at være sammenhængende, men de skal være omfattet af et 5-årigt tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer (type 56, 57, 66 og 67).

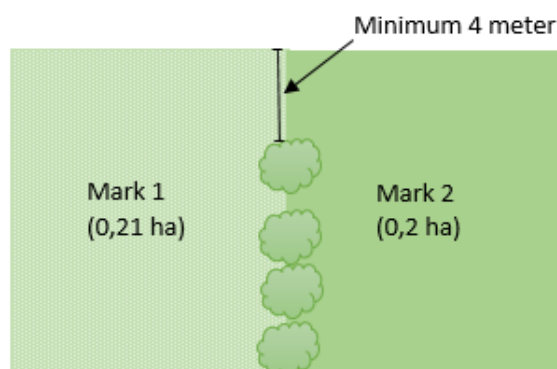
Det eksisterende tilsagn må ikke udløbe i samme år, som det nye starter. Det vil sige, at hvis du søger om nyt tilsagn i 2019 på 1,00 ha, skal du have et eksisterende tilsagn på minimum 1,00 ha, der udløber 1. september 2020 eller senere.

2.3.2 Marken skal være minimum 0,30 ha²⁵

For at opnå tilsagn skal marken være et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha og have samme tilskudssats for hele marken.

Du kan også få tilsagn, hvis du har to eller flere marker, som opfylder alle følgende kriterier:

- Markernes samlede areal er mindst 0,30 ha.
- Markerne hænger sammen med en støtteberettiget passage på mindst 4 meter bred, som du søger tilsagn til.
- Markerne ligger inden for samme markblok.
- Du søger nyt tilsagn til begge marker i 2019 med samme tilsagnstype/tilskudssats (dette er især vigtigt ved fradrag, grundbetaling – se afsnit 9.3.1).

²⁴Jf. § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

²⁵Jf. § 8, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

3. Tilskuddets størrelse²⁶

Når du søger om et nyt tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, skal du vælge i Tilsagnsskemaet, om du ønsker at kunne søge grundbetaling til dine tilsagnsarealer i 2020 og resten af tilsagnsperioden. Dit valg gælder for alle 5 tilsagnsår.

Type 66: Sætter du kryds i nej, får du tilsagnstype 66 med høj sats. Du kan derfor ikke søge om grundbetaling samtidig med, at du søger om udbetaling af tilsagnet. Det betyder, at du kan søge grundbetaling i 2019, men at du ikke kan søge grundbetaling fra 2020 og 5 år frem.²⁷

Type 67: Sætter du kryds i ja, får du tilsagnstype 67 med lav sats, hvormed du også kan søge om grundbetaling i hele tilsagnsperioden, så længe marken lever op til støttebetingelserne i grundbetalingsordningen – det er altså ikke et krav, at du søger grundbetaling i alle 5 tilsagnsår. Dog skal du være opmærksom på, at kravet til hvornår noget kan godkendes som synligt afgræsset afhænger af om du har søgt grundbetaling det enkelte år.²⁸

Tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer og grundbetaling kan altså godt kombineres. Det er alene et spørgsmål, om du kan opfylde betingelserne for grundbetaling, om du har betalingsrettigheder, og hvad du ønsker på det enkelte areal. Du kan dog ikke vælge fast græsningstryk som metode for afgræsning, når du søger om grundbetaling på arealet. Læs mere i afsnit 5.3.3.

Du kan se tilskudssatserne i skemaet:

TABEL 3.1. Tilskudssatserne

Forpligtelse	Type 66. Tilskud, der <u>ikke</u> kan kombineres med grundbetaling (kr./ha)	Type 67. Tilskud, der <u>kan</u> kombineres med grundbetaling (kr./ha)
Afgræsning	2.600	1.650
Slæt	1.050	850

Se kapitel 7 for at læse mere om kombination med andre støtteordninger.

Bemærk, at tilskud kan reduceres på grund af EU's tilskudsloft²⁹, hvis du fx har tilsagn til 20-årig Fastholdelse på samme areal, se afsnit 9.3.4.

²⁶ Jf. § 22, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

²⁷ Jf. § 15 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

²⁸ Jf. § 13, stk. 1, nr. 2, litra a, 2. pkt. i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

²⁹ Jf. artikel 28, stk. 8, og bilag II i Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.

4. Betingelser for at få tilskud

Der er en række betingelser, du skal opfylde, når du har fået tilsagn. Det er både betingelser om pleje af arealerne (slæt eller afgræsning) og forbud fx mod brug af plantebeskyttelsesmidler og gødning.

Når du søger tilsagnet, vælger du i Tilsagnsskemaet, hvilken plejeforpligtelse du ønsker. Du kan vælge mellem forpligtelse til afgræsning eller forpligtelse til slæt. Den forpligtelse, du vælger, gælder for alle 5 tilsagnsår.

4.1 Krav til plantedække

Alle arealer med tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer skal have et plantedække egnet til afgræsning eller slæt i hele tilsagnsperioden.³⁰ Du må ikke omlægge dit tilsagnsareal – heller ikke omlægge et eksisterende græsareal til nyt græs, så længe der er tilsagn på arealet.³¹ Vegetationen skal dække mere end 1/3 af overfladen i forhold til sort jord. Der må dog godt være områder på under 500 m² uden plantedække, hvis disse områder – sammen med områder, der ikke er afgræsset – ikke udgør mere end 10 % af tilsagnsmarken. Områder under 100 m² uden plantedække er støtteberettiget uanset antal. Det betyder, at arealer uden plantedække, eller med mindre end 1/3 plantedække kun kan godkendes, hvis de er under 100 m², eller er under 500 m² og samtidig (sammen med ikke afgræssede områder) udgør mindre end 10 % af tilsagnsmarken. (se mere i kapitel 5.1). Områder uden plantedække som følge af dyrevexler eller offentlighedens adgang på trampestier kan dog godkendes, også selv om de er over 500 m².³²

Midlertidigt oversvømmede arealer kan godkendes uanset størrelse, hvis arealerne stadigvæk har et plantedække og er plejede. Arbejdsveje og markveje er støtteberettigede, hvis der er et plantedække, der lever op til ovenstående krav. Markveje og arbejdsveje er dog i nogle tilfælde ikke støtteberettigede under grundbetalingsordningen. Læs om, hvordan du tegner areal, der ikke er støtteberettiget under grundbetalingsordningen i afsnit 9.3.1.

4.1.1 Krav til plantedække ved forpligtelse til afgræsning

Søger du forpligtelse til afgræsning, skal arealet være egnet til afgræsning.³³ Det betyder, at dyrene skal kunne afgræsse og færdes på arealet. Der må gerne være spredte forekomster af buske og træer på arealet, så længe der ikke er tale om skov (se afsnit 6.3). Der skal blot være plantedække under bevoksningen, som dyrene skal kunne afgræsse, hvis du ønsker tilsagn til arealet. Dog kan områder på under 500 m² – hvor der ikke er et plantedække, der kan græsses – indgå i tilsagnet, hvis de lever op til reglerne om 10 % fleksibilitet (se kapitel 5.1).

4.1.2 Krav til plantedække ved forpligtelse til slæt

Søger du forpligtelse til slæt, skal arealet være egnet til slæt. Du skal tage mindst ét årligt slæt (i perioden 21. juni til og med 15. september), og du skal fjerne det afslåede materiale.³⁴ Der må gerne være spredte forekomster af buske og træer på arealet, så længe der ikke er tale om skov (se afsnit 6.3). Der skal blot være et plantedække under, og du skal kunne tage slæt under og imellem træerne og buskene, hvis du ønsker tilsagn til arealet. Dog kan områder på under 500 m² – hvor der ikke er et plantedække egnet til slæt – indgå i tilsagnet, hvis de lever op til reglerne om 10 % fleksibilitet (se kapitel 5.2)

³⁰ Jf. § 11, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

³¹ Jf. § 16, stk. 1, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

³² Jf. § 11, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

³³ Jf. § 11, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

³⁴ Jf. § 11, stk. 1 og § 14, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

4.1.3 Særligt for GLM-landskabelementer³⁵

Fortidsminder samt søer og vandhuller på op til 2.000 m², der ligger i markblok, er beskyttet under reglerne for God Landbrugs- og Miljømæssig stand (GLM).³⁶ De betegnes som henholdsvis GLM-fortidsminder samt GLM-søer og -vandhuller.

GLM-søer

GLM-søer er ikke støtteberettiget under ordningen Pleje af græs- og naturarealer. Heller ikke selvom de er under 500 m². Dog kan GLM-søen indgå i tilsagn, der er givet i 2015 eller 2016, hvis de oprindeligt blev ansøgt som en del af tilsagnet.

Når du søger et nyt tilsagn, må GLM-søerne ikke indgå i din markindtegning, hvis du søger nyt tilsagn. Det betyder, at du enten skal slette den del af marken, der overlapper med GLM-søen, eller opdele marken i IMK under fanen "Rediger marker".

Hvis du har et eksisterende tilsagn, hvor GLM-søen ikke er en del af tilsagnet, kan du tegne hen over GLM-søen og så vil systemet selv beregne at du ikke kan få tilsagn til den del.

GLM-fortidsminder

GLM-fortidsminder er kun støtteberettigede, hvis de kan afgræsses, eller der kan tages slæt på dem. Fortidsminderne skal plejes som resten af tilsagnsarealet for at være berettiget til støtte.

I IMK finder du de registrerede GLM-søer og GLM-fortidsminder. Hvis du har et areal, som du mener, er et GLM-landskabelement, som ikke er registreret på kortet, skal du indsende et ændringsforslag via IMK (se mere i [brugerguide til IMK](#)). Det samme gælder hvis der er registreret et GLM-element på kortet, som ikke eksisterer i virkeligheden.

Du kan læse mere om GLM-landskabelementer i [Vejledning om direkte arealstøtte 2019](#).

4.2 Forpligtelse til slæt

Har du valgt en plejeforpligtelse til slæt, skal du tage minimum ét årligt slæt på arealet i perioden 21. juni til 15. september³⁷ Slæt defineres som slåning af plantedække, hvor det afslåede materiale fjernes fra arealet.

I perioden 1. maj til og med 20. juni må arealerne ikke slås af hensyn til fugle og vildt.³⁸

Hvis der ligger frøavlsmarker i nærheden, gælder der dog særlige regler.³⁹ Her skal du slå dine arealer inden blomstring, hvis:

- Arealerne ligger inden for de afstandskrav, som gælder for certificering af frø, og
- den berørte frøavler beder dig om det.

Du kan i særlige tilfælde opnå en dispensation fra slåningsforbuddet, hvis du fx skal bekæmpe kæmpebjørneklo, lysesiv, blåtop, flyvehavre, hejrearter, brændenælder, tidsler samt giftige eller aggressive ukrudtsarter⁴⁰.

Du kan ikke erstatte det årlige slæt med afgræsning, men du kan vælge at supplere med afgræsning. Hvis du ønsker at supplere slæt med afgræsning, gælder de generelle regler for afgræsning som beskrevet i afsnit 4.3.1.

³⁵ Jf. § 9, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

³⁶ Jf. bilag 1, pkt. 1.36, stk. 1, i Jf. bekendtgørelse nr. 94 af 12. januar 2017 om krydsoverensstemmelse.

³⁷ Jf. § 14, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

³⁸ Jf. § 14, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

³⁹ Jf. § 1314, stk. 1, nr. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁴⁰ Jf. § 13, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

4.3 Forpligtelse til afgræsning

Har du valgt en plejeforpligtelse til afgræsning og ikke søger om grundbetaling (uanset om du har type 66 eller type 67), skal du hvert år vælge hvilken metode til afgræsning, du ønsker at være forpligtet efter. Du kan vælge mellem to metoder:

- Synligt afgræsset pr. 15. september⁴¹ (kapitel 5.3.2), eller
- Fast græsningstryk i perioden 1. juni til 31. august⁴² (kapitel 5.3.3).

Du skal angive i Fællesskemaet for hver mark, hvordan du vil opfylde forpligtelsen til afgræsning. Du behøver ikke at vælge den samme metode til afgræsning i alle fem tilsagnsår.⁴³

Hvis du har et tilsagn med mulighed for at kombinere med grundbetaling (type 67), kan du kun vælge afgræsningsmetoden fast græsningstryk, hvis du undlader at søge om grundbetaling. Du kan dog også vælge fast græsningstryk, hvis du søger grundbetaling under art. 32.⁴⁴

4.3.1 Generelle betingelser for afgræsning

De generelle betingelser for afgræsning gælder, uanset om du har valgt fast græsningstryk eller synligt afgræsset som afgræsningsmetode. Betingelserne gælder også for tilsagn med forpligtelse til slæt, hvis slæt suppleres med afgræsning.

Generelle betingelser for afgræsning:

- Der skal ske afgræsning indenfor perioden fra 1. juni til og med 31. august/15. september
- Afgræsningen skal ske med husdyr, der er heste eller drøvtyggere.⁴⁵ Mufloner, hjorte m.v. skal være øremærkede for at regnes for husdyr.
- Afgræsningen skal ske på en måde, der sikrer, at arealerne ikke bliver overgræsset, og plantedækket bliver opretholdt ⁴⁶
- Der må ikke tilskudsfores på arealer med tilsagn med undtagelse af tilskudsfoeding af kalve under 6 måneder i kalveskjul.⁴⁷
- Helårsafgræsning er tilladt, hvis tilsagnsbetingelserne i øvrigt bliver overholdt.

Hvis dit areal er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, skal du kontakte kommunen, inden du ændrer tilstanden på arealet. En ændring af tilstanden kan fx være, at du begynder afgræsning på arealer, der ikke tidligere har været afgræsset.

4.3.2 Slåning af plantedækket ved forpligtelse til afgræsning

Når vi taler om slåning af plantedækket bruger vi to begreber. Afpudsning betyder, at arealet slås, og at det afslåede plantemateriale bliver liggende på arealet. Slæt betyder, at det afslåede plantemateriale fjernes fra arealet.

⁴¹ Jf. § 13, stk. 1, nr. 2, litra a i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁴² Jf. § 13, stk. 1, nr. 2, litra b i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁴³ Jf. § 13, stk. 2, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁴⁴ Jf. § 13, stk. 2, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁴⁵ Jf. § 12, stk. 1 nr. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer.

⁴⁶ Jf. § 12, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁴⁷ Jf. § 12, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Plantedækket må ikke slås i perioden fra 1. maj til og med 20. juni.⁴⁸

I perioden fra 21. juni til og med 15. september (31. august ved fast græsningstryk) må du gerne foretage slæt eller afpudsning på arealet, hvis det er en naturlig del af driften med afgræsning. Fladedækkende afpudsning og afpudsning før påbegyndt afgræsning anses ikke som en naturlig del af driften med afgræsning.⁴⁹ Det betyder, at du gerne må afpudse delområder, efter dyrene er sat ud på arealet. Det kan fx være et område med siv eller tidsler, der skal afpudses, for at dyrene kan holde det nede. Du må derimod ikke afpudse hele marken, da det ikke ses som en naturlig del af en drift med afgræsning.

Fra den 16. september til den 30. april må du både afpudse og tage slæt på arealet.

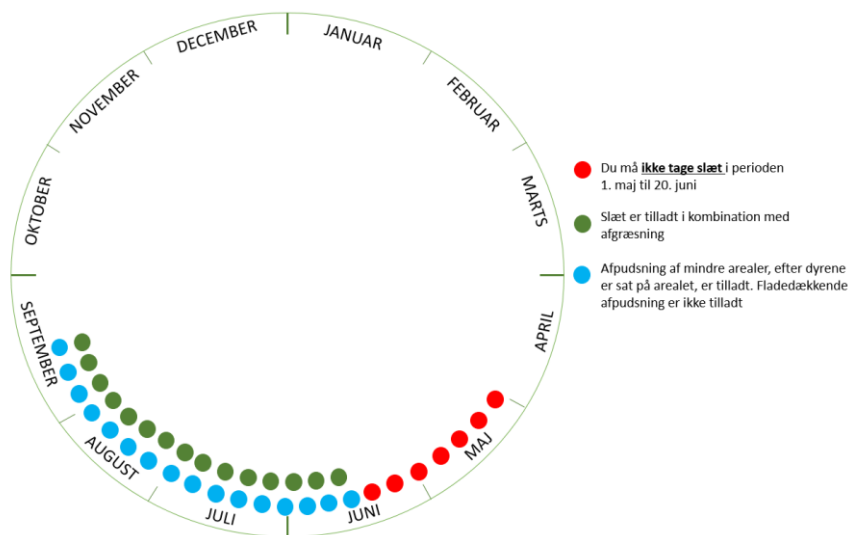
Det betyder altså:

- 1. maj til 20. juni: plantedækket må ikke slås (hverken afpudsning eller slæt).
- 21. juni til og med 15. september: Afpudsning må kun ske som en del af driften med afgræsning (kun efter dyrene er sat på arealet og ikke fladedækkende afpudsning) – slæt er tilladt, hvis det sker som et supplement til afgræsningen – fx for at sikre vinterfoder.
- 16. september til 30. april: Der er ingen regler for slåning af arealet.

Hvis der ligger frøavlsmarker i nærheden, gælder der dog særlige regler.⁵⁰ Her skal du slå dine arealer inden blomstring, hvis:

- Arealerne ligger inden for de afstandskrav, som gælder for certificering af frø, og
- den berørte frøavler beder dig om det.

Du kan i særlige tilfælde opnå en dispensation fra slåningsforbuddet, hvis du fx skal bekæmpe giftige, aggressive eller invasive arter som kæmpebjørneklo, lysesiv, blåtop, flyvehavre, hejrearter, brændenælder, tidsler samt giftige eller aggressive ukrudtsarter⁵¹.

Figur 4: Årshjul for reglerne for slåning af tilsagnsarealer.

⁴⁸ Jf. § 13, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁴⁹ Jf. § 13, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁵⁰ Jf. § 13, stk. 1, nr. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁵¹ Jf. § 13, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

4.4 Hvad må du ikke på tilsagnsarealet

4.4.1 Gødskning

Du må ikke tilføre gødning til tilsagnsarealerne udover den gødning, der bliver efterladt på arealet af de græssende husdyr.⁵²

4.4.2 Brug af plantebeskyttelsesmidler

Du må ikke bruge plantebeskyttelsesmidler på tilsagnsarealet.⁵³ Hvis du i særlige tilfælde har behov for at sprøjte mod invasive, giftige eller aggressive ukrudtsarter som fx kæmpebjørneklo, skal du søge om dispensation fra forbuddet.⁵⁴ Hvis dit areal er § 3-beskyttet, skal du først søge tilladelse hos kommunen inden du søger dispensation fra tilsagnsreglerne, for at kunne bruge plantebeskyttelsesmidler på arealerne.

4.4.3 Omlægning

Du må ikke omlægge tilsagnsarealerne i tilsagnsperioden.⁵⁵ Det betyder, at du ikke må:

- Foretage jordbearbejdning på arealet
- Eller etablere nyt plantedække

4.4.4 Tilskudsfodring

Du må ikke tilskudsfodre på tilsagnsarealerne.⁵⁶ Hvis du har valgt afgrænsningsmetoden fast græsningstryk, må du heller ikke tilskudsfodre på arealer, som du ikke har tilsagn til, men som er hegnet sammen med tilsagnsmarker i juni, juli og august måned. Herefter kan hegnet åbnes op til arealer uden tilsagn..⁵⁷

Du må dog godt fodre kalve under 6 måneder, hvis fodringen sker i et kalveskjul, så de voksne dyr ikke spiser af foderet.

⁵² Jf. § 16, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁵³ Jf. § 16, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁵⁴ Jf. § 16, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁵⁵ Jf. § 16, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁵⁶ Jf. § 12, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁵⁷ Jf. § 13, stk. 3, nr. 2, litra c, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Du må gerne bruge halm til at give dyrene et tørt leje. Det er i orden, hvis dyrene spiser af det halm, som anvendes til leje, men decideret fodring med halm er ikke tilladt. Det betyder, at du ikke må fodre med halm i baller eller i dertil indrettede foderstativer.

Mineraler er ikke tilskuds fodring og er derfor tilladt. Håndfodring som lokkemiddel anses heller ikke som tilskuds fodring.

Du skal være opmærksom på, at der kan være anden regulering, der begrænser muligheden for tilskuds fodring.

Hvis din mark fx er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, kan der være et forbud mod tilskuds fodring. Der skal søges en dispensation hos kommunen til at tilskuds fodre på § 3 beskyttede arealer. Dette gælder også tilskuds fodring af kalve i kalveskjul.

4.5 Information om tilsagnet på erhvervmæssig hjemmeside

Du skal informere offentligheden om, at du modtager tilskud under Landdistriktsprogrammet,⁵⁸ hvis du har en erhvervmæssig hjemmeside, der vedrører din bedrift. En erhvervmæssig facebookside eller lignende kan også være en erhvervmæssig hjemmeside.

Information på din erhvervmæssige hjemmeside

En erhvervmæssig hjemmeside er en hjemmeside med et kommercielt formål som fx salg af kød eller reklame for gårdbutik i tilknytning til din bedrift. Kravet gælder kun, hvis der er en direkte sammenhæng mellem hjemmesiden og tilskudsordningen. Det kan fx være, hvis du på din hjemmeside reklamerer for salg af kød eller levende dyr, der har afgræsset de arealer, hvor du får tilskud til Pleje af græs- og naturarealer. Et andet eksempel kan være, at du sælger hør/wrap fra de arealer, som du modtager tilskud til.

Du skal på din erhvervmæssige hjemmeside indsætte følgende:

- EU's logo
- Teksten: »Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne«
- En kort beskrivelse af formålet og resultatet af tilskuddet.

En kort beskrivelse af formålet og resultatet af tilskuddet kan for tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer fx være: *Bedriften har modtaget tilskud til Pleje af græs- og naturarealer. Formålet med tilskuddet er at bidrage til at beskytte og forbedre biotopforholdene og biodiversiteten i de prioriterede områder. Tilskuddet har medført, at bedriftens græs- og naturarealer er blevet plejet med afgræsning eller med slæt, og dermed er der sikret en god naturpleje af arealerne.*

Informationen skal ligge på hjemmesiden fra tilsagnsperiodens begyndelse 1. september, og indtil tilsagnsperioden slutter 31. august 5 år senere, eller indtil hjemmesiden nedlægges.

På Landbrugsstyrelsens [hjemmeside](#) finder du en skabelon til den tekst og det logo, som du kan sætte ind på din hjemmeside.

Du skal i Fællesskema 2019 på siden "Udbetaling af tilskud" anføre web-adressen for hjemmesiden. Du skal kun anføre web-adressen, hvis hjemmesiden har en direkte sammenhæng med tilskudsordningen.

Information på din erhvervmæssige facebookside

En facebookside kan også være en erhvervmæssig hjemmeside, hvis siden bruges med et kommercielt formål. Du skal indsætte de samme oplysninger på din erhvervmæssige facebookside, som hvis det havde været en

⁵⁸ Jf. artikel 13 og bilag III, del 1, nr. 2, i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 808/2014 af 17. juli 2014.

almindelig hjemmeside (se ovenfor). Almindelige opslag på facebook kan være svære at finde efter noget tid, så hvis du vil undgå at få et høringsbrev fra os, hvor vi spørger ind til, om du har indsat logo på din facebookside. Så du kan fx indsætte logoet i et fastgjort opslag eller også indsætte logo og tekst om støtte under "historie" på siden "om".

Vi stiller dog ikke noget krav om hvor på din erhvervsmæssige facebookside, du indsætter informationen, men det vil mindske sagsbehandlingstiden, hvis vi nemt kan finde informationen.

5. Hvordan må og skal du anvende dit tilsagnsareal?

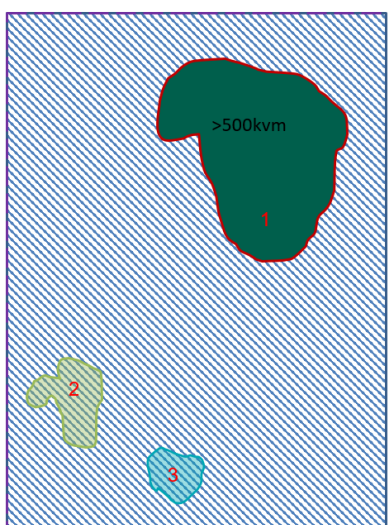
Der er fra 2019 indført en fleksibilitet i forhold til plejeforpligtelserne. Disse er beskrevet i dette kapitel. Reglerne gælder for alle tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, der er indgået fra 2015 og frem.

5.1 Hvad kan indgå i det støtteberettigede areal

Ud over de arealer der bliver plejet med afgræsning eller slæt, må der også indgå naturligt forekommende delarealer under 500 m², der ikke er plejet. De skal dog udgøre mindre end 10% af den samlede mark med tilsagn, der ellers lever op til betingelserne.⁵⁹ Det kan være arealer, som er:

- Naturligt forekommende delarealer, som ikke er egnet til afgræsning eller slæt.
  - Fx tæt buskads eller våde områder (dog ikke GLM-søer).
- Arealer uden plantedække.
- Arealer, der er egnet til afgræsning eller slæt, men som ikke er plejet i henhold til betingelserne i tilsagnet.

Disse områder på under 500 m² behøver ikke at være de samme i alle tilsagnsår. De må altså gerne have forskellig placering fra år til år. Der må også gerne være flere ikke plejede delområder et år end et andet, så længe de ikke på noget tidspunkt udgør mere end 10 % af marken med tilsagn. Hvis du vælger afgræsningsmetoden "synligt afgræsset" må du også gerne hegne et områder under 500m² ind selvstændigt, for fx at skabe en uforstyrret lomme hvor fx orkideer kan blomstre og sætte frø.

Figur 5.3: Områder over 500 m² der ikke kan eller bliver afgræsset (område1) er ikke støtteberettiget. Områder under 500 m² der ikke kan eller bliver afgræsset (område 2 og 3), kan indgå i det støtteberettigede areal, hvis de udgør mindre end 10 % af tilsagnsmarken.

⁵⁹ Jf. § 14 a, stk. 1, § 14 b og § 14 c jf. § 14 d i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

5.2 Hvad kan ikke indgå i det støtteberettigede areal?

Delarealer på 500 m² eller derover, der ikke kan afgræsses eller tages slæt på, er ikke støtteberettigede og skal tegnes ud af tilsagnet.⁶⁰ GLM-søer kan heller ikke indgå i det støtteberettigede areal, men andre våde områder kan godt.

Delarealer, hvor der er sket en overtrædelse af et forbud, kan heller ikke indgå i det støtteberettigede areal. Det er fx delarealer der er tilskudsfordret, sprøjtet, gødet eller omlagt.

Hvis et område, der ikke kan afgræsses eller tages slæt på, støder op imod et andet område, der ikke kan afgræsses eller tages slæt på, er det det sammenhængende areal, der skal være under 500 m².⁶¹ Det betyder, at hvis fx et vandhul på 300 m² ligger op til et buskads på 300 m², skal man ikke se på de to enkelte elementer, men se dem som et samlet område. Det samlede område, der ikke kan afgræsses eller tages slæt på, vil derfor være over 500 m². Dermed kan det sammenhængende areal ikke indgå i det støtteberettigede areal.

Derudover gælder de generelle regler for markblokke, hvor områder, der ikke kan plejes i kanten af markblokken, ikke kan være en del af markblokken.⁶² Det betyder, at selv om et område, der ikke kan afgræsses, er under 500 m², kan det ikke være en del af det støtteberettigede areal, hvis det ligger i kanten af markblokken. Dog kan loer, priler og grøfter, der ligger i kanten af en markblok godt indgå i det støtteberettigede areal, hvis de er under 500 m². Hvis området i kanten af markblokken kan afgræsses, men blot ikke er blevet det, må det gerne indgå i de 10 % fleksibilitet.

Det betyder, at følgende områder ikke kan være en del af det støtteberettigede areal:

- Områder på 500 m² eller derover, der ikke kan afgræsses eller tages slæt på (eksempel 3 på figur 5.3)⁶³.
  - Dette gælder også, selv om det kun er en mindre del af elementet, der overlapper med tilsagnet (eksempel 4 på figur 5.3).
- Områder på under 500 m², der ikke er egnet til afgræsning og ligger i kanten af markblokken (eksempel 1 på figur 5.3)⁶⁴.
- 2 eller flere elementer under 500 m², der ikke er egnet til afgræsning eller slæt, hvis de ligger op til hinanden og tilsammen udgør mere end 500 m² (eksempel 2 på figur 5.3)⁶⁵.
  - Herunder også områder der ikke er egnet til afgræsning eller slæt på under 500 m², der ligger op til et større område, der ikke er en del af tilsagnet (eksempel 5 på figur 5.3)⁶⁶.

⁶⁰ Jf. forudsætningsvist § 14 a, stk. 1, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁶¹ Jf. § 14 a, stk. 1, nr. 4 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

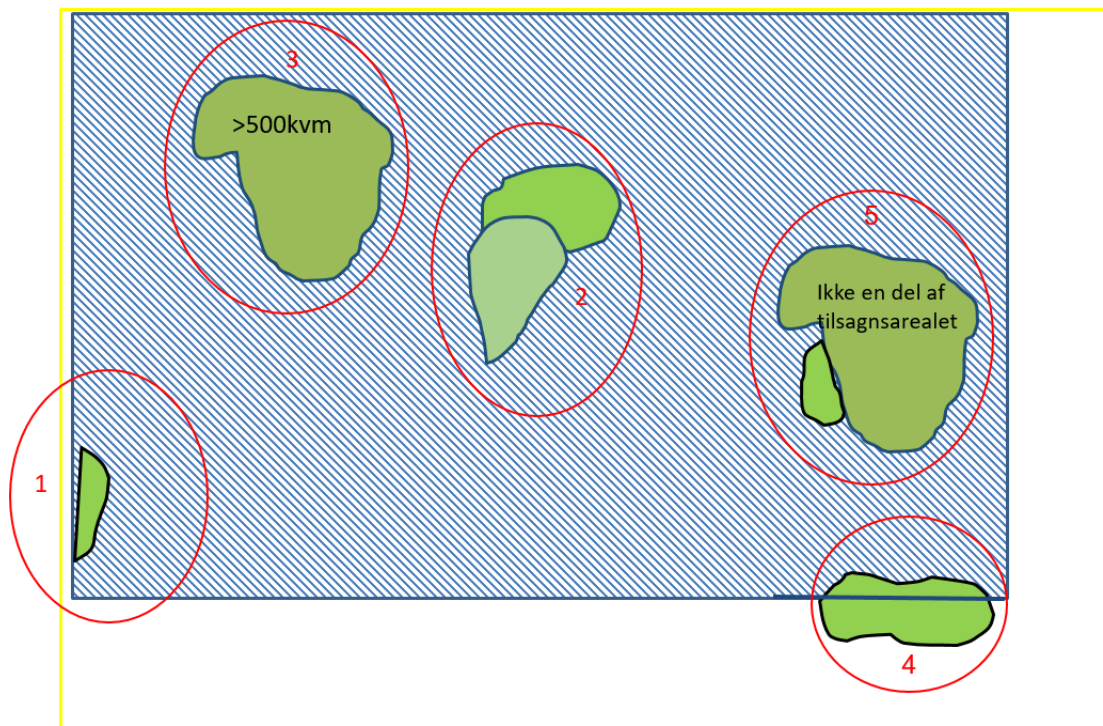
⁶² Jf. § 14 a, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁶³ Jf. § 14 a, stk. 1, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁶⁴ Jf. § 14 a, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁶⁵ Jf. § 14 a, stk. 1, nr. 4 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁶⁶ Jf. § 14 a, stk. 1, nr. 5 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Figur 5.3: Områder, der ikke kan indgå som en del af det støtteberettigede areal. Den gule kant yderst er markblokken, og det blå skraverede er marken med tilsagn.

1. Områder, der ikke er egnet til afgræsning eller slæt i kanten af markblokken
2. Flere elementer, der ikke er egnet til afgræsning eller slæt, der tilsammen udgør 500 m² eller derover.
3. Områder over 500 m², der ikke er egnet til afgræsning eller slæt, eller som er egnet, men ikke er blevet afgræsset eller taget slæt på.
4. Områder på 500 m² eller derover, der ikke er egnet til afgræsning eller slæt – selv om kun en mindre del af elementet overlapper med tilsagnet.
5. Områder under 500 m² der ligger op til et område, der er taget ud af marken med tilsagn.

5.3 Hvornår er arealet plejet godt nok?

5.3.1 Slæt

For tilsagn med forpligtelse til slæt gælder, at der skal tages mindst et årligt slæt i perioden 21. juni til den 15. september.⁶⁷ Det afslåede materiale skal fjernes fra arealet.

Hvis der er taget et eller flere slæt i ovenstående periode, er plejekravet opfyldt.

Slæt kan ikke erstattes af afgræsning, men du kan vælge at supplere med afgræsning.

5.3.2 Synligt afgræsset⁶⁸

Hvis du vælger at benytte dig af afgræsningsmetoden "Synligt afgræsset", er der ingen krav om hvor mange dyr, der skal gå på marken eller hvor længe, de skal gå der. Du må derfor godt benytte dig af skiftefolde og tage dyrene væk fra arealet i perioder. Dog er der to krav, der skal være opfyldt:

- Marken skal være omfattet af afgræsning inden for perioden 1. juni til 15. september.

⁶⁷ Jf. § 14, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁶⁸ Jf. § 13, stk. 1, nr. 2 litra a i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

- Marken skal fremstå synligt afgræsset (se definition i boksen nedenfor) 15. september.

Hvornår er et areal synligt afgræsset?

Det er tilsagnets type og om du søger grundbetaling i det enkelte år, der afgør, hvad der kan godkendes som synligt afgræsset.

Der må være mindre arealer på op til 500 m², der ikke lever op til kravet om synligt afgræsset. Disse områder må dog – sammen med områder under 500 m², der ikke kan afgræsses – ikke udgøre mere end 10 % af marken.

Type 67. Arealer med lav sats (kan kombineres med grundbetaling): For denne tilsagnstype er der forskel på hvornår arealet er synligt afgræsset, alt efter om du søger grundbetaling det enkelte år eller ej.

Du søger grundbetaling til arealet: Disse er synligt afgræssede, når mere end 50 % af plantedækket bærer præg af afgræsning og er under 40 cm højt. Områder på arealer under 100 m², hvor plantedækket er over 40 cm højt, vil kunne accepteres, uden at de indgår i beregningen af de 10 % fleksibilitet. Områder mellem 100 m² og under 500 m², der ikke er synligt afgræsset 15. september, vil også kunne godkendes, hvis de udgør mindre end 10 %. Områder på 500 m² og derover, der ikke er synligt afgræsset og under 40 cm højt, vil ikke kunne godkendes som støtteberettigede i indeværende år.

Dette svarer til aktivitetskravet på grundbetalingsordningen, hvis du vælger at opfylde aktivitetskravet med afgræsning. Du skal dog være opmærksom på, at på grundbetalingsordningen gælder kravet pr. 100 m². Det betyder, at hvis du har grundbetaling og Pleje af græs- og naturarealer på samme mark, kan du godt opleve, at et ikke plejet område på mellem 100 m² og under 500 m² kan indgå i de 10 % fleksibilitet på plejegræsordningen, men ikke er støt- teberettiget på grundbetalingsordningen.

Du søger ikke grundbetaling til arealet: Så gælder samme definition på synligt afgræsset som for tilsagnstype 66

Type 66. Arealer med høj sats (kan ikke kombineres med grundbetaling): Disse er synligt afgræssede, når de bærer tydeligt præg af afgræsning. Det vil sige, når mindst 50 % af plantedækket er tydeligt afbidt. Her er der altså ikke et krav om, at planterne skal være under 40 cm.

Hedearealer: Arealet er synligt afgræsset, når mindst 50 % af planterne mellem lyngen er holdt nede ved afbidning. Bemærk, at denne regel kun gælder for lyng, og ikke for fx revling eller andre dværgbuske. Disse er ikke støtteberettigede, hvis dyrene ikke græsser dem.

5.3.3 Fast græsningstryk⁶⁹

Du kan kun vælge fast græsningstryk, hvis du ikke søger grundbetaling til arealet⁷⁰ (dog undtaget grundbetaling under artikel 32 – se afsnit 7.1). Du kan godt vælge fast græsningstryk, selv om du har et tilsagn, der kan kombi- neres med grundbetalingen (type 67), men du må ikke søge om grundbetaling til arealet de år, du vælger fast græsningstryk på tilsagnet.

Hvis du vælger fast græsningstryk som metode for afgræsning, gælder at:

- I perioden fra 1. juni til 31. august skal der til enhver tid gå mindst 1,2 storkreaturer/ha på arealet, medmindre du har søgt, og Landbrugsstyrelsen har godkendt, et lavere græsningstryk for arealet.
- Du skal overholde reglerne for indhegning som beskrevet nedenfor.

Storkreaturer beregnes som:⁷¹

⁶⁹ Jf. § 13, stk. 1, nr. 2 litra b i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁷⁰ Jf. § 13, stk. 2, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁷¹ Jf. § 13, stk. 7 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

TABEL 5.1. Beregning af storkreaturer

Tyre, køer og andet kvæg over to år, heste over seks måneder	1,0 storkreaturer
Kvæg fra seks måneder til to år	0,6 storkreaturer
Får og geder over et år og hjortedyr over ni måneder	0,15 storkreaturer

Der skelnes ikke mellem store og små racer.

Krav til arealer med fast græsningstryk:

Når du vælger fast græsningstryk som afgræsningsmetode, er der ikke krav om, at arealet på alle delområder skal fremstå afgræsset. Kravet er blot, at der skal gå det fastsatte antal dyr på arealet, og at der er et plantedække, der kan afgræsses (se krav til plantedække i afsnit 4.1). Arealer, der ikke kan afgræsses, kan ikke være en del af tilsagnet. Det kan fx være befæstede arealer, bygninger eller tæt krat, som dyrene ikke kan afgræsse under eller imellem. Dog kan der indgå naturligt forekommende områder på under 500 m², så længe de udgør mindre end 10 % af tilsagnsmarken (se afsnit 5.2). Områder der kan, men ikke er blevet afgræsset tæller ikke med i de 10 pct. fleksibilitet beskrevet i afsnit 5.2, da vi ved kontrol af fast græsningstryk ikke ser på, hvor dyrene har afgræsset, men kun på, om der har været det fastsatte antal dyr. For fast græsningstryk bruges fleksibiliteten derfor alene til områder under 500 m², der ikke kan afgræsses, men er naturligt forekommende.

Regler for indhegning ved valg af fast græsningstryk⁷²

Nedenstående regler for indhegningen gælder kun i perioden 1. juni til 31. august.

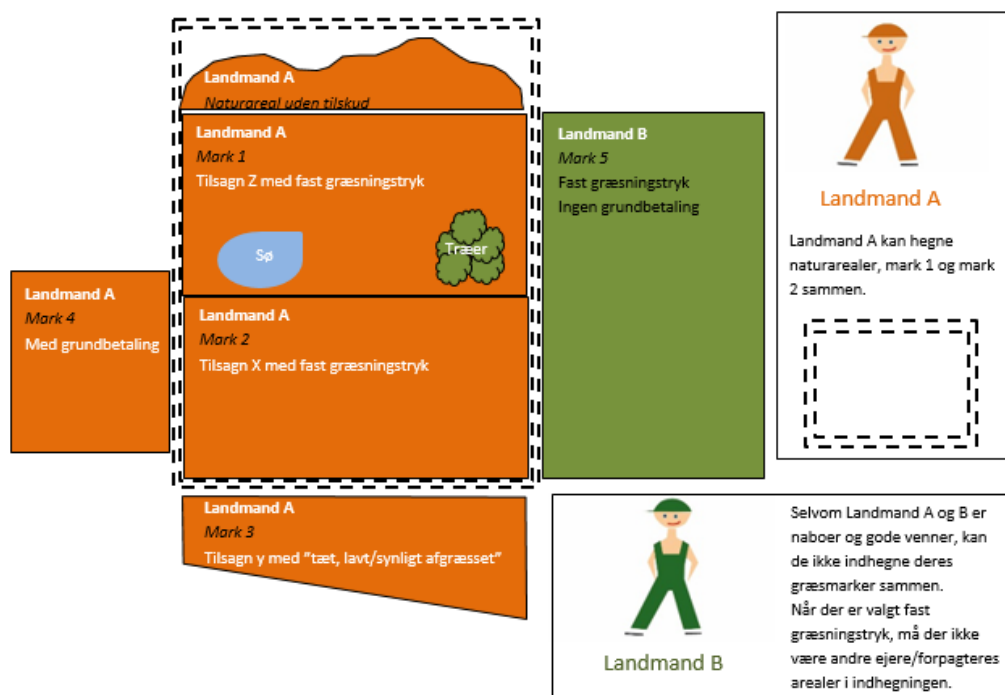
En indhegning må kun indeholde marker og andre arealer, der bliver drevet af samme tilsagnshaver. Et græsningslav/-forening eller lignende, der er ejet af flere medlemmer, må gerne vælge fast græsningstryk som metode for afgræsning. Det gælder blot, at det er græsningslavet/-foreningen, der skal have råderetten over hele arealet inden for indhegningen og samtidig stå som ansøger af tilsagnet.

Når du har valgt fast græsningstryk, må indhegningen ud over tilsagnsmarken indeholde følgende arealer, der også tilhører dig som enten ejer eller forpagter:

- Andre marker med tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, med forpligtelse til fast græsningstryk
- Naturarealer, som
  - ikke har andre typer af tilsagn under landdistriktsprogrammet med pligt til afgræsning eller slæt, og
  - ikke modtager støtte under grundbetalingsordningen bortset fra arealer omfattet af art. 32, og som dermed ikke kan leve op til aktivitetskravet på grundbetalingsordningen (se mere om art. 32 i kapitel 7.1).

Se figur 5 for en illustration over hegningsreglerne.

⁷² Jf. § 13, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Figur 5 hegningsregler ved fast græsningstryk

Reglerne for tilskudsfordring gælder i hele indhegningen og ikke kun på tilsagnsarealet (se afsnit 4.4.1).

Beregning af græsningstrykket

Græsningstrykket opgøres på baggrund af hele det areal, der kan afgræsses i indhegningen. Dette gælder også, selvom du ikke søger tilskud til hele arealet.⁷³

Eksempel:

I en indhegning er der 10,00 ha. Ud af disse er der kun tilsagn på de 8,00 ha (der er ikke søgt til mere end 8,00 ha). 1,00 ha af de 10,00 ha kan ikke afgræsses, da det er vandlidende eller med tæt buskads. Denne ene ha ligger uden for de 8,00 ha med tilsagn, men inden for indhegningen.

Kravet til græsningstrykket er mindst 1,2 SK/ha.

Græsningstrykket skal beregnes ud fra hele det græsningsegnede areal i indhegningen og ikke kun det areal, der er tilsagn på. Det vil sige, at græsningstrykket skal beregnes ud fra indhegningen på 10,00 ha minus den ene ha, der ikke kan afgræsses pga. vand og tæt buskads

Kravet til græsningstrykket i denne indhegning er derfor:

$$1,2 \text{ SK/ha} * 9,00 \text{ ha (selvom tilsagnet kun er på 8,00 ha)} = 10,8 \text{ SK.}$$

Denne regel skyldes, at græsningstrykket er fastsat for at sikre, at der sker en pleje af hele arealet. Hvis der indgår ikke-tilsagnsarealer i indhegningen, der kan afgræsses, vil dyrene være spredt ud over et større areal, og græsningstrykket skal derfor tilpasses dette areal for at sikre en ordentlig pleje af hele tilsagnsarealet.

⁷³ Jf. § 13, stk. 1, nr. 2, litra b, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Bemærk, at det er et minimumsgræsningstryk. Det vil sige, at der altid rundes op til nærmest mulige græsningstryk. I ovenstående eksempel skal der bruges 10,8 SK. Hvis dette opfyldes med køer over 2 år, vil det betyde, at der skal gå mindst 11 køer i indhegningen.

Bemærk: Hvis du hegner egne marker sammen, hvor der er fastsat forskelligt græsningstryk, skal der i hele indhegningen være et antal dyr svarende til det højeste fastsatte græsningstryk, for at alle marker kan godkendes.

Eksempel

Mark A med krav om 1,2 storkreaturer pr. ha er i indhegning med mark B, der har fået nedsat kravet til 1,0 storkreaturer pr. ha. Da der samlet går 1,1 storkreaturer pr. ha i indhegningen, vil marken med krav om 1,0 storkreaturer pr. ha kunne godkendes, mens marken med krav om 1,2 storkreaturer pr. ha vil blive underkendt. Dette vil gælde uanset i hvilken af markerne, dyrene befinder sig under kontrollen, så længe de har adgang til hele arealet.

Kravet for tilsagn indgået i 2015, 2016, 2017 og 2018 er 1,2 sk/ha, hvis du ikke har søgt om nedsat græsningstryk. For tilsagn indgået i 2014 er kravet 1,5 sk/ha. Hvis du ønsker at hegne arealer sammen der har forskellig startdato, skal du derfor være opmærksom på, at der kan være forskellige krav til græsningstrykket, og at det er det højeste antal dyr, der skal være opfyldt for hele indhegningen. Du kan også vælge at søge om at få græsningstrykket nedsat, hvis der er en naturfaglig begrundelse for dette.

Det fastsatte græsningstryk er et minimums græsningstryk. Du må derfor godt have flere dyr på marken, når blot der ikke overgræsses, så plantedækket ødelægges.⁷⁴ Det er en fordel at sætte et eller flere ekstra dyr ud i tilfælde af sygdom eller dødsfald i besætningen.

Dyrene skal gå på arealet i hele perioden 1. juni til 31. august. Du må altså ikke bruge skiftefolde eller opdele marken i mindre dele, så dyrene ikke har adgang til hele arealet. Du må dog godt opdele marken, hvis der i hver af foldene er det fastsatte græsningstryk. Før 1. juni og efter 31. august må du gerne opdele marker.

Husk at søge om dispensation hos Landbrugsstyrelsen, hvis du hjemtager nogle af dyrene, fx på grund af sygdom, eller hvis arealerne er for våde til at kunne afgræsses. Du skal have modtaget afgørelsen om dispensation, før du fjerner dyrene fra arealet. Kun i særlige tilfælde, hvor der er akut fare for dyrevelfærden, må du fjerne dyrene fra arealet, inden du har modtaget afgørelse på din dispensationsansøgning. Du skal i disse tilfælde indsende anmodningen om dispensation hurtigst muligt – det vil oftest sige samme dag, som du har hjemtaget dyrene. Der kan også i særlige tilfælde dispenseres fra hegningsreglerne og fra forbuddet mod tilskuds fodring. Du kan læse mere om dispensation i afsnit 10.9.

Nedsættelse af græsningstrykket⁷⁵

Du kan søge om at få græsningstrykket nedsat. Muligheden for at søge nedsat græsningstryk er indført for at tilgodese græsning af næringsfattige naturtyper, som ikke kan bære 1,2 storkreaturer pr. hektar, og hvor et lokalitetsbestemt græsningstryk kan fremme biodiversiteten. Derfor godkendes nedsat græsningstryk normalt kun på § 3-naturtyper eller andre værdifulde naturarealer. Ansøgningen skal derfor indeholde en udtalelse fra kommunen (for private og kommunale arealer) eller Naturstyrelsen (statens arealer). Udtalelsen skal afspejle de faktiske forhold på arealet, og bør derfor ikke være mere end 1 år gammel medmindre udtalelsen specifikt angiver en længere varende periode. Du kan se en tabel over vejledende græsningstryk på Landbrugsstyrelsens [hjemmeside](#). Tabellen er vejledende, og det vil altid være forholdene på det enkelte areal, der ligger til grund for, hvilket græsningstryk der anbefales. Vi nedsætter ikke græsningstrykket til mindre end 0,3 SK/ha. Landbrugsstyrelsen har lavet en skabelon, der kan bruges til Kommunen eller Naturstyrelsens udtalelse, så det sikres, at alle relevante oplysninger kommer med. Skabelonen kan findes på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

⁷⁴ Jf. § 12, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁷⁵ Jf. § 13, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Ansøgning om nedsat græsningstryk skal indsendes til Landbrugsstyrelsen. Dette kan gøres enten i Fællesskemaet eller i Tilsagnsskemaet. Du skal ud for hver mark angive det ønskede græsningstryk, og vedhæfte en udtalelse fra kommunen eller naturstyrelsen. Har du endnu ikke fået en udtalelse fra kommunen, kan du vedhæfte den forespørgsel, du har sendt til kommunen, og så eftersende udtalelsen når du modtager denne.

Ansøgningsfristen for nedsættelse af græsningstrykket i 2019 for eksisterende tilsagn er fristen for indsendelse af ændringer til fællesskemaet. For nye tilsagn kan man indsende ansøgning i tilsagnsskemaet senest den 15. august 2019 eller benytte 2020 Fællesskemaet. Det betyder, at en ansøgning om nedsat græsningstryk, der skal gælde fra og med 2020 for et tilsagn med start 1. september 2019, kan indsendes enten i Tilsagnsskemaet inden den 15. august 2019 eller i Fællesskemaet inden ændringsfristen i 2020. En ansøgning om nedsættelse af græsningstryk kan indsendes i ansøgningsåret eller i løbet af den 5-årige tilsagnsperiode. Hvis du har fået godkendt et lavere græsningstryk af Landbrugsstyrelsen, er det dette græsningstryk, der gælder i resten af tilsagnsperioden. Du kan dog senere ansøge om at få det sat yderligere ned. Kravet til græsningstryk kan ikke sættes op i tilsagnsperioden, men da det er et minimums græsningstryk, må du gerne sætte flere dyr på arealet, hvis der er behov for det.

OBS: Har du tidligere fået nedsat græsningstrykket i et eksisterende/tidligere tilsagn, gælder denne nedsættelse af græsningstrykket ikke for det nye tilsagn. Søger du derfor et nyt tilsagn, skal du huske at indsende en ny ansøgning om nedsat græsningstryk.

6. Ikke-støtteberettigede arealer

Nogle arealer kan ikke få tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer. Det kan være, at du allerede har en anden ordning på det søgte areal, eller arealet i forvejen er pålagt en forpligtelse til afgræsning eller slæt igennem fx en servitut eller en fredning. Nedenfor kan du læse om nogle situationer, hvor mulighederne for at få tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer er påvirket af andre ordninger eller forpligtelser.

6.1 Er der i forvejen andre forpligtelser på arealet?

Du kan ikke søge tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, hvis der i forvejen gælder en forpligtelse til udtagning af produktion, i henhold til en anden lovgivning, aftale eller servitut.⁷⁶ Dette gælder både ved tilsagnets begyndelse og med virkning inden for tilsagnsperioden. Denne regel gælder dog ikke for udtagning af produktion (brak) under grundbetalingsordningen. Her kan du godt søge om tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer med start 1. september, selv om arealet er braklagt i hele kalenderåret. De øvrige tilsagnsregler gælder dog fra 1. september.

Du kan ikke søge tilsagn, hvis der i forvejen gælder en forpligtelse til at foretage afgræsning eller slæt på arealet som følge af⁷⁷

- En aftale, der indebærer, at du får betaling for denne forpligtelse.
- Et tilsagn om tilskud i medfør af anden lovgivning.
- En servitut eller pligt, der er pålagt i medfør af anden lovgivning.

Der må altså godt være forpligtelse til afgræsning i en frivillig aftale, fx en aftale med en kommune eller en forpagtningsaftale, hvis du ikke får betaling for dette.

6.2 Tilsagn, der ikke kan kombineres med denne ordning⁷⁸

Du kan ikke få tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, hvis du i forvejen ved tilsagnsperiodens begyndelse fx har ét af følgende tilsagn på arealet:

- Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger.
- Miljøvenlig drift af vådområder.
- Pleje af græs- og naturarealer.
- Økologisk Arealtilskud.
- Minivådområder

I forenelighedstabellen i bilag 1 kan du se hvilke ordninger, du kan kombinere.

Du kan naturligvis godt søge tilsagn, hvis det eksisterende tilsagn udløber 31. august 2019, og du søger tilsagn pr. 1. september 2019.

6.3 Arealer tilplantet med skov eller omfattet af tilskudsordning til skovbrug⁷⁹

Tilsagnsarealet må i hele tilsagnsperioden ikke være:

- tilplantet med skov.
- omfattet af en tilskudsordning til skovbrug.

⁷⁶ Jf. § 10, stk. 1, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁷⁷ Jf. § 10, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁷⁸ Jf. § 10, stk. 1, nr. 3, 4 og 5 og stk. 3 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁷⁹ Jf. § 9, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

- pålagt fredskovspligt, medmindre arealet er et ubevokset landbrugs- eller naturareal i hele tilsagnsperioden.

Bemærk at der er forskel på reglerne alt efter, om der er pålagt fredskovspligt på arealet eller ej. Se mere i afsnit 6.3.1 og 6.3.3.

6.3.1 Skov uden fredskovspligt

Du kan som udgangspunkt ikke få tilsagn, hvis der er skov på arealet. Skov defineres her, som et landområde på over 0,50 ha med træer af en højde på 5 meter og med en kronedækning på mindst 10 pct.⁸⁰ Hvis du hovedsageligt bruger arealet med skov til landbrug, kan du dog godt få tilsagn og udbetalt tilskud til arealet. Her gælder så blot, at der skal være et plantedække under træerne, som egner sig til afgræsning, og du får afgræsset eller taget slæt på arealet.

6.3.2 Kombination med tilsagn til skovrejsning

Du kan som udgangspunkt ikke have tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer på arealer, hvor der er tilsagn til skovrejsning.⁸¹ Dog er det muligt at søge tilskud til Pleje af græs- og naturarealer på de dele af et areal, som ikke er bevokset med træer, og som ikke modtager tilskud til skovrejsning.⁸²

6.3.3 Skov med fredskovspligt⁸³

Du kan som udgangspunkt ikke få tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, hvis der er fredskovspligt på arealet.

Du kan dog godt få tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, hvis arealet er ubevokset. Det vil sige, at arealet ikke må være bevokset med højstammede træer og at kronedækningen skal være på under 10 pct. På fredskovspligtige arealer er det altså ikke nok, at der er plantedække under træerne for, at du kan få tilsagn på arealet. Kravet om at arealet skal være ubevokset gælder i hele tilsagnsperioden. Fredskovspligtige arealer, der har fået tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer i 2018 eller tidligere kan opretholde tilsagnet i resten af tilsagnsperioden, så længe betingelserne i afsnit 6.3.1 og de øvrige betingelser for tilsagnet er overholdt.

6.4 Arealet er ikke landbrugs- eller naturareal⁸⁴

Du kan ikke opretholde tilsagnet på arealer, der i løbet af tilsagnsperioden anvendes til fx:

- Bygninger - både landbrugsbygninger, privatboliger og erhverv
- Befæstede veje, infrastruktur og lignende
- Golfbane, have, eller ridebane og lignende

---

⁸⁰ Jf. § 2, nr. 13, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁸¹ Jf. § 9, stk. 1, nr. 3 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁸² Jf. § 9, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁸³ Jf. § 9, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁸⁴ Jf. artikel 28, nr. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.

7. Kombinationsmuligheder med andre ordninger

Du kan kombinere dit tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer med følgende andre tilsagn (se også forenelighedstabellen i bilag 1):

- Fastholdelse af vådområder (typerne 50 og 55)
- Fastholdelse af statslige vådområder (type 74)
- Fastholdelse af kommunale kvælstofvådområder (type 75)
- Fastholdelse af fosforvådområder (type 76)
- Opretholdelse af ændret afvanding (type 54)
  - Dog ikke på arealer, hvor der i forvejen er forpligtelse til afgræsning, fx i en fredning. De fleste arealer med opretholdelse af ændret afvanding er omfattet af en sådan fredning og kan derfor ikke kombineres med plejetilskud.
- Ændret afvanding (type 64)
  - Dog ikke på arealer, hvor der i forvejen er forpligtelse til afgræsning, fx i en fredning. De fleste arealer med Ændret afvanding er omfattet af en sådan fredning og kan derfor ikke kombineres med plejetilskud.
- Ø-støtte
- Omlægning til økologisk produktion (OM-tilsagn - type 35)
- Fastholdelse af Natura 2000 Hydrologi (type 77)
- Fastholdelse af lavbundsområder (type 78)
- Tilskud til sammenhængende arealer i Natura 2000 områder (Miljøstyrelsen)

7.1 Grundbetaling under undtagelsen i artikel 32

Artikel 32 giver mulighed for at modtage støtte under grundbetalingsordningen, selv om arealet ikke lever op til de almindelige støttebetingelser under denne ordning.⁸⁵

For at kunne modtage grundbetaling under artikel 32 skal et areal med tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer leve op til følgende krav:

- Have retmæssigt fået udbetalt enkeltbetaling i 2008 OG
- Indgå i et vand- eller naturprojekt der medvirker til implementeringen af Vandrammedirektivet, Fuglebeskyttelsesdirektivet eller Habitatdirektivet eller Ligge indenfor Natura2000-udpegning.

Det skal være tilsagnet eller projektet, der er årsagen til, at arealet ikke længere opfylder kravene til grundbetalingsordningen.

Artikel 32 benyttes især, hvis der på grund af forbud mod omlægning, sprøjtning og gødskning i tilsagnet har udviklet sig et plantedække på tilsagnsarealet, der ikke er støtteberettiget under grundbetalingsordningen. For tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer vil artikel 32 sjældent kunne bruges. Kun i de tilfælde, hvor der som følge af tilsagnsbetingelserne sker indvandring af lyng eller mos på arealet, kan du anmelde marken til grundbetaling under artikel 32.

Du skal huske at markere i Fællesskemaet, at du søger grundbetaling under artikel 32. Anmeldelsen skal ske inden sidste frist for ændringer til Fællesskemaet.

---

⁸⁵ Jf. artikel 32, stk. 2, litra b, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.

8. Ansøgning om nyt tilsagn

8.1 Tilsagnsskemaet

Fra 2019 skal du ikke længere bruge Fællesskemaet, når du søger om nye tilsagn. I Tast selv-service vil der den 3. juni findes to nye skemaer, som du skal bruge, når du søger om nye tilsagn. Det ene bruges til at søge om Økologisk Arealtilskud, og det andet bruges, når du skal søge om tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer. De nye skemaer kaldes Tilsagnsskemaer.

Har du tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer med tilsagnstype 66 eller 67 i forvejen, vil der når ansøgningsperioden for nye tilsagn starter ligge et Tilsagnsskema i Tast selv-service, som du kan oprette en ændring på.

På dit tilsagnsskema vil alle dine registrerede tilsagn med tilsagnstype 66 og 67 også fremgå af siden "Registrerede tilsagn".

Se mere i brugerguide om Tilsagnsskema, som vil være klar på vores hjemmeside 3. juni.

8.2 Frister

Tilsagnsskemaet åbner den 3. juni og fristen for at indsende det udfyldte skema med tilhørende markkort er den 15. august.

Grunden til, at du først kan søge om nye tilsagn fra den 3. juni er, at ansøgningsperioden så ligger tættere på tilsagnsstart. Det betyder, at du bedre kender dine arealer for de kommende år (fx nye arealer der er kommet til bedriften). Derudover, har vi opdateret ansøgningskortene ud fra seneste data. Det vil også være enklere, at håndterer markblokændringer og lignende, så de kan tilpasses de forhold der er ved tilsagnets start, da disse ikke vil være afhængige af fx grundbetalingsansøgningen for indeværende år.

8.3 Krav til ansøgningen

Du søger tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer i Tilsagnsskemaet via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service.⁸⁶

En ansøgning om tilsagn om tilskud består af et udfyldt Tilsagnsskema med markkort, hvor dine marker er tegnet.

Når du søger om nyt tilsagn, skal du huske at tegne dine marker præcist, da indtegningen danner grundlag for vores sagsbehandling og kontrol af dine tilsagnsarealer i hele tilsagnets løbetid. Læs mere om, hvordan du tegner marker og udfylder Tilsagnsskemaet i [brugerguides](#). Tilsagnets placering kan ikke ændres i løbet af den 5-årige tilsagnsperiode, og vil derfor danne grundlag for din årlige udbetalingsanmodning.

Ved ansøgning om nyt tilsagn skal du i Tilsagnsskemaet tage nogle valg. Du skal vælge, om du vil have:

- forpligtelse til slæt eller afgræsning
- om tilsagnet skal være med mulighed for at søge grundbetaling fremadrettet

Læs mere i afsnit 3 - Tilskuddets størrelse og afsnit 4.2 og 4.3 - Forpligtigelse til slæt eller afgræsning.

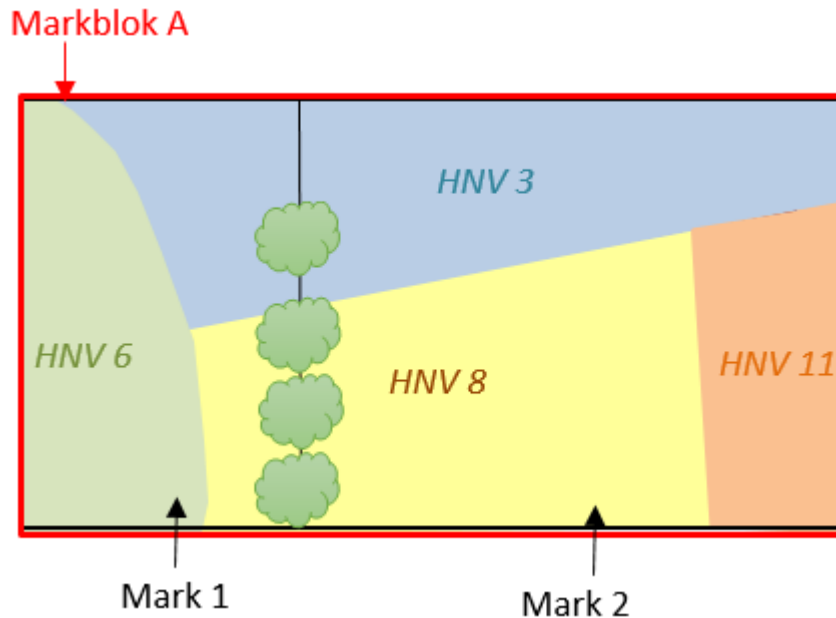
8.3.1 Hvornår kan en HNV overføres til en anden mark? ⁸⁷

HNV for marken kan gælde på tværs af markindtegninger, så længe de ligger op til hinanden (maks. 2 meters afstand fra hinanden) og ligger inden for samme markblok. Du kan også overføre HNV fra en mark, hvor du har et eksisterende tilsagn med tilsagnstype 66 eller 67, til en mark, hvor du søger et nyt tilsagn.

⁸⁶ Jf. § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

⁸⁷ Jf. § 2, stk. 1, nr. 9, .2 pkt., i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Systemet vil selv vise den højeste HNV ud fra din markindtegning. Hvis du vil overføre HNV fra en mark til en anden, er det derfor vigtigt, at du sikrer dig, at markerne ligger op til hinanden med max 2 meter imellem dem. (se figur 8.3).

Figur 8.3: HNV kan gælde på tværs af markindtegningen, hvis markerne ligger op til hinanden og ligger i samme markblok. Mark 1 og 2 ligger op til hinanden og ligger i samme markblok. Begge marker vil derfor have en HNV på 11 – også selvom marken med den høje HNV-værdi allerede har et eksisterende tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer.

8.3.2 Indtegning af marker

Fra 2019 skal ansøgning om tilsagn og anmodning om udbetaling af tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer leve op til den geospatiale ansøgning. Det betyder, at der skal være præcis overensstemmelse mellem det registrerede tilsagn i IMK og det registrerede tilsagn i skemaet. Tidligere har det været muligt ved ansøgning om nye tilsagn at tegne et større areal og så skrive et mindre areal i Fællesskemaet – det vil sige, at tilsagnsarealet var mindre end det indtegnede tilsagn. Dette kaldes "luft i tilsagnet". Det kan du ikke fra 2019. Ved ansøgning om nye tilsagn skal indtegningen i markkortet og arealet i ansøgningskemaet stemme 1:1.

Når du tegner dine marker, er det indtegningen, der er styrende for, hvad du søger om tilsagn til. Det betyder, at du skal tegne dine marker i Internet Markkort (IMK), overføre dem til Tilsagnsskemaet og vælg om du vil søge om afgræsning eller slæt.

Da ansøgning om nyt tilsagn søges i et selvstændigt skema, er du ikke afhængig af, hvordan du har tegnet markerne i Fællesskemaet. Det betyder også, at hvis du søger om nyt tilsagn til et areal, hvor der er et tilsagn, der udløber 31. august 2019, så er du ikke afhængig af den indtegning, du har brugt i Fællesskemaet. Du kan dermed nemmere få det nye tilsagn til at passe til evt. ændrede forhold på arealet og kan udvide eller indskrænke arealet som du ønsker. Du kan dog også vælge at overføre markerne fra "Registrerede tilsagn" til "nye tilsagn" ved at sætte x i "forny tilsagn" – læs mere i brugerguide om [tilsagnsskemaet](#)

Der kan være forskel på, hvordan du skal tegne dine tilsagnsarealer alt efter, om du ønsker at søge grundbetaling fremadrettet eller kun ønsker at søge tilskud til Pleje af græs- og naturarealer.

Fradrag, PLG

I 2019 kommer der et nyt korttema i IMK, der hedder "Fradrag, PLG". De områder, der ligger i det kortlag, er områder vi har vurderet ikke er støtteberettiget til Pleje af græs- og naturarealer. Det kan fx være områder over 500 m², der ikke er egnet til afgræsning eller slæt, men som ikke kan tages ud af markblokken.

Hvis du er uenig i, at et område ligger i Fradrag, PLG, skal du sende et forslag til ændring af markblokken.

Når du søger et nyt tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, må områder med "Fradrag, PLG" ikke være en del af den markindtegning.

Fradrag, grundbetaling

I korttemaet "Fradrag, grundbetaling" kan du se de delarealer, der ikke er støtteberettigede under grundbetalingsordningen, men som evt. kan opnå tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer.

Du behøver ikke at tegne "Fradrag grundbetaling" som selvstændige marker i ansøgning om nye tilsagn. Hvis du mener, de er støtteberettigede til tilsagn, tegner du blot en stor mark henover "Fradrag grundbetaling". På den måde sikrer du også, at du får samme sats til hele marken, og at du ikke får dit tilsagn delt op i små bidder. Det vil dog være en fordel at slå temaet til i IMK for at tjekke, om "Fradrag grundbetaling" er støtteberettiget under tilsagnet. Hvis der er "Fradrag grundbetaling" og andre områder over 500 m², som ikke er støtteberettiget til tilsagn, skal du tegne dem ud af tilsagnet. Læs mere om hvad der kan indgå i det støtteberettigede areal i kapitel 5.1. Vær opmærksom på, at hele tilsagnsmarken skal leve op til reglerne for pleje. Hvis du tegner "Fradrag grundbetaling" sammen med hovedmarken og vælger at søge Grundbetaling fremover, skal hele marken leve op til reglerne beskrevet i afsnit 5.3.2 for tilsagn med type 67 med grundbetaling. Hvis du søger tilsagn med grundbetaling og lav sats, bør du derfor som hovedregel ikke søge på arealer med "Fradrag grundbetaling".

Se [brugerguide](#) for beskrivelse af, hvordan du tegner dine marker.

Markblokkens støtteprocent

Markblokke bestående af permanent græs er tildelt en støtteprocent. Markblokkens støtteprocent gælder kun for grundbetaling og Økologisk Arealtilskud og altså ikke for tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer. Du kan derfor se bort fra den, når du søger om tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer.

Læs mere om markblokkens støtteprocent i vejledningen om direkte arealstøtte 2019.

Se [brugerguide](#) for beskrivelse af, hvordan du tegner dine marker.

Gennemgang af markblokke før tilsagnet gives

Som noget nyt gennemgår vi alle markblokke, hvor der er søgt nye tilsagn, inden vi giver tilsagnet. Det gør at markblokken er helt opdateret, og at der ikke vil være så mange markblokrettelser i løbet af tilsagnsperioden.

Det betyder dog også, at du skal forvente, at du får høringsbreve om markblokændringer som du skal tage stilling til for at vi kan give dig tilsagnet.

I Tilsagnsskemaet er der en fane der hedder markblokændringer. Her kan du se hvilke markblokændringer, der kan være relevante for dit tilsagn. Vi tilretter løbende i dit tilsagn hvis der kommer markblokændringer. Det er derfor vigtigt, at du tager stilling til de kortgrundlagsbreve, der bliver sendt ud.

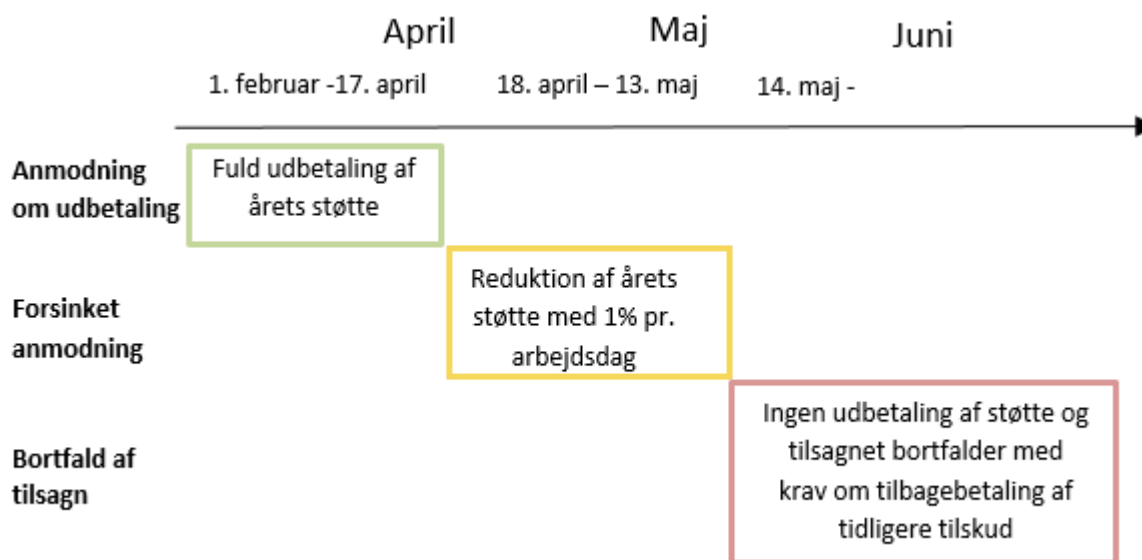
9. Anmodning om udbetaling af tilskud

9.1 Frister

Fristen for at indsende anmodning om udbetaling for et eksisterende tilsagn er 17. april 2019.

Du kan indsende en forsinket ansøgning om udbetaling af tilskud frem til 13. maj, men støtten vil blive reduceret med 1 % pr. arbejdsdag, for de marker du ikke har anmeldt inden 17. april. Hvis du ikke har indsendt en anmodning om udbetaling senest den 13. maj, vil dit tilsagn bortfalde med krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

Hvis du har indsendt en anmodning om udbetaling inden den 17. april, kan du ændre i din anmodning frem til 13. maj. Søger du om udbetaling af tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer på arealer, hvor tilsagnet er registeret ved anden ansøger er fristen for at indsende elektronisk producentskifteskema senest 13. maj 2019.

Figur 7: Frister for anmodning om udbetaling af tilskud.

9.2 Konvertering af eksisterende tilsagn – ”Luft” skal fjernes

De nye regler om 1:1 forhold mellem det registrerede tilsagn i IMK og tilsagnsarealet i Fællesskemaet (geospatiale ansøgning) gælder også for eksisterende tilsagn, der er indgået i perioden 2015 til 2018. Indtil nu, har det været muligt at tegne fx 10,00 ha, og så kun søge tilsagn/udbetaling til 9,00 ha, såkaldt ”luft i tilsagn”. Det er ikke længere muligt at have ”luft” i tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer med tilsagnstype 66 og 67. ”Luft” i tilsagn med tilsagnstype 66 og 67 fra 2014 og frem skal derfor fjernes i et separat konverteringsskema i Tastselv inden du kan anmode om udbetaling på arealerne.

I skemaet vil de marker, der skal tilrettes, være fortrykt i både IMK og i selve skemaet. Skemaet vil vise forskellen mellem det geografiske areal og det registrerede tilsagnsareal. Du skal i IMK tilrette markerne så indtegningen passer præcist til det registrerede areal. Dette gør du ved at tegne ikke-støtteberettigede områder ud af marken (se kapitel 5 om hvad der er støtteberettiget). Hvis du tegner marken mindre end det registrerede tilsagn, vil du som udgangspunkt få et krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud, for den del af arealet, der ikke længere er en del af tilsagnet.

Arealer, hvor man via ortofoto ikke kan tegne "luften" ud

Landbrugsstyrelsen har identificeret nogle enkelte arealer, hvor det er meget vanskelige at tegne "luften" ud af tilsagnet via ortofoto. Det er arealer med mange træer, hvor man ikke på ortofotoet kan se, om der er plantedække under træerne. På marker, der overlapper med arealer med mange, tætstående træer, hvor man ikke kan se, om der er plantedække under træerne, er der indført en mulighed for at kunne bortfalde hele eller dele af marken uden krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud. Det vil fremgå af konverteringsskemaet, hvis dit tilsagnsareal kan bortfalde uden krav om tilbagebetaling.

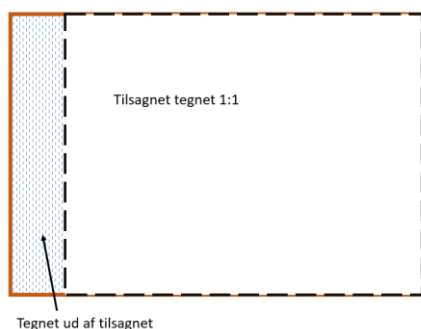
Hvis du mener, at dit areal burde være omfattet af muligheden for at bortfalde uden krav om tilbagebetaling, kan du sende en mail til Arealtilskud@lbst.dk INDEN du indsender dit konverteringsskema. Vær dog opmærksom på, at vi kun i sjældne tilfælde vil godkende anmodningen. Mulighed for at kunne bortfalde tilsagnet, uden krav om tilbagebetaling, gælder kun for de arealer, hvor man ikke kan se om der er plantedække på grund af træernes krone. Det er altså ikke muligt, at lade sit tilsagn bortfalde uden krav om tilbagebetaling, fordi arealet er besværligt at tegne præcist ind på grund af fx meget vand.

Læs mere om dette i brugerguide om konverteringsskemaet.

Vær opmærksom på, at konvertering skemaet kun kan indsendes én gang. Du skal derfor være sikker på, at du har indtegnet markerne rigtigt inden du indsender skemaet. Når skemaet er indsendt, er det de marker du har indsendt, der er det registrerede tilsagn. Det er ikke muligt, at tilbagekalde skemaet for at lave rettelser, når det først er indsendt.

Du kan ikke opskrive det registrerede tilsagnsareal i konverteringsskemaet.

Det betyder, at hvis det ikke er nok at tegne de ikke støtteberettigede områder ud, skal du tegne den del af marken, som du ønsker, skal være en del af tilsagnet fremover og så indtegningen stemmer overens med det registrerede tilsagn. Hvis du tegner noget ud af tilsagnet, som egentlig kunne være støtteberettiget, kan du søge om nyt tilsagn til arealet, hvis arealet er over 0,3 ha og i øvrigt lever op til kriterierne for at kunne søge nyt tilsagn. Læs mere i kapitel 8, om hvornår og hvordan du søger nyt tilsagn.

Figur 5.3: Hvis du mener, at der er mere der er støtteberettiget end det registrerede tilsagn, skal du tegne en del af arealet ud af marken alligevel, så markens areal bliver præcis som det registrerede tilsagn. I eksemplet her, er der tegnet et stykke ud af marken langs kanten. Dette stykke kan du evt. søge om nyt tilsagn til, hvis det lever op til betingelserne.

Du kan ikke anmode om udbetaling i Fællesskemaet, før dine marker er konverteret

Hvis du har behov for at indsende dit Fællesskema, inden du har konverteret dine marker – fx hvis du skal søge om efterafgrøder efter "først til mølle", "princippet" – er der en mulighed for at "låse op" for Fællesskemaet imens du sender ansøgningen om målrettede efterafgrøder. Når du har indlæst tilsagnene på siden "pleje af græs- og naturarealer" så kan du sætte x i "Nej" til "Jeg søger om udbetaling af tilskud" (Kolonne B6), for hver mark. Derefter sætter du kryds i "accept af underanmeldt areal" (kolonne C12) for hver tilsagnsmark. Derudover skal du vælge en afgrødekoder, der ikke er en tilsagnsafgrødekoder – fx 250 for permanent græs eller 266 ved status af omdrift græs. Det er vigtigt, at du husker, at du så skal genindsende dit Fællesskema og markere i "Ja" til "Jeg søger om udbetaling af tilskud", fjerne accept af underanmeldelsen, og ændre afgrødekoden, når du har konverteret dine marker.

Læs mere i brugerguide om [konverteringsskemaet](#)

9.3 Krav til ansøgningen om udbetaling

Du skal hvert år anmode om udbetaling af tilskud for dit eksisterende tilsagn til tilsagnstype 66 og 67 på siden "Udbetaling af tilskud til Pleje af græs- og naturarealer" i Fællesskemaet, som du finder på Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service.⁸⁸ På denne side i Fællesskemaet skal du samtidig erklære, at du har overholdt tilsagnsbetingelserne, og om du søger om udbetaling af tilskud. Hvis du har fået en dispensation til nogle af tilsagnsbetingelserne, er det de betingelser, der fremgår af dispensationen, du erklærer at overholde.

Hvis du søger et nyt tilsagn i 2019, skal du første gang anmode om udbetaling i Fællesskema 2020.

Du kan enten selv bede om udbetaling via Tast selv-service, eller du kan give fuldmagt til fx din konsulent.

Du skal tegne dine tilsagnsmarker i Internet Markkort (IMK) i Tast selv-service.

I Fællesskemaet skal du udfylde siderne:

- Forside
- Bedriftens ejendomme
- Markplan og grundbetaling
- Udbetaling af tilskud til Pleje af græs- og naturarealer (hvis du har et eksisterende tilsagn). Har du andre tilsagn skal du udfylde siderne "Udbetaling af tilskud – OM-, miljø og fastholdelsestilsagn" eller siden "Udbetaling af Økologisk Arealtilskud".

Hvis du ikke indberetter alle dine arealer med tilsagn på siden "Markplan og grundbetaling" og siderne for udbetaling af tilskud i Fællesskemaet 2019, vil du ikke få udbetalt tilskuddet, og dit tilsagn falder bort med krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

Du kan læse mere om, hvordan du tegner dine marker og udfylder Fællesskema 2019 i [Brugerguide for udbetaling af miljø- og økologitilsagn](#).

Fristen for at indsende Fællesskema 2019 er den 17. april 2019.

9.3.1 Indtegnning af marker

Når du tegner dine marker, er det indtegningen, der er styrende for, hvad du søger om udbetaling til. Det betyder, at du skal starte med at tegne dine marker i Internet Markkort (IMK), og så overføre dem til Fællesskemaet og vælge om du søger udbetaling af tilskud på de relevante sider.

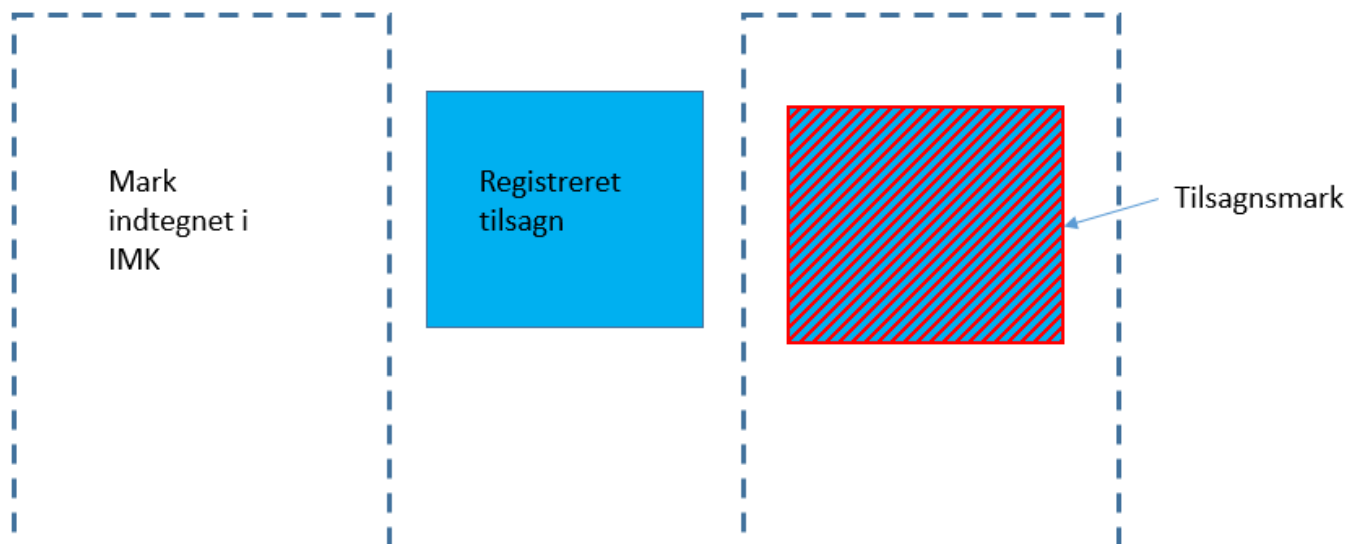
Det er selve tilsagnet, der skal leve op til reglerne for 1:1. Tilsagnet vil være markeret med et polygon i IMK. Når dit tilsagn er konverteret til det nye system – enten automatisk eller via indsendelsen af konverteringsskemaet, vil tilsagnet leve op til reglerne for 1:1. Fremadrettet, når du søger om udbetaling af et allerede eksisterende tilsagn, må du gerne tegne din mark større end selve tilsagnsarealet. Din anmodning om udbetaling vil blive beregnet som overlappet mellem din indtegnning, og det tilsagnslag, der er registreret i IMK.

Du vil på tilsagnstype 66 og 67 kun få udbetalt til den del af indtegningen, der overlapper med det registrerede tilsagn. Det er derfor vigtigt, at du får indtegnet hele tilsagnet. Du må som sagt gerne tegne større end tilsagnsarealet, hvis du fx samtidig søger grundbetaling til arealet. Du må også godt tegne hen over to registrerede tilsagn, så længe der er samme forpligtelser, samme tilskudssats og samme afgrødekode på begge tilsagn. Som noget nyt, kan du altså godt tegne på tværs af to tilsagn med forskellige udløbsår. Der kan dog kun vælges en afgrødekode pr. mark, så hvis en del af marken er registreret som omdrift og en anden del som permanent græs, skal arealet tegnes som to marker (se afsnit 10.3.2).

---

⁸⁸ Jf. § 24, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

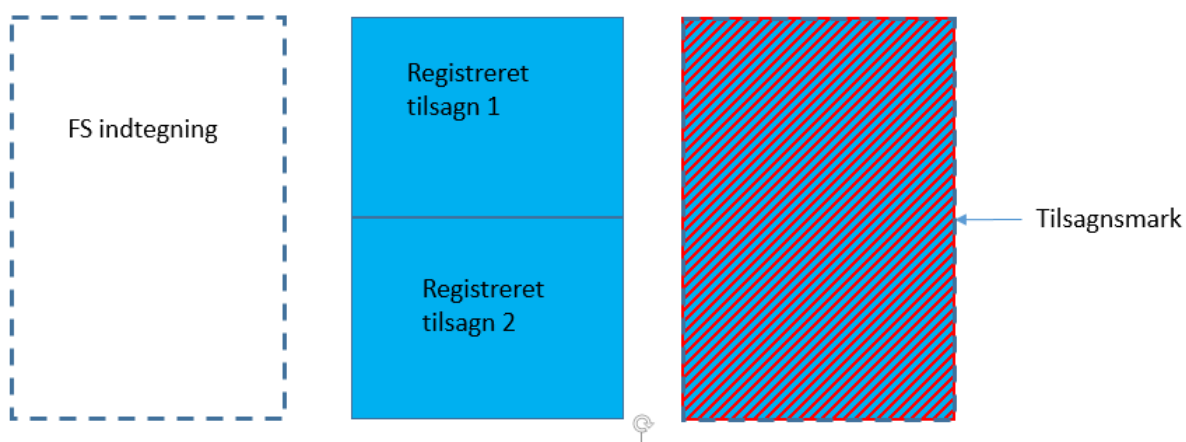

Se [brugerguide](#) for beskrivelse af, hvordan du tegner dine marker.

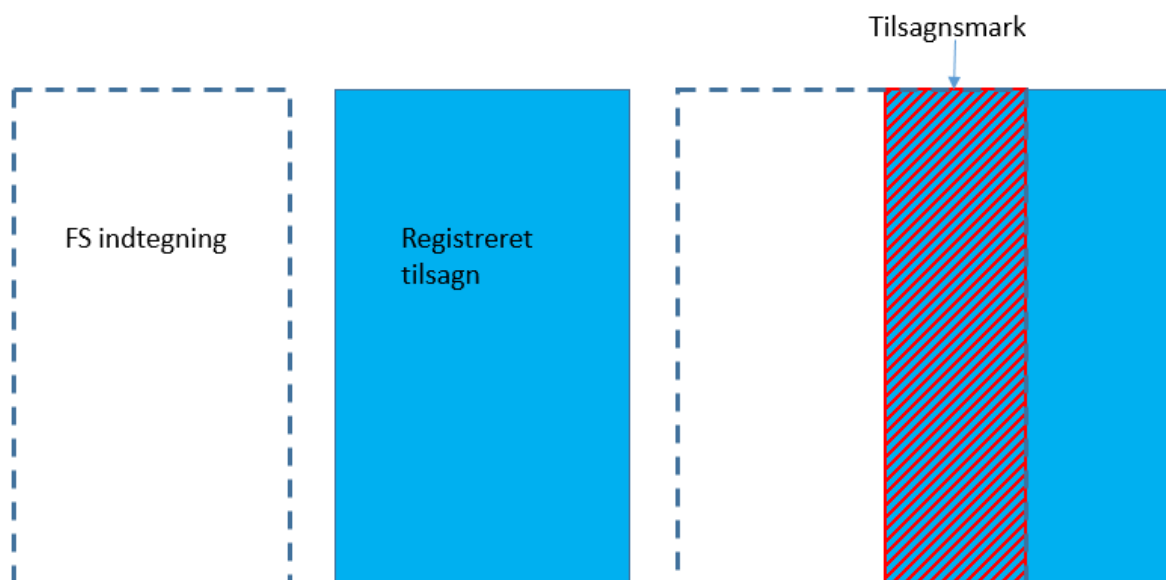
9.3.2 Sådan beregnes de 10 % fleksibilitet

Når vi beregner, om de områder under 500 m², der ikke er plejet, udgør mere end 10 %, tager vi der udgangspunkt i tilsagnsmarken. Tilsagnsmarken defineres som overlappet mellem den mark, du har tegnet i Fællesskemaet, og det tilsagn, vi har registreret i IMK.

Hvis din mark i årets Fællesskema overlapper med flere forskellige tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, er det overlappet med summen af de registrerede tilsagn inden for marken, der udgør den samlede tilsagnsmark.

Hvis din indtegning ikke overlapper med hele det registrerede areal, er det kun den del der overlapper, der er tilsagnsmarken.

Arealer på 500 m² og derover samt arealer, hvor der er sket overtrædelse af et forbud, indgår ikke i beregningen af de 10 % fleksibilitet. Det betyder, at hvis vi ved en kontrol konstaterer, at der er områder i tilsagnet, der er over 500 m², eller områder, hvor der er overtrædelse af forbud – fx delarealer der er sprøjtet, vil disse arealer blive fra-regnet markens størrelse inden de 10 % beregnes. Hvis du fx har en mark på 10 ha, hvor du har sprøjtet 1 ha, vil der være 9 ha tilbage, hvor de 10% fleksibilitet kan anvendes – altså må de små naturligt forekommende områder på under 500 m² herefter udgøre op til 0,9 ha. Læs mere i kapitel 11 om hvordan tilsagnet bliver sanktioneret, hvis du ikke overholder tilsagnsbetingelserne.

9.3.3 Valg af afgrødekode ved udfyldelse af Fællesskemaet

Når du anmoder om udbetaling, er det vigtigt, at du anmelder arealet med den rigtige afgrødekode. Afgrødekoden skal være uden kvælstofnorm og skal afspejle arealets status. Et areal med tilsagn til pleje af græs- og naturarealer kan være enten et naturlignende areal eller være et landbrugsareal og have status af enten omdrift eller permanent græs. Arealets status har ikke indflydelse på tilsagnsreglerne men har betydning for opfyldelsen af landkvoten for opretholdelse af permanent græs, og kan have betydning for opfyldelse af de grønne krav under grundbetalingsordningen.

Arealets status fastfryses i tilsagnsperioden. Det betyder fx, at hvis arealet har ligget med græs i 3 år, før du fik tilsagn på arealet, vil arealet have status som 4. års græs i det første år, efter tilsagnet er udløbet. Hvis du har tilsagn på et tidligere omdriftsareal over flere tilsagnsperioder – altså hvis arealet var omdrift, da det indgik i det første tilsagn - nulstilles status, og arealet har dermed status som 1. års græs i det første år, efter sidste tilsagn udløber. Et areal kan derfor godt have status af omdrift, selvom der er tilsagn på det i en længere årrække (se eksempel nedenfor).

TABEL 9.1. Arealstatus ved tilsagn og efter tilsagnets afslutning.

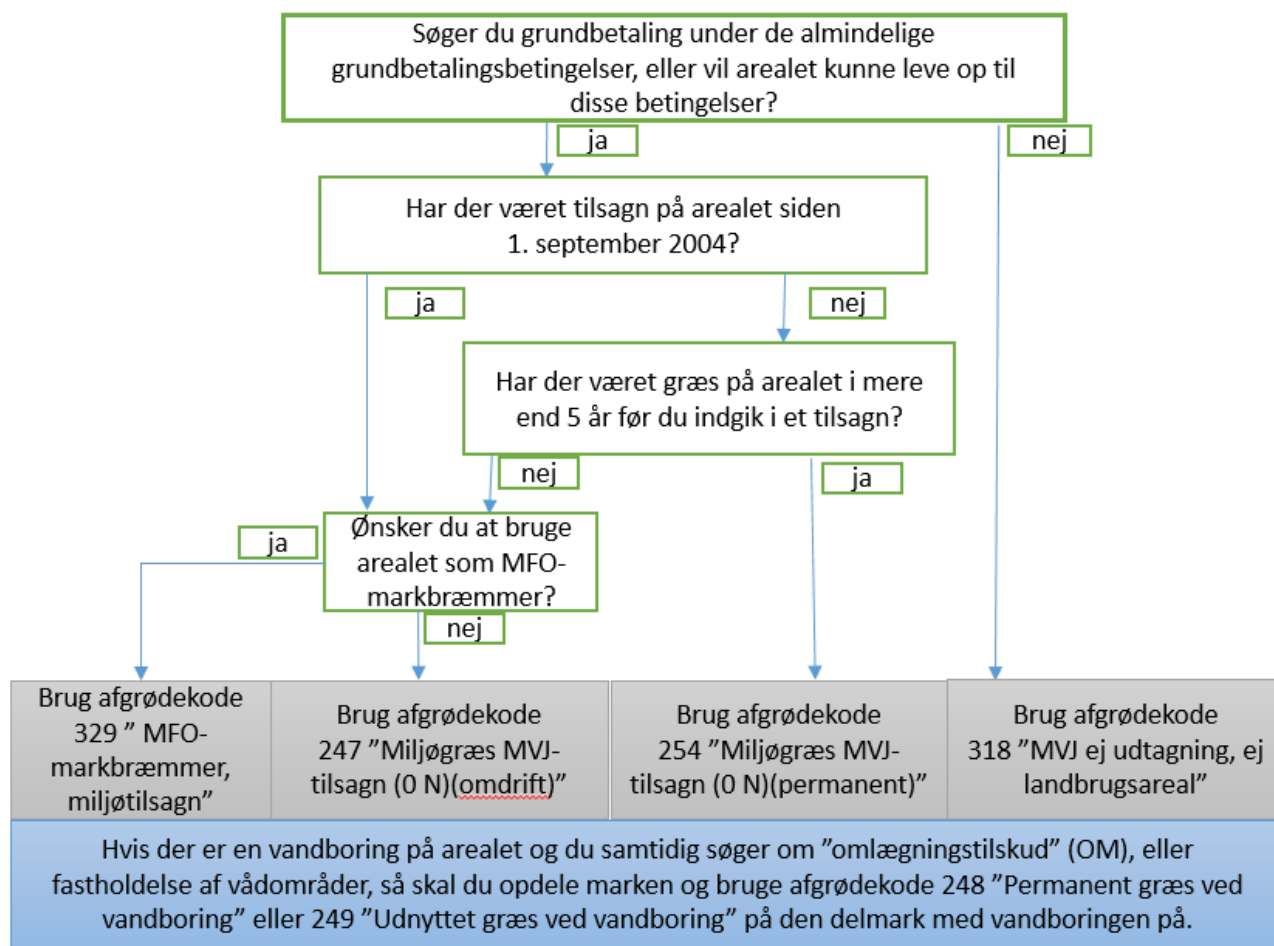
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Græs år 3	Græs år 4	Tilsagn Omdrift (græs år 5)					Omdrift (græs år 5)
Græs år 5	Perm. græs	Tilsagn Permanent græs					Permanent græs
Tilsagn på tidligere omdriftsareal		Nyt tilsagn/gentegning af tilsagn Anmeldes med afgrødekode 247					Omdrift (græs år 1)
Tilsagn på tidligere permanent græs		Nyt tilsagn/gentegning af tilsagn Anmeldes med afgrødekode 254					Permanent græs

Begrebet permanent græs blev først indført i 2005. Arealer, der har haft tilsagn siden 2004 eller tidligere, vil derfor have status af omdrift.

Du kan vælge mellem 6 afgrødekoder, når du søger om udbetaling af dit tilsagn. I tabellen herunder kan du se, hvornår du skal vælge hvilken kode. Du kan også følge beslutningstræet under tabellen.

TABEL 9.2. Afgrødekoder der kan bruges til tilsagnsarealer.

Afgrøde-kode	Tekst	Bruges når
254	Miljøgræs MVJ-tilsagn (ON), permanent	Anvendes til landbrugsarealer, der opfylder de almindelige betingelser for grundbetaling (uanset om du søger grundbetaling eller ej), og som var permanent græs før tilsagnets start.
247	Miljøgræs MVJ-tilsagn (ON), omdrift	Anvendes til landbrugsarealer, der opfylder de almindelige betingelser for grundbetaling (uanset om du søger grundbetaling eller ej), og som var i omdrift før tilsagnets start.
318	MVJ ej udtagning, ej landbrugsareal	Bruges til at anmelde arealer, som du ikke søger grundbetaling for. Koden kan også bruges, hvis der søges grundbetaling under artikel 32, hvilket dog kun vil være muligt i sjældne tilfælde, når du har tilsagn om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer. Arealet betragtes hverken som omdrift eller permanent græs.
248	Permanent græs ved vandboring	Skal kun bruges, hvis du på grund af et overlappende tilsagn (fx om-lægningstilsagn) er nødt til at dele marken op på grund af vandbo- ringen.
249	Udnyttet græs ved vandboring	Skal kun bruges, hvis du på grund af et overlappende tilsagn (fx om- lægningstilsagn) er nødt til at dele marken op på grund af vandbo- ringen.
329	MFO-Bræmmer, Miljøtilsagn	Skal kun bruges, hvis du ønsker at bruge en del af marken som MFO-bræmme. Du skal opdele marken og bruge afgrødekode 329 på den delmark, der skal tælle med som MFO-bræmme.

Figur 10 Beslutningstræ over afgrødekoder der kan vælges til dit tilsagnsareal. Du kan i særlige tilfælde søge grundbetaling under artikel 32. Hvis du gør det, skal du vælge afgrødekode 318. Hvis du ønsker at bruge en del af marken som MFO-bræmme, skal du bruge 329 for den del af marken, der skal bruges til MFO-bræmme.

9.3.4 Generelt om udbetaling

Hvornår bliver pengene udbetalt?

Pengene bliver udbetalt en gang om året. Landbrugsstyrelsen starter udbetalingerne 1. december i ansøgningsåret.

Udbetalingskonto

Tilskuddet vil blive udbetalt til den konto, der er registreret som din NemKonto. Du kan indberette og ændre den konto, du ønsker som NemKonto, i dit pengeinstitut (eller netbank) eller på nemkonto.dk.

Nyt CVR-nummer

Hvis din bedrift får nyt CVR-nummer, skal du huske at få registreret din NemKonto på det nye CVR-nummer. Du skal desuden huske at indsende en erklæring om producentskifte, hvis du får et nyt CVR-nummer, fordi din bedrift har skiftet ejer i forbindelse med oprettelse eller ophør af et selskab.

Læs mere i kapitel 12.

Oplysninger til SKAT

Tilskuddet er skattepligtigt, og Landbrugsstyrelsen oplyser til SKAT, hvor meget du har fået udbetalt.

Loft over tilskud

Der er et loft for, hvor stort et samlet tilskud, du årligt kan modtage pr. ha fra ordninger under Landdistriktsprogrammet.⁸⁹ Tilskudsloftet afhænger af, hvilke afgrøder du havde på arealet året før, du gik ind i ordningen/tilsagnet.⁹⁰ Det betyder, at hvis du fx havde korn på arealet i 2018, er støtteloftet ca. 4.500 kr./ha/år.

TABEL 9.3.

Afgrøde på arealet året før tilsagnsstart	Støtteloft pr. ha pr. år
1-årige afgrøder på arealet, fx korn, raps, roer,	600 euro (ca. 4.500 kr.)
Flerårige specialafgrøder, fx frugttræer,	900 euro (ca. 6.700 kr.)
Ved anden arealanvendelse, fx permanente græsarealer	450 euro (ca. 3.350 kr.)

Støtteloftet gælder for hver enkelt foranstaltning i landdistriktsprogrammet. Fx er Fastholdelse af vådområder og Pleje af græs- og naturarealer samme foranstaltning, da der ydes tilskud til ordningerne under samme artikel i forordningsgrundlaget. Natura 2000-projektordningerne er ikke samme foranstaltning som Pleje af græs- og naturarealer, og vil derfor ikke være omfattet af samme støtteloft. Grundbetaling indgår ikke i EU-loftet.

Eksempel: Hvis du har et tilsagn om fastholdelse på et areal, hvor du tidligere dyrkede korn (sats 3.500 kr./ha), og du på samme areal har et tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer med afgræsning (sats 1.650 kr./ha eller 2.600 kr./ha), vil du ramme EU-loftet, og dit samlede tilskud vil blive nedsat til max ca. 4.500 kr./ha.

⁸⁹ Tilskudsloftet gælder udbetalinger for alle ordninger under Landdistriktsprogrammet, herunder også tilsagn givet under Landdistriktsprogrammet 2007-2013/14 samt tidligere programmer.

⁹⁰ Jf. art. 28, stk. 8, jf. bilag II i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2014.

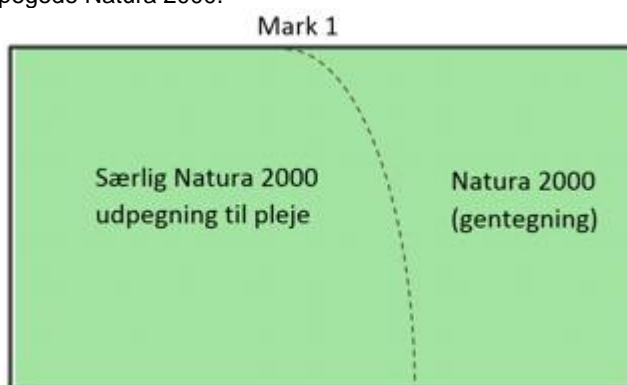
10. Prioritering

Hvis Landbrugsstyrelsen modtager flere ansøgninger, end der er afsat midler til, vil de ansøgte marker blive prioriteret til tilsagn i følgende rækkefølge⁹¹:

1. Marker hvor mindst 50 % er beliggende i den særlige Natura 2000-udpegning til pleje.
2. Marker hvor der findes en HNV-score på 5 eller derover.
  - Højere HNV-score går forud for lavere.
3. Marker hvor mindst 50 % er beliggende inden for Natura 2000 områderne, og hvor minimum 90 % af markerne er en gentegning af et græstilsagn (tilsagn type 4, 5, 9, 56 eller 57)
4. Marker hvor mindst 50 % er beliggende inden for et N- eller P-vådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt under Landdistriktsprogrammet 2007-2013 eller 2014-2020
  - Du kan kun søge tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer på den del af projektet, der kan leve op til reglerne for afgræsning eller slæt (læs mere om reglerne for afgræsning og slæt i kapitel 5).

Er der ikke midler nok til, at alle marker i en prioriteringskategori kan prioriteres, vil større marker gå forud for mindre marker.

På nedenstående figur vil marken komme i prioriteringsgruppe 1, da mere end 50 % af marken ligger i den særligt udpegede Natura 2000.

Figur 10: 59 % af marken ligger inden for den særlige Natura 2000 udpegning og prioriteres derfor i prioriteringsgruppe 1.

Læs mere om de enkelte prioriterede områder i afsnit 2.1.

⁹¹ Jf. § 6 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

11. Kontrol og sanktion

Hvert år kontrollerer Landbrugsstyrelsen alle modtagne Fællesskemaer og Tilsagnsskemaer administrativt og ved satellitbaseret kontrol. Derudover udvælger Landbrugsstyrelsen et antal ansøgninger, som vi kontrollerer ved fysisk kontrol på stedet, dvs. på din bedrift.

Formålet med disse kontroller er at sikre, at tilsagnsbetingelserne bliver overholdt.⁹²

Kontrol sker på grundlag af din indsendte udbetalingsanmodning i Fællesskemaet, Tilsagnsskemaet, din indtegning i Internet Markkort og markblokregistret. Din indtegning af tilsagnsarealerne i Internet Markkort bliver kontrolleret i forhold til de oplysninger, som Landbrugsstyrelsen har registreret om dit tilsagn i tilsagnstemaet.

Høringsbreve

I forbindelse med kontrol af Fællesskemaet og Tilsagnsskemaet sender Landbrugsstyrelsen hvert år mange høringsbreve til ansøgere vedrørende forskellige fejl i ansøgningerne/anmodningerne. Disse breve sendes automatisk, når vores IT-system opdager uregelmæssigheder, der kan have betydning for beregningen af dit tilskud. Som noget nyt, vil vi gennemgå alle markblokke inden der gives nyt tilsagn. Det betyder, at der også vil komme flere høringsbreve i den forbindelse. Det er vigtigt, at du reagerer på brevene, da det kan have indvirkning på dit tilsagn fremadrettet. Fra 2019 vil tilsagnene blive rettet til løbende, når vi finder noget, der ikke er støtteberettiget. Det betyder, at dit tilsagn altid vil være opdateret, hvilket gør det enklere at fx producentskifte dine arealer og søge om udbetaling.

Brevene kan ikke helt undgås, da der altid vil være utilsigtede uregelmæssigheder eller uenighed vedrørende støtteberettigelse, rådighed eller markblokgrænser, der kan påvirke den endelige afgørelse. Det er et forvaltningsretligt krav, at vi skal høre dig om sådanne forhold.⁹³

Som ansøger kan du i høj grad selv være med til at undgå, at du får høringsbreve og fejl i din ansøgning ved at sikre, at din ansøgning er så korrekt som mulig. Du bør bl.a. være opmærksom på:

- ikke at søge støtte til ikke-støtteberettigede arealer,
- at tegne alle dine marker præcist, så du får indtegnet hele tilsagnet
- at lave tidlige og præcise ændringsforslag til markblokke, der er forkerte

11.1 Kontrol i forhold til markblokke

Det areal du anmoder om udbetaling til, er overlappet mellem den indtegning som også fremgår af din markplan og det registrerede tilsagn i IMK. Det er derfor vigtigt, at du tegner dit tilsagnsareal nøjagtigt.

Det er kun arealer inden for markblokkene, som er støtteberettigede. Det betyder, at arealer, som ligger uden for markblok, ikke bliver medregnet til det støtteberettigede areal. Hvis du mener, at markblokgrænsen er forkert, skal du indsende et ændringsforslag via IMK og tegne det areal, som du mener er støtteberettiget, i en selvstændig mark med markbloknummer 999999-99. Hvis du ikke gør det, vil du ikke kunne få tilsagn eller udbetaling til den del, der ligger uden for markblok.⁹⁴ Vær opmærksom på, at fristen for at indsende ændringer til markblokkene er tidligere end fristen for ændringer til Fællesskemaet eller fristen for Tilsagnsskemaet.

Læs mere om indtegning i [Vejledning om grundbetaling og grøn støtte](#) og [Brugerguide til Internet Markkort](#). Bemærk, at du skal råde over arealet som ejer eller forpagter – se afsnit 2.

⁹² Jf. artikel 24 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014.

⁹³ Jf. § 19, stk. 1, i forvaltningsloven (Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014).

⁹⁴ Jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015 om markblok og elektronisk Fællesskema

11.2 Administrativ kontrol

Den administrative kontrol omfatter alle ansøgninger.⁹⁵ Vi kontrollerer bl.a., om flere ansøgere har tegnet det samme areal.

Hvis vi er usikre på, om betingelserne er overholdt på et areal, modtager du et brev, hvor du skal redegøre for arealets beskaffenhed. Det kan for eksempel dreje sig om, hvorvidt arealet reelt bruges til afgræsning.

Læs mere om den administrative kontrol i Vejledning om grundbetaling og grøn støtte.

11.3 Satellitbaseret kontrol

Der udføres i 2019 satellitbaseret kontrol på aktivitetskravet på grundbetalingsordningen. Der laves som udgangspunkt ikke satellitbaseret kontrol på tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, men da der kan være begge ordninger på samme areal, vil manglende pleje, fundet på den satellitbaseret kontrol af grundbetaling, også kunne påvirke kontrollen af tilsagnsarealerne.

Marker, der ikke lever op til aktivitetskravet på grundbetalingsordninger vil blive markeret røde i IMK omkring 11. oktober, hvilket vil udløse et kontrolbesøg, der både omfatter aktivitetskravet på grundbetaling og plejekravet på PLG-ordningen. Det er muligt at trække markerne ud af grundbetalingsansøgningen, og dermed ikke få en sanktion. Denne mulighed er der ikke for tilsagn, da plejekravet skal opfyldes i alle 5 tilsagnsår. På tilsagn med pleje af græs- og naturarealer, er der mulighed for at søge om dispensation til plejekravet, hvis man ikke har kunnet pleje arealet. Du vil dog kun kunne få en dispensation hvis fx det har været for vådt til at dyrene har kunne færdes på arealet. Du vil ikke kunne få en dispensation fordi en græsningsaftale er blevet brudt, eller du ikke har nået at få flyttet dyrene til arealet. Læs mere om dispensation i afsnit 13.8

Du kan læse mere om satellitbaseret kontrol i vejledningen for [direkte betalinger 2019](#)

11.4 Kontrol på stedet

Kontrollen kan bestå af en fysisk kontrol på stedet, dvs. din bedrift.

Kontrol på stedet kan varsles under forudsætning af, at det ikke forstyrrer kontrollernes formål eller effektivitet⁹⁶. I praksis betyder det, at kontrolbesøg foretages uanmeldt eller med en kort varsel på højst 48 timer.

Du har med din ansøgning accepteret, at vi udfører kontrol på bedriften. Hvis din bedrift udtages til et kontrolbesøg, har du pligt til at medvirke til, at kontrollen kan gennemføres.⁹⁷

Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig, varsler vi dig, og oplyser dig om, at vi begynder kontrol senest 48 timer efter, at vi har afleveret varslingen. Kontrollen af dine marker bliver gennemført på dette tidspunkt. Hvis du ikke selv har mulighed for at deltage på det tidspunkt, hvor kontrolbesøget skal gennemføres, kan du finde en stedfortræder. Det gælder også, hvis du ikke opholder dig på bedriften i en længere periode. Du skal dog være opmærksom på, at vi gennemfører kontrollen uanset, om du har mulighed for at deltage eller ej.

Kan vi ikke gennemføre en kontrol på grund af forhold, som du er årsag til, vil vi afvise din ansøgning om tilskud. I en sådan situation vil du miste dit tilsagn, og vi vil derudover kræve, at du tilbagebetaler tidligere udbetalt tilskud.⁹⁸

⁹⁵ Jf. artikel 28 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 809/2014 af 17. juli 2014.

⁹⁶ Jf. artikel 25 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014.

⁹⁷ Jf. § 9, stk. 2 i bekendtgørelse af lov nr. 766 af 19. juni 2017 om landdistriktsfonden

⁹⁸ Jf. artikel 59, stk. 7, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013.

Kontrolløren kan have brug for at se i bilag eller lignende for at kontrollere, om tilsagnsbetingelserne er overholdt. Der er krav om, at du skal kunne fremvise skatte-, moms- og driftsregnskaber for hver tilsagnsperiode, hvis kontrolløren efterspørger disse i forbindelse med kontrollen. Du skal opbevare disse dokumenter i mindst 5 år fra udbetalingstidspunktet.⁹⁹

Hvis der er betingelser, som vi ikke har kunnet kontrollere, fordi vi ikke har kunnet komme i kontakt med dig, kan disse betingelser betragte som overtrådt.

Efter kontrollen vil du modtage et brev i Tast selvservice med kontrolresultaterne. Hvis kontrollen giver anledning til bemærkninger, vil du sammen med kontrolresultatet modtage en skriftlig høring. Her får du mulighed for at kommentere kontrolresultatet, som fremgår af "Egne kontrolresultater 2019

Kontrolløren vil ikke besvare dine eventuelle kommentarer til kontrollen, men sender dem sammen med sine egne bemærkninger til den videre sagsbehandling, hvor der tages stilling til bemærkningerne, inden der træffes afgørelse.

Hvis vi ikke hører fra dig, træffer vi afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag. Konsekvensen af, at du ikke overholder betingelserne for ordningen, kan være, at du skal tilbagebetale tidligere udbetalt tilskud.

11.5 Overtrædelse af tilsagnsbetingelser og sanktioner

Hvis vi ved kontrollen konstaterer, at du har overtrådt betingelserne, afhænger konsekvensen først og fremmest af hvilken betingelse, der er overtrådt.

Vi vurderer din sag afhængig af, om det er en overtrædelse af:¹⁰⁰

- Kriterier for støtteberettigelse,
- Forpligtelser eller
- Andre forpligtelser.

Har vi fundet en overtrædelse, vil du modtage et afgørelsesbrev, hvor vi nedsætter tilskuddet, fordi betingelserne ikke er overholdt. Du kan klage over afgørelsen, og du kan læse mere om, hvordan du klager i kapitel 13.11.

11.5.1 Overtrædelse af kriterier for støtteberettigelse¹⁰¹

Kriterier for støtteberettigelse er grundlæggende betingelser, der giver adgang til ordningen, eller som skal overholdes i hele tilsagnsperioden. Det kan fx være betingelsen om, at arealet er landbrugsjord i hele tilsagnsperioden. Ved overtrædelse af disse betingelser beregner vi ikke sanktion, men arealet udgår af dit tilsagn, og du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

11.5.2 Overtrædelse af forpligtelser/andre forpligtelser¹⁰²

Ved forpligtelser forstås de betingelser, der kompenseres for i ordningen. Det er fx afgræsning eller slæt, når du søger tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer.

Andre forpligtelser er øvrige betingelser, der ikke kompenseres for, men som du alligevel skal overholde for at modtage tilskud, fx forbud mod tilskudsfodring.

---

⁹⁹ Jf. § 17, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

¹⁰⁰ Jf. artikel 63 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 samt artikel 35, stk. 1 og 2, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

¹⁰¹ Jf. § 27 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

¹⁰² Jf. § 28, stk. 2, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Ved overtrædelse af forpligtelser/andre forpligtelser beregner vi en sanktion. I bilag 2 kan du se en vejledende oversigt over, hvordan vi sanktionerer de enkelte overtrædelser. Sanktionsprocenten afhænger af en konkret vurdering i den enkelte sag.

Ved overtrædelse af forpligtelser/andre forpligtelser bliver overtrædelsen vurderet i forhold til:¹⁰³

- Alvor – hvor alvorlig er overtrædelsen i forhold til ordningens formål?
- Omfang – hvilken virkning har overtrædelsen på ordningen som helhed?
- Varighed – hvor længe vil arealet være påvirket af overtrædelsen?
- Hyppighed - har du inden for de sidste 4 år haft en lignende overtrædelse eller hele programperioden 2014-2020?

Vi laver en samlet vurdering af alvor, omfang og varighed for hver type af overtrædelser, og så inddeler vi overtrædelserne i vægtningskategorier på denne baggrund. I bilag 2 kan du se vejledende vægtningskategorier for hver type af overtrædelser. Læs mere om vægtningskategorier i næste afsnit.

Kriteriet "hyppighed" betyder, at sanktionen skærpes, hvis en overtrædelse har fundet sted flere gange hos den samme tilsagnshaver. Du kan læse mere i kapitel 11.5.5 om, hvordan vi beregner den skærpede sanktion for en gentagen overtrædelse.

11.5.3 Hvordan beregner vi din sanktion?

I de følgende kapitler har vi beskrevet, hvordan vi beregner sanktionen, så det er muligt for dig at regne efter, hvordan en eventuel sanktion er beregnet. Sanktionen beregnes kun for overtrædelser af typen forpligtelser/andre forpligtelser.

Sanktionering ved overskridelse af 10% ikke plejede områder på under 500 m²

Hvis mere end 10 % af tilsagnsmarken består af områder under 500 m², der ikke er plejet, beregnes der sanktion for de områder, udgør mere end 10 % af tilsagnsmarken. Ved overskridelsen af de 10 % ikke plejede områder, er det kun de områder, der overstiger de 10 %, der vil blive sanktioneret. Overskridelsen af de 10 %, vil blive håndteret på den måde, at landbrugsstyrelsen – ud fra listen i bilag 4 – indregner de mest permanente områder i de 10 % først.

Eks:

Marken udgør 3 ha, det vil sige at 10% fleksibilitet er 3.000 m² (0,3 ha).

Der er 4 observationer i kategori 1 på henholdsvis 2*400 m² (obs. 1a og 1b), 300 m² (obs. 1c) og 100 m² (obs. 1d)

Der er 6 observationer i kategori 2 på henholdsvis 400 m² (obs. 2a), 300 m² (obs. 2b), 2*150 m² (obs. 2c og 2d) og 100 m² (obs. 2e)

Der er 2 observationer i kategori 3 på henholdsvis 450 m² (obs. 3a) og 300 m² (obs. 3b)

Der er 2 observationer i kategori 4 på henholdsvis 300 m² (obs. 4a), 250 m² (obs. 4b) og 200 m² (obs. 4c)

Det betyder, at processen er:

5. Der startes i kategori 1: Alle 4 observationer (obs. 1a, 1b, 1c og 1d) kan rummes inden for fleksibiliteten.
6. Der er nu 1800 m² tilbage i fleksibiliteten.
7. Vi kigger nu i kategori 2: Alle 4 observationer (obs. 2a-2e) kan rummes inden for fleksibiliteten.
8. Der er nu 700 m² tilbage i observationen
9. Den største observation i kategori 3 (obs. 3a) kan rummes i fleksibiliteten.
10. Der er nu 250 m²

¹⁰³ Jf. artikel 35, stk. 3, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

11. Den næst største observation i kategori 3 (obs. 3b) er på 300 m² og kan derfor ikke rummes i fleksibiliteten
12. Der ses på næste kategori.
13. Den største observationer i kategori 4 (obs. 4a) er over 250 m² og kan derfor ikke rummes i fleksibiliteten
14. Den næste observation i kategori 4 (obs. 4b) er på 250 m² og kan derfor rummes i fleksibiliteten
15. Flexibiliteten er opbrugt, og de resterende observationer sanktioneres.

Resultatet er derfor:

Observationer, uden sanktion: 1a, 1b, 1c, 1d, 2a, 2b, 2c, 2d, 2e, 3a og 4b

Observationer, der skal sanktioneres: 3b, 4a og 4c

Beregning af sanktion

Når vi beregner, hvor stor sanktionen skal være, bruger vi to virkemidler:

- Vægtningskategorier - 2, 10, 25, 50 eller 100 procent. Kategorierne er opgjort ud fra overtrædelsens alvor, omfang og varighed.
- Sanktionstrappe – en faktor, der ganges på overtrædelsen. Det vil sige, at arealmæssigt store eller gentagne overtrædelser giver forholdsmæssigt større sanktioner.

De to virkemidler, vægtningskategorier og sanktionstrappe, giver tilsammen mulighed for, at vi kan tilpasse sanktionerne efter, fx hvor alvorlig overtrædelsen er eller hvor stort et areal, som overtrædelsen har berørt. Virkemidlerne betyder også, at vi kan nedsætte din udbetaling med et større beløb end det beløb, du egentlig skulle have udbetalt for det areal, hvor der er konstateret en overtrædelse. Det betyder fx, at en grov overtrædelse på et lille areal betyder en større nedsættelse, end hvad der svarer til udbetalingen på det lille areal. Nedsættelsen vil dog aldrig være større end dit samlede tilskud.

Vurderingen af en overtrædelse vil altid bero på en konkret bedømmelse i det enkelte tilfælde. Det betyder, at vægtningskategorien i nogle sager kan være højere eller lavere end det, der fremgår af oversigten i bilag 2.

Beregningen af sanktionen sker i trin og på afgrødegruppeniveau. I disse trin bruger vi også en række begreber (overtrædelsesprocent, sanktionsprocent og samlet sanktionsprocent), som går igen i de sanktionsbreve, som vi sender ud, hvorimod begrebet overtrædelsesprocent ikke bruges i bekendtgørelsen. I det følgende gennemgår de enkelte trin i sanktionsberegningen, og bagefter kan du se en række eksempler.

Begrebet afgrødegruppe¹⁰⁴ bruges ved beregning af sanktion. En afgrødegruppe er tilsagnsmarker, der er givet i samme programperiode (fx 2014-2020) under samme foranstaltning (alle arealbaserede miljøtilsagn), og som har samme sats. Hvis du modtager tilskud med forskellige satser på de enkelte arealer, vil disse indgå i forskellige afgrødegrupper. Et eksempel på dette er, hvis du har tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer, og du på mark 1 har et tilsagn med forpligtelse til slæt til 850 kr. pr. ha og på mark 2 har et tilsagn med forpligtelse til afgræsning til i alt 1650 kr. pr. ha. De to marker er opdelt i to forskellige afgrødegrupper, fordi der modtages tilskud med to forskellige satser.

Trin 1: Vi vurderer overtrædelserne på markerne og beregner en samlet overtrædelsesprocent. Denne beregning sker ud fra forholdet mellem det areal, hvor der er fundet en overtrædelse, og det samlede areal inden for afgrødegruppen og vægtningskategorien. Beregningen af overtrædelsesprocenten for en vægtningskategori ser sådan ud:

¹⁰⁴ Jf. artikel 17, stk. 1, litra e, i Kommissionens delegerede forordning (EU) 640/2014.

$$\text{Overtrædelsesprocent} = \frac{\text{Overtrådt areal i vægtningskategorien} \times \text{Vægtningsskategorien}}{\text{Fastslået areal (indenfor afgrødegruppen)}}$$

Trin 2: Den samlede overtrædelsesprocent ganger vi med en faktor fra sanktionstrappen, og det resulterer i en sanktionsprocent. Sanktionstrappen bruges for at beregne en proportional stigning af sanktionen, så sanktionen bliver større ved store overtrædelser.¹⁰⁵

Sanktioneringstrappe:

Interval for overtrædelsesprocent	Omregningsfaktor til sanktioneringstrappe	Maksimal sanktionsprocent efter omregning med sanktionstrappe
0 < overtrædelsesprocent ≤ 10	1	10
10 < overtrædelsesprocent ≤ 20	1,2	24
20 < overtrædelsesprocent ≤ 50	1,3	65
50 < overtrædelsesprocent ≤ 100	1,4	100*

*Den samlede sanktionsprocent kan aldrig overstige 100.

Vi finder sanktionsprocenten for overtrædelser på markniveau ved denne beregning:

$$\text{Sanktionsprocent på markniveau} = \text{Samlet overtrædelsesprocent} \times \text{Omregningsfaktor}$$

Trin 3: Hvis vi finder en overtrædelse på bedriftsniveau, beregner vi sanktion uden brug af sanktionstrappen. Beregningen ser således ud:

$$\text{Sanktionsprocent på bedriftsniveau} = \frac{\text{Vægtningsskategorien} \times \text{Overtrådt areal}}{\text{Fastslået areal (indenfor afgrødegruppen)}}$$

Trin 4: Til sidst lægger vi sanktionsprocenterne for mark- og bedriftsovertrædelser sammen til en samlet sanktionsprocent. Den samlede sanktionsprocent er den procent, som vi nedsætter årets tilskud med på den pågældende afgrødegruppe.

Vi gentager trin 1-4 for hver afgrødegruppe, hvor vi har fundet overtrædelser på en mark i den pågældende afgrødegruppe.

11.5.4 Eksempler på beregning af sanktion

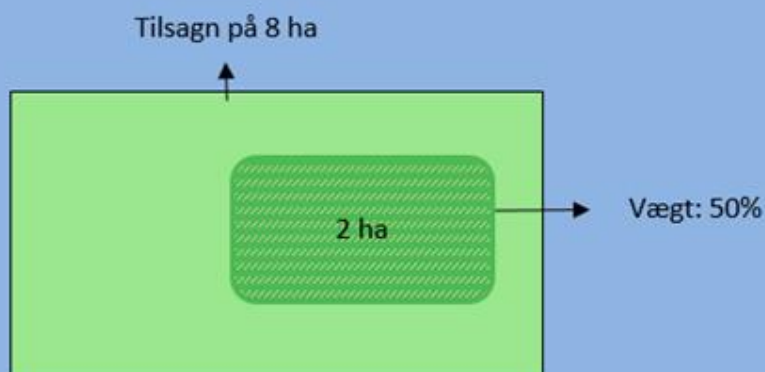
I det følgende viser vi en række eksempler, hvor sanktionen beregnes.

¹⁰⁵ Jf. § 26, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Eksempel på en overtrædelse

Eksempel 1:

Ansøger A har et tilsagn på 8 ha i afgrødegruppen. Der er konstateret en overtrædelse i vægtningskategori 50 % på en mark på 2 ha.

Trin 1

(her beregnes overtrædelsesprocenten):

$$\frac{2 \text{ ha}}{8 \text{ ha}} \times 50 \% = 12,5 \%$$

Trin 2

Sanktionsprocenten på 12,5 % ligger på andet trin af sanktionstrappen ($10 < \text{overtrædelsesprocenten} \leq 20$), hvor der skal ganges med 1,2. Sanktionsprocenten er derfor:

$$12,5 \% \times 1,2 = 15$$

Trin 4

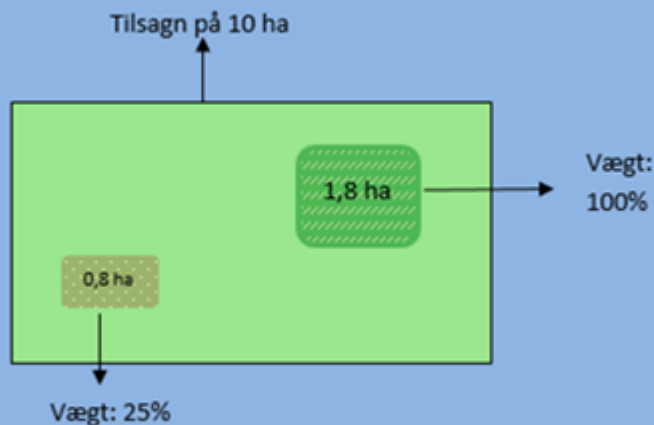
Da der ikke er andre overtrædelser, er sanktionsprocenten lig den samlede sanktionsprocent, og ansøger A skal have nedsat årets udbetaling med 15 %.

Hvis der er tale om flere typer af overtrædelser inden for en afgrødegruppe, vil hver enkelt overtrædelse indgå i beregningen af sanktionen af årets udbetaling, selvom overtrædelserne er sket helt eller delvist på det samme areal.

Eksempel på flere overtrædelser på samme mark

Eksempel 2:

Ansøger B har et tilsagn på 10 ha, og der er 10 ha i afgrødegruppen. Der er en overtrædelse på 0,8 ha med vægtningskategori 25 %. På 1,8 ha er der en overtrædelse med vægtningskategorien 100 %. Overtrædelsen medfører også bortfald af tilsagnet på det berørte areal.

Sanktionen beregnes således:

Trin 1

Beregning af overtrædelsesprocenten:

$$25\% \text{ vægtningskategori: } \frac{0,8 \text{ ha}}{10 \text{ ha}} \times 25\% = 2\%$$

$$100\% \text{ vægtningskategori: } \frac{1,8 \text{ ha}}{10 \text{ ha}} \times 100\% = 18\%$$

$$\text{Den samlede overtrædelsesprocent er: } 2\% + 18\% = 20\%$$

Trin 2

Anvendelse af sanktionstrappen:

Den samlede overtrædelsesprocent på 20 % ligger i intervallet $10 < \text{overtrædelsesprocent} \leq 20$ i sanktionstrappen, så overtrædelsesprocenten skal ganges med faktor 1,2.

$$\text{Sanktionsprocenten er således: } 20\% \times 1,2 = 24\%$$

Trin 4

Da der ikke er overtrædelser på bedriftsniveau, er den samlede sanktionsprocent lig med sanktionsprocenten, dvs. at årets udbetaling i denne afgrødegruppe nedsættes med 24%. Desuden bortfalder tilsagnet på de 1,8 ha med krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud. Tilsagnet bliver derfor nedskrevet til 8,2 ha.

Hvis vi konstaterer overtrædelser på både markniveau og på bedriftsniveau, beregner vi først sanktionsprocenten på markniveau (trin 2), hvorefter vi beregner den på bedriftsniveau (trin 3). Den samlede sanktion beregnes til sidst som summen af sanktionsprocenten på markovertrædelser og summen af sanktionsprocenten på bedrifts-overtrædelser (trin 4). Se eksempel 3.

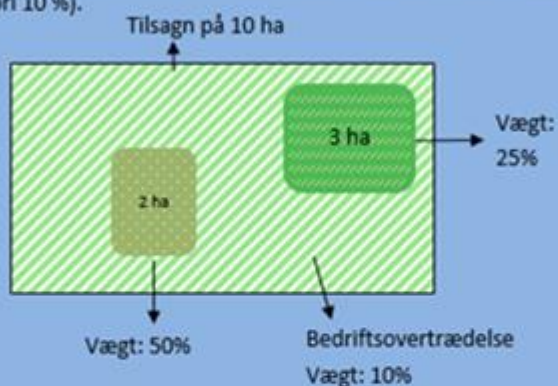
Et eksempel på overtrædelser på både mark- og bedriftsniveau

Eksempel 3:

Overtrædelse 1 på et areal på 3 ha med vægtningskategorien 25 %.

Overtrædelse 2 på et areal på 2 ha med vægtningskategorien 50 %.

Overtrædelse 3, der ikke knytter sig til arealer (overtrædelse på bedriftsniveau – vægtningskategori 10 %).

Trin 1

Beregning af overtrædelsesprocenten:

Overtrædelse 1

Vægtningskategori: 25 %

$$\text{Overtrædelsesprocent: } \frac{3 \text{ ha}}{10 \text{ ha}} \times 25 \% = 7,5 \%$$

Overtrædelse 2

Vægtningskategori: 50 %

$$\text{Overtrædelsesprocent: } \frac{2 \text{ ha}}{10 \text{ ha}} \times 50 \% = 10 \%$$

Den samlede overtrædelsesprocent for overtrædelse 1 og 2 er: $7,5 \% + 10 \% = 17,5 \%$

Trin 2

Anvendelse af sanktionstrappen:

Da den samlede overtrædelsesprocent er over 10 % men under 20 %, skal den samlede overtrædelsesprocent ganges med en faktor på 1,2.

Sanktionsprocenten efter anvendelse af sanktionstrappen: $17,5 \% \times 1,2 = 21 \%$

Trin 3

Overtrædelse på bedriftsniveau:

Vægtningskategori: 10 %

Overtrædelse 3 er på bedriftsniveau. Vi fastsætter derfor arealet, hvor der er en overtrædelse, som hele afgrødegruppen, dvs. 10 ha. Sanktionstrappen bliver ikke brugt på denne type overtrædelse. Det vil sige, at sanktionsprocenten beregnes som: $\frac{10 \text{ ha}}{10 \text{ ha}} \times 10 \% = 10 \%$

Trin 4

Beregning af den samlede sanktionsprocent: $21 \% + 10 = 31 \%$

Det betyder, at årets udbetaling i afgrødegruppen skal nedsættes med 31 %.

Ingen af overtrædelserne medfører bortfald af tilsagn, så tilsagnet er stadig på 10 ha.

11.5.5 Sanktion ved gentagelse af en overtrædelse

Det kan betyde en skærpelse af sanktionen, hvis en forpligtelse eller en anden forpligtelse bliver overtrådt gentagne gange.

Der er tale om gentagelse, når:

- overtrædelsen er begået af samme tilskudsmodtager
- der tidligere er begået andre lignende overtrædelser
- den tidligere overtrædelse er sket i:
  - det samme tilsagn som den nye overtrædelse
  - et andet miljøtilsagn, som er givet i 2015, 2016, 2017 eller 2018 eller
  - miljø- eller økologitilsagn givet i 2007-2014
- overtrædelsen er sket inden for de sidste 4 år eller hele programperioden 2014-2020.

I ansøgningsåret 2019 ser vi på overtrædelser, der er foregået fra 2014 til 2018.

Landbrugsstyrelsen skærper sanktionen ved at anvende en særlig sanktionstrappe for gentagelser.¹⁰⁶

Sanktionstrappe for gentagelser:

Interval for overtrædelsesprocent	Omregningsfaktor til sanktioneringstrappe	Maksimal sanktionsprocent efter omregning med sanktionstrappe
0 < overtrædelsesprocent ≤ 10	1,2	12
10 < overtrædelsesprocent ≤ 20	1,5	30
20 < overtrædelsesprocent ≤ 50	1,8	90
50 < overtrædelsesprocent ≤ 100	2,0	100*

*Sanktionsprocenten kan aldrig overstige 100.

Eksempel på sanktion ved gentagelse (sammenlign med Eksempel 1)

Den skærpede sanktionstrappe bruges ikke ved bedriftsovertrædelser.

Eksempel 4:

Ansøger E har et tilsagn på 8 ha i afgrødegruppen. Der er konstateret en overtrædelse i vægtningskategori 50 % på en mark på 2 ha. En lignende overtrædelse blev også konstateret i 2013.

Trin 1

Beregning af overtrædelsesprocenten: $\frac{2 \text{ ha}}{8 \text{ ha}} \times 50 \% = 12,5 \%$

Trin 2

Overtrædelsesprocenten på 12,5 % lander på andet trin af sanktionstrappen (10 < sanktionsprocent ≤ 20), hvor der skal ganges med 1,5.

Sanktionsprocenten er derfor: $12,5 \% \times 1,5 = 18,75 \%$

Trin 4

Da der ikke er overtrædelser på bedriftsniveau, er sanktionsprocenten lig den samlede sanktionsprocent, dvs. Ansøger E skal have nedsat årets udbetaling med 18,75 %. (du kan sammenligne med eksempel 1, hvor der kun var overtrædelse i ét år, og her blev årets udbetaling nedsat med 15 %).

¹⁰⁶ Jf. § 26, stk. 5 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

11.5.6 Udelukkelse fra ordningen ved meget alvorlige overtrædelser

Hvis vi efter kontrol vurderer, at overtrædelser af forpligtelser eller andre forpligtelser er meget alvorlig (fx brug af pesticider, som ikke er godkendt i Danmark), kan det have store konsekvenser for dine tilsagn. Konsekvenserne kan være, at:¹⁰⁷

- tilskuddet for hele tilsagnet ikke udbetales for kontrolåret og det efterfølgende år
- tilsagnet bortfalder på arealet med overtrædelse, og vi kræver, at du betaler tidligere udbetalt tilskud til arealet tilbage.
- tilskud for eventuelle andre miljøtilsagn fra 2015-2017 ikke udbetales for kontrolåret og det efterfølgende år
- du ikke kan få nyt miljøtilsagn i kontrolåret eller det efterfølgende år. Hvis du allerede har fået et nyt tilsagn i kontrolåret, vil dette bortfalde.

Du kan også risikere, at du ikke får udbetalt tilskud eller bliver udelukket fra ordningen, hvis du har leveret falsk bevismateriale for uretmæssigt at få udbetalt støtte eller ikke har indsendt de nødvendige oplysninger som følge af forsømmelse.¹⁰⁸ Se også afsnit 13.6

---

¹⁰⁷ Jf. artikel 35, stk. 5, i Kommissionens delegerede forordning (EU) 640/2014 af 11. marts 2014.

¹⁰⁸ Jf. artikel 35, stk. 6, i Kommissionens delegerede forordning (EU) 640/2014 af 11. marts 2014.

12. Producentkifte

Som noget nyt skal du fra 2019 anmelde producentkifte af tilsagn om Økologisk Arealtilskud/Pleje af græs- og naturarealer (tilsagn givet fra 2015 og frem) digitalt. Det digitale producentkifteerklæringskema kan du bruge både ved producentkifte med og uden overdragelse af tilsagn. I skemaet skal både overdrager og erhverver godkende hvilke arealer, tilsagn og evt. tillæg, der skal overdrages. Herefter udføres producentkiftet medmindre, der siden indsendelse er sket ændringer i tilsagnet eller vi er i gang med at sagsbehandle på tilsagnet, normalt straks på den overdragelsesdato, der er angivet. Vi modtager i enkelte særtilfælde producentkifte af Pleje af græs 2015-2020 på papir. Læs mere på vores [hjemmeside for producentkifte](#).

Fristen for indsendelse af producentkifte for overdragelser, der gælder før ansøgningsfristen for Fællesskema 2019 er ved ændringsfristen den 13. maj 2019. Er producentkiftet ikke underskrevet af både overdrager og erhverver på dette tidspunkt bortfalder tilsagnet med krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud hos overdrager. Se mere om dette i afsnit 12.1.1

Det er kun overdrager, der kan oprette og udfylde producentkifteskemaet. Erhverver har kun læseadgang, og kan kun vælge at godkende eller afvise producentkiftet. Afviser erhverver producentkiftet, skal erhverver genindsende producentkiftet, hvis der stadig skal ske overdragelse af tilsagnet.

Vær opmærksom på, at producentkiftet tidligst bliver gennemført på "Overdragelsesdatoen". Dette betyder, at erhverver tidligst på denne dato vil kunne se tilsagnsarealerne under de registrerede tilsagn.

Det elektroniske producentkifte kan kun bruges til overdragelse af tilsagn om Økologisk Arealtilskud og tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer fra 2014 og frem. Hvis du vil overdrage andre tilsagn f.eks. 20-årig Fastholdelse eller overdragelse af økologisk status, skal du stadig bruge papirskemaer til disse tilsagn/ordninger. Du skal derfor være opmærksom på, at du måske skal indsende mere end ét producentkifteskema afhængigt af hvilke ordninger eller tilsagn, der er på arealerne.

Du kan læse mere om producentkifte på vores [hjemmeside for producentkifte](#) og finde links til de relevante sider og vejledninger.

12.1 Producentkifte/ophør af tilsagn

Du kan overdrage dit tilsagnsareal til en anden ejer eller forpagter, når arealet bliver solgt, bortforpagtet, eller forpagtningen ophører. I den situation skal du vælge enten:

- at overdrage tilsagnet til den nye ejer eller forpagter, som herefter skal opfylde betingelserne (se afsnit 1.1.2), eller
- at lade tilsagnet ophøre, uden at tidligere udbetalt tilskud skal betales tilbage (se afsnit 1.1.3).

Det er vigtigt, at du anmelder producentkiftet til Landbrugsstyrelsen i begge ovenstående tilfælde. Det er også vigtigt, at erhverver i begge tilfælde underskriver producentkifteskemaet. Hvis du ikke anmelder producentkiftet, bortfalder tilsagnet, og du vil modtage krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

12.1.1 Frist for indsendelse af producentkifteerklæring

Fristen for at anmelde et producentkifte til Landbrugsstyrelsen er den samme som fristen for indsendelse af ændringer til Fællesskemaet, dvs. den 13. maj 2019.¹⁰⁹ Det betyder, at producentkifter, der har fundet sted i perioden 20. april 2018 til 17. april 2019, skal være anmeldt senest 13. maj 2019. Producentkifter, der finder sted efter 17. april 2019, skal senest være anmeldt ved fristen for Fællesskemaet 2020.

¹⁰⁹ Jf. § 20, stk. 1, nr. 4 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

Hvis en overdragelse af tilsagnsarealer finder sted tæt på fristen for Fællesskemaet, og du ikke kan nå at anmelde producentskiftet, inden du indsender Fællesskemaet, kan du (både hvis du overdrager eller erhverver et tilsagn) i din indberetning af arealet markere, at der er tale om et producentskifte. Herefter skal du huske at anmelde producentskiftet inden ændringsfristen for Fællesskemaet.

Er producentskiftet ikke underskrevet af både overdrager og erhverver senest den 13. maj 2019, bortfalder tilsagnet med krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud hos overdrager.

12.1.2 Når du overdrager en mark med producentskifte af tilsagn

Du anmelder producentskiftet ved, at du som overdrager tegner markerne i IMK, og overfører markerne til det digitale producentskifteskema, som du finder i Tast selv-service¹¹⁰. Er der tale om producentskifte af en hel tilsagnsmark vil markerne være oprettet i IMK ved oprettelse af producentskifteskemaet.

Vær opmærksom på, at du ikke kan sammenlægge tilsagnsmarker i forbindelse med producentskiftet.

Ønsker erhverver at have andre marknumre, skal du i IMK vælge de numre, erhverver ønsker i IMK.

Når du har overført relevante marker til skemaet, skal du herefter skal du markere hvilke tilsagn og evt. tillæg (kun relevant på Økologisk Arealtilskud), der skal producentskiftes, og du skal markere i "Ja" til "Skal tilsagnet overdrages". Til sidst skal du underskrive producentskifteskemaet.

Herefter modtager erhverver besked om, at du har udfyldt et producentskifteskema. Når erhverver modtager denne besked, skal erhverver i godkende markindtegningen og overdragelsen af tilsagnet, hvorved skemaet bliver indsendt. Når I har indsendt skemaet, bliver producentskiftet gennemført på datoen for overdragelsen, men mindre der er en fejl, der fører til manuel sagsbehandling. Listen over jeres registrerede tilsagn bliver opdateret med det samme efter datoen for overdragelsen.

Når I begge har indsendt skemaet, gennemfører vi det enten ved indsendelse eller på overdragelsesdatoen, hvis denne ligger frem i tiden. Indtil producentskiftet er gennemført, kan I indsende en ny version af skemaet med eventuelle rettelser. Listen over jeres registrerede tilsagn vil tidligst blive opdatere på overdragelsesdatoen, når producentskiftet gennemføres.

Hvis der sker ændringer i grundlaget for jeres producentskifte, inden vi gennemfører det, vil du modtage et høringsbrev fra os, hvor vi beder jer gå ind og opdatere producentskifteskemaet.

Du kan læse mere om, hvordan du skal udfylde producentskifteskemaet i Brugerguiden til det digitale producentskifte, som du finder [her](#).

12.1.3 Når du overdrager en mark uden producentskifte af tilsagn

Du kan også lade tilsagnet ophøre, når du overdrager dit tilsagnsareal. I denne situation skal du ikke betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.¹¹¹ Overdragelse af dit tilsagnsareal kan ske ved salg, bortforpagtning eller når forpagtningen ophører.

Hvis du vil overdrage dine arealer og lade tilsagnet ophøre, skal du hurtigst muligt underrette Landbrugsstyrelsen om, at du har overdraget arealerne.¹¹² Du og erhverver skal udfylde og indsende det digitale producentskifteskemaet. I skemaet markerer du for "Nej" i feltet "Skal tilsagnet overdrages". Når både du og erhverver underskriver i producentskifteskemaet, fungerer det som dokumentation for overdragelsen, og du behøver ikke sende anden dokumentation for at arealet er overdraget. Når I har indsendt skemaet, vil tilsagnet bortfalde, uden at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Hvis du ikke indsender skemaet, vil det betyde, at dit tilsagn bortfalder, og du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

¹¹⁰ Jf. § 20, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

¹¹¹ Jf. artikel 47, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.

¹¹² Jf. § 20, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

Hvis erhverver ved overdragelsen ikke indtræder i tilsagnet, og det ikke er muligt at få erhververs underskrift i det digitale producentskifteskema, kan du indsende et særligt producentskifteskema på en e-mail til Landbrugsstyrelsen,¹¹³ skemaet finder du på vores hjemmeside [her](#). Du skal vedlægge dokumentation for overdragelsen, hvor tidspunktet for overdragelsen fremgår. Det kan f.eks. være en forpagtningskontrakt eller en salgsaftale. Du skal være opmærksom på, at indsendelsen af producentskifterklæringen på papir betyder, at Landbrugsstyrelsen skal behandle sagen manuelt, og der kan gå noget tid, før producentskiftet er registreret, og dine registrerede tilsagn er opdateret.

Du kan kun benytte den særlige producentskifteerklæring, der indsendes på e-mail i de tilfælde, hvor erhverver IKKE ønsker at overtage tilsagnet og erhverver ikke vil underskrive. Hvis erhverver overtager tilsagnet skal I benytte den digitale producentskifteerklæring.

Du skal være opmærksom på, at indsendelsen af den særlige producentskifterklæring på mail eller brev betyder, at Landbrugsstyrelsen skal behandle sagen manuelt. Derfor kan der gå noget tid, før producentskiftet er registreret, og dine registrerede tilsagn er opdateret.

12.1.4 Når du indtræder i et tilsagn

Ved et producentskifte kan du som erhverver indtræde i eksisterende tilsagn for de overdragede arealer. Når du indtræder i et tilsagn, betyder det, at du overtager tilsagnet med de rettigheder og pligter, der indgår som betingelser for det pågældende tilsagn. Du skal opfylde disse betingelser i den resterende periode af tilsagnet. Hvis tilsagnet bortfalder efter overdragelsesdatoen vil det også være dig, der skal tilbagebetale årets og/eller tidligere års tilskud.

Når du og overdrageren har udfyldt og indsendt det digitale producentskifte, indtræder du automatisk i tilsagnet fra overdragelsestidspunktet, og tilsagnet vil herefter fremgå af listen over dine registrerede tilsagn, når producentskiftet gennemføres af vores system. Du kan læse mere om, hvordan I skal udfylde skemaet i Brugerguide til det digitale producentskifteskema, som du finder [her](#).

Du skal som erhverver være ekstra opmærksom på tilsagnets betingelser, da du er ansvarlig for at overholde betingelserne fra overdragelsestidspunktet.

Efter en overdragelse med producentskifte af tilsagn er det dig, der som tilsagnshaver skal indberette tilsagnsmarker i dit Fællesskema. Det er også dig, der skal erklære, at du overholder betingelserne for tilsagnet.

Hvis et producentskiftet tilsagn bortfalder efter overdragelsen, kræver Landbrugsstyrelsen normalt, at den registrerede tilsagnshaver skal tilbagebetale tidligere udbetalt tilskud. Det gælder også for tilskud, som er udbetalt til overdrager.¹¹⁴

12.1.5 Omgåelse

Vær opmærksom på, at visse tilfælde af salg, bortforpagtning eller ophør af forpagtning efter en konkret vurdering kan betragtes som omgåelse af reglerne.¹¹⁵ Landbrugsstyrelsen vil foretage en konkret vurdering af, om der foreligger omgåelse. Det kan eksempelvis være, hvis du bortforpagter tilsagnsarealerne og dermed lader tilsagnet ophøre. Herefter generhverver du de samme arealer efter ganske kort tid og anmelder arealerne på Fællesskemaet ved den første ansøgningsrunde efter overdragelsen.

Ovenstående eksempel er ikke altid en omgåelse af reglerne, men hvis Landbrugsstyrelsen vurderer, at der er tale om omgåelse, skal du tilbagebetale tidligere udbetalt tilskud.¹¹⁶

12.2 Når vi konstaterer overtrædelser ved en kontrol

Hvis vi i forbindelse med kontrol konstaterer, at tilsagnets betingelser ikke er overholdt, nedsættes tilskuddet for den landbruger, som har indsendt Fællesskemaet, og som derfor skal have årets udbetaling.

¹¹³ Jf. § 20, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

¹¹⁴ Jf. § 20, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

¹¹⁵ Jf. artikel 60 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013.

¹¹⁶ Jf. artikel 63, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013.

Det betyder, at hvis datoen for overdragelse af tilsagnet er efter fristen for indsendelsen af Fællesskema, er det altid overdrager, der kontrolleres for, at tilsagnets betingelser bliver overholdt. Overdrager kan være ansvarlig for eventuelle overtrædelser, som vi konstaterer i forbindelse med en kontrol. Det vil sige, at hvis vi i forbindelse med en kontrol konstaterer, at erhverver ikke har opfyldt betingelserne for tilsagn, kan overdrager risikere, at årets tilskud bliver nedsat, eller at tilsagnet bortfalder, og at tidligere udbetalt tilskud bliver krævet tilbagebetalt.

Hvis producentskiftet foretages før indsendelsen af Fællesskema, er det derimod erhverver, der holdes ansvarlig, fordi det er erhverver, der i Fællesskema har indberettet, at tilsagnsbetingelserne er overholdt. Hvis overdrager eller erhverver mener, at de uberettiget har fået nedsat deres støtte på grund af forhold, der skyldes den anden part, er dette et civilretligt forhold mellem parterne, som er Landbrugsstyrelsen uvedkommende. Landbrugsstyrelsen henholder sig til den registrerede tilsagnshaver, der har erklæret, at tilsagnsbetingelserne er eller vil blive overholdt.

12.3 Du kan indtræde i en andens ansøgning om nyt tilsagn

Du kan indtræde i en anden ansøgers ansøgning om nyt tilsagn. Det kan eksempelvis være, hvis en landmand har ansøgt om nyt tilsagn til et areal, og arealet overdrages til dig, inden Landbrugsstyrelsen har givet tilsagnet. I dette tilfælde kan du indtræde i overdragers ansøgning.¹¹⁷ Hvis du ønsker at træde ind i en ansøgning om tilsagn, skal du indsende "[Erklæring om indtrædelse i ansøgning om tilsagn](#)", som du finder på vores hjemmeside.

---

¹¹⁷ Jf. § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer

13. Fælles regler for arealbaserede tilsagn under landdistriktsprogrammet

I dette kapitel kan du læse om de regler, der er fælles for tilsagn givet i 2015-2019.

13.1 Bortfald af tilsagn

Et tilsagn om tilskud bortfalder blandt andet, hvis:¹¹⁸

- kriterierne for støtteberettigelse ikke er overholdt
- visse typer af forpligtelser eller forbud ikke er overholdt (fx sprøjtning)
- fristen for indsendelse af erklæring om producentskifte ikke bliver overholdt
- du ikke overholder fristen for at indsende Fællesskemaet.
- du som tilsagnshaver har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger, eller du har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse
- du som tilsagnshaver tilsidesætter dine pligter i forbindelse med kontrol
- du ikke opfylder din oplysningspligt

Hvis overtrædelsen medfører, at tilsagnet bortfalder, vil vi også kræve tidligere udbetalt tilskud tilbagebetalt. Indtil tilskuddet er betalt tilbage, bliver der beregnet renter med den rentesats, der er fastsat i henhold til renteloven, dog minimum 50 kr. Der bliver beregnet renter fra den dato, hvor betalingsfristen udløber, og indtil beløbet er indbetalt. En klage har ikke opsættende virkning. Det betyder, at du skal indbetale det opkrævede beløb, selv om der er en klagesag i gang.

13.2 Omdannelse af dit tilsagn til en anden type tilsagn¹¹⁹

Du kan i visse situationer ændre dit tilsagn til en anden type tilsagn under Landdistriktsprogrammet uden krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud, hvis:

- omdannelsen indebærer klare fordele for miljøet, og
- betingelserne i den nye forpligtelse er væsentligt strengere i forhold til den eksisterende forpligtelse.

Det vil fx være tilfældet, hvis et tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer med slæt omdannes til et tilsagn med forpligtelse til afgræsning. Du kan dog ikke omdanne et tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer med forpligtelse til afgræsning til et nyt tilsagn med forpligtelse til afgræsning, da der dermed ikke er væsentlig strengere forpligtelser. Ved omdannelse indgår du i en ny 5-årig tilsagnsperiode. Det nye tilsagn starter den 1. september i ansøgningsåret. Du skal altså overholde betingelserne i det eksisterende tilsagn i ansøgningsåret.

Et andet eksempel kan være, at du omdanner et tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer til et tilsagn om Fastholdelse af vådområder, hvis arealet i forbindelse med projektet bliver for vådt til at kunne plejes. Ved omdannelse til tilsagn om Fastholdelse af vådområder, indgår du i en ny 20-årig tilsagnsperiode.

Du søger omdannelse til hhv. Økologisk Arealtilskud (type 37) og Pleje af græs- og naturarealer i Tilsagnsskemaet, som bliver tilgængeligt i Tast-selv service umiddelbart før ansøgningsperiodens begyndelse den 3. juni 2019. Du vil fremadrettet også kunne finde en brugerguide til udfyldelse af Tilsagnsskemaet på Landbrugsstyrelsens hjemmeside for brugerguides for miljø- og økologiordningerne. Du kan finde et ansøgningskema til nyt tilsagn om Fastholdelse af vådområder her.

¹¹⁸ Jf. § 27 og 28 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

¹¹⁹ Jf. § 18, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Du skal være opmærksom på, at den årlige frist for ansøgning om omdannelse er den samme, som er gældende for ansøgning om det tilsagn, som du søger omdannelse til.¹²⁰ Det vil sige, at fristen for omdannelse til Fastholdelse af vådområder er den 31. august, mens fristen for omdannelse til øvrige typer tilsagn er fristen for indsendelse af Tilsagnsskemaet.

Når du søger om omdannelse af et tilsagn, omdannes tilsagnet først fra 1. september i det år, hvor omdannelsen søges. Det vil sige, at hvis du søger omdannelse af et tilsagn i Tilsagnsskema 2019, så kan tilsagnet omdannes fra 1. september 2019.

Hvis du søger om at få omdannet dit tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer til et tilsagn til skovrejsning, der medfører fredskovpligt, vil dit tilsagnsareal udgå med virkning fra begyndelsen af det tilsagnsår, hvor arealet pålægges fredskovpligt.¹²¹

13.3 Andre reguleringer der omfatter dine tilsagnsarealer

Et tidligere omdriftsareal, der er omfattet af et miljøtilsagn, kan i løbet af tilsagnsperioden vokse ind i en tilstand, så arealet er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ifølge denne bestemmelse er det ikke tilladt at foretage ændringer i tilstanden af heder, moser, strandenge, biologiske overdrev m.v.¹²²

Hvis du ikke ønsker, at dit areal skal være omfattet af § 3, har du en frist på 1 år til at inddrage arealet i omdrift efter tilsagnets udløb.¹²³ Du skal i denne forbindelse tage stilling til, om arealet skal:

- tages i omdrift igen eller
- indgå i et nyt miljøtilsagn

Du skal dog være opmærksom på, at den 1-årige undtagelse kun gælder i forhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

Hvis arealet ikke er omfattet af en § 3-beskyttelse, og du ønsker at sikre, at arealet heller ikke fremover bliver omfattet af § 3, kan du anmelde arealet til genopdykningsret hos kommunen.¹²⁴ Det kan du læse mere om i [Vejledning om reglerne om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur](#).

Arealer beliggende i Natura 2000-områder er omfattet af en anmeldelsesordning, der betyder, at du skal forhåndsanmelde det til kommunen, inden du iværksætter visse aktiviteter.¹²⁵ Læs mere på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Der kan desuden være andre reguleringer for arealerne, fx fredninger, som betyder, at arealerne ikke må opdyrkes.

Hvis du er i tvivl, om du kan inddrage dit areal i omdrift, kan du kontakte kommunen.

13.4 Ekspropriation og jordfordeling

13.4.1 Ekspropriation

Ekspropriation betyder, at offentlige myndigheder varigt eller for en periode overtager dine arealer. Ved ekspropriation har du ikke selv valgt at overdrage dine arealer, men det sker efter krav fra en myndighed.¹²⁶

¹²⁰ Jf. § 18, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

¹²¹ Jf. § 18, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

¹²² Jf. § 3 i lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. december 2017.

¹²³ Jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 973 af 27. juni 2018 om beskyttede naturtyper.

¹²⁴ Jf. § 6 i lov om drift af landbrugsjorder, jf. lovbekendtgørelse nr. 958 af 10. juli 2017.

¹²⁵ Jf. § 19 b og bilag 2 i lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017.

¹²⁶ Jf. lov nr. 96 af 31. marts 1965 om ekspropriationer under ministeriet for offentlige arbejder med senere ændringer.

Når et areal bliver eksproprieret, vil der som hovedregel ikke være krav om, at du skal tilbagebetale tidligere udbetalt tilskud til arealet.¹²⁷ Hvis en offentlig myndighed eksproprierer dine arealer varigt eller midlertidigt, skal du kontakte Landbrugsstyrelsen senest 15 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du er i stand til det.¹²⁸ Du skal fremsende kopi af den afgørelse om ekspropriation, som du har modtaget fra den pågældende myndighed.

Du kan ikke søge om udbetaling af tilskud til et areal, hvis myndigheden overtager tilsagnsarealet inden udløbet af ansøgningsfristen i det pågældende tilsagnsår.

Hvis du allerede har søgt om udbetaling til et areal, der eksproprieres i løbet af tilsagnsåret, skal du trække tilsagnsarealet ud af ansøgningen.

Hvis du ikke har underrettet Landbrugsstyrelsen om ekspropriationen, og vi ved kontrollen konstaterer, at du ikke har overholdt alle tilsagnsbetingelserne, kan det medføre bortfald og evt. krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

13.4.2 Jordfordeling

Hvis nogle af dine tilskudsarealer er fragået som følge af jordfordeling, skal du informere os om det. Du skal indsende dokumentation for jordfordelingen, for eksempel ved at indsende kopi af den underskrevne jordfordelingsoverenskomst. Arealet udgår af tilsagnet med virkning fra begyndelsen af det tilsagnsår, hvor betingelserne for tilsagnet ikke opfyldes for hele tilsagnsåret.¹²⁹

Du kan finde mere information om jordfordeling på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

13.5 Revisionsklausul¹³⁰

Du kan kun få udbetalt tilskud til Pleje af græs- og naturarealer under Landdistriktsprogrammet 2014-2020 for forpligtelser, som er mere vidtgående, end hvad du i forvejen er forpligtet til.¹³¹ Hvad du i forvejen er forpligtet til, fremgår først og fremmest af love eller bekendtgørelser. Forpligtelserne kan dog også fremgå af afgørelser truffet af en offentlig myndighed, som pålægger dig obligatoriske begrænsninger/restriktioner for dine aktiviteter på et givet areal (pålæg, påbud, forbud og tilsvarende i medfør af lovgivning).

Kommer der nye regler, eller træffer en myndighed en afgørelse, som skærper eksisterende forpligtelser eller pålægger dig nye forpligtelser, skal tilsagnene tilpasses/revideres, så der kun ydes tilskud for forpligtelser, der er mere vidtgående, end hvad du i forvejen er forpligtet til. Dette fremgår af EU-reglers såkaldte revisionsklausul.¹³²

Hvis du ikke kan acceptere tilpasningen af tilsagnet, kan du lade hele dit tilsagn ophøre på grund af revisionsklausulen uden krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalte tilskud.¹³³ Du skal i så fald sende os en erklæring om anvendelse af revisionsklausul, som du finder på Landbrugsstyrelsens hjemmeside under ordningen Pleje af græs- og naturarealer. Dit tilsagn ophører så fra begyndelsen af det pågældende tilsagnsår, uden at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Fristen for at indsende erklæringen er den samme som Fællesskema-fristen. Du kan dog altid indsende erklæringen senest 8 uger efter, at den nye regel, der påvirker tilsagnet, træder i kraft. Hvis de 8 uger udløber på en helldag, en lørdag eller en søndag, så udløber fristen den første arbejdsdag, der følger herefter.

---

¹²⁷ Jf. art. 4, stk. 1, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

¹²⁸ Jf. art. 4, stk. 2, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

¹²⁹ Jf. § 19 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer samt artikel 47, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.

¹³⁰ Jf. § 21 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

¹³¹ Jf. artikel 28, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.

¹³² Jf. artikel 48 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.

¹³³ Jf. artikel 48 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.

13.6 Suspension

I 2019 indsættes en bestemmelse om suspension af tilskud i bekendtgørelsen.¹³⁴ Suspensionsreglen indebærer, at du i visse tilfælde kan få adgang til at afhjælpe en overtrædelse, så din udbetaling af støtte i det pågældende år ikke reduceres. Udbetaling af landbrugsstøtten vil i stedet blive suspenderet, indtil du har afhjulpet overtrædelsen. Suspensionsreglen anvendes ved manglende opfyldelse af følgende betingelser:

- Information om tilsagnet på erhvervsmæssig hjemmeside¹³⁵, jf. afsnit 4.5.

I tilfælde af manglende opfyldelse af en eller flere af de nævnte betingelser sender vi dig et brev om afhjælpning af situationen med en frist hertil på 14 dage. Hvis du ikke afhjælper situationen med den manglende opfyldelse af en eller flere af disse betingelser inden for den nævnte frist, sender vi dig et nyt brev til om afhjælpning af situationen med en frist hertil på 7 dage. Afhjælper du situationen inden for fristen, eksempelvis ved at indsætte logo og tekst på din hjemmeside og dermed opfylde kravet om information om tilsagnet, kan din støtte udbetales. Afhjælper du ikke situationen inden for fristen, træffer vi afgørelse om nedsættelse af dit tilskud.

13.7 Oplysningspligt¹³⁶

Du har pligt til at oplyse Landbrugsstyrelsen om, hvis du ikke længere opfylder betingelserne i tilsagnet. Hvis du ikke opfylder oplysningspligten og betingelserne for et areal, vil Landbrugsstyrelsen som udgangspunkt kræve tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.¹³⁷

Svindel med støtteberettigelse og misbrug af tilskud

Landbrugsstyrelsen kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig med EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, der påvirker retten til støtte eller omfanget af støtte. Det kan være ukorrekte erklæringer eller dokumenter, tilsidesættelse af en oplysningspligt eller anvendelse af midler eller investeringer til andet formål, end de var bevilget til. Omgåelse, herunder når ansøger kunstigt opdeler sin virksomhed for at opfylde betingelserne til tilskud, betragtes også som svig. Ligeledes kan grov forsømmelse af tilsyn med opgaver, som støttemodtager får løst af tredjepart, blive behandlet som en forsætlig forsømmelse. Landbrugsstyrelsen forbeholder sig retten til at kontakte tredjeparter med forbindelse til ansøgninger som del af kontrol for svig. Svig medfører, at støtten helt eller delvist bortfalder og kan desuden medføre støtteudelukkelse,¹³⁸ bøde eller politianmeldelse.¹³⁹ Det er derfor vigtigt, at du kontakter os, hvis du er i tvivl om, hvorvidt en løsning eller fremgangsmåde er legitim og i overensstemmelse med støttebetingelserne.

13.8 Dispensation

Hvis du i særlige tilfælde ikke kan opfylde betingelserne i tilsagnet, har du mulighed for at søge om dispensation. Ansøgning om dispensation skal være skriftlig og velbegrundet. Den sendes til Landbrugsstyrelsen - gerne via plejegræs.dk eller på e-mail til arealtilskud@lbst.dk. På den måde giver du Landbrugsstyrelsen mulighed for at vurdere din specielle situation. Landbrugsstyrelsen vil herefter tage stilling til, om din ansøgning kan imødekommes og sende dig en skriftlig afgørelse.

Du skal søge og have fået dispensation, inden du foretager dig noget, der kan være i strid med betingelserne. I meget akutte tilfælde kan du ringe til os og så efterfølgende indsende en skriftlig dispensationsansøgning.

Eksempler på hvornår du skal søge dispensation:

¹³⁴ Jf. § 29 a i bekendtgørelse nr. 80 af 28. januar 2015 om økologisk arealtilskud med senere ændringer.

¹³⁵ Jf. § 19, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 80 af 28. januar 2015 om økologisk arealtilskud med senere ændringer.

¹³⁶ Jf. § 8 i bekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017 af lov om Landdistriktsfonden

¹³⁷ Jf. § 28, stk. 1, nr. 3 og stk. 3 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

¹³⁸ Jf. artikel 77, stk. 4, litra c, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013.

¹³⁹ Jf. § 12 i bekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017 af lov om Landdistriktsfonden og § 289a i bekendtgørelse nr. 977 af 9. august 2017 af straffeloven.

- Hvis du har behov for at foretage bekæmpelse af ukrudtsarter i strid med forbudsperioden mod slåning eller forbuddet mod sprøjtning,
- du har behov for at tilskuds fodre (fx ved helårsafgræsning)
- hvis det er nødvendigt at fjerne dyr fra marken i perioden med fast græsningstryk eller
- hvis arealet er så vådt, at det ikke kan plejes.

Se flere eksempler på hvornår du kan søge dispensation på plejegræs.dk

At du ikke længere har rådighed over dyr, der kan afgræsse dine marker, accepteres ikke som begrundelse for dispensation, da dyr kan købes i fri handel, eller der kan indgås en græsnings-aftale med tredje-mand.

Hvis der er tale om helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder, er der også mulighed for at påberåbe sig force majeure (se afsnit 13.9).

Dispensationer fra plejeforpligtelserne er altid 1-årige, og hvis du har fået en dispensation fra plejeforpligtelserne, får du normalt ikke udbetalt årets tilskud. Dette skyldes, at tilskuddet gives som kompensation for udgifter til pleje, og vi ikke kan kompensere, hvis der ikke har været nogen pleje.

Dispensation til andet end plejeforpligtelserne kan gives uden, at det påvirker årets udbetaling. Det kan for eksempel være dispensation til tilskuds fodring eller anvendelse af plantebeskyttelsesmidler. Sådanne dispensationer kan gælde for flere år.

Dispensation gives kun i særlige tilfælde, og ansøgning skal være velbegrundet og fx begrundet i forholdene på tilsagnsmarken. Som udgangspunkt gives der ikke dispensation, hvis vi har varslet, at vi kommer på kontrol. Ligeledes gives der heller ikke dispensation til overtrædelser konstateret på en kontrol. Hvis arealet godkendes i kontrol, har det ingen konsekvens, at du har fået afslag på dispensation. Hvis der ved kontrollen konstateres overtrædelser, bliver de behandlet iht. sanktionsreglerne.

Bemærk, at du i visse tilfælde – fx hvis arealet er et §3 areal – også skal indhente en dispensation hos kommunen. Dette er fx tilfældet, hvis du ønsker dispensation til tilskuds fodring på et tilsagnsareal, der er registreret som et §3 areal.

Oversvømmede arealer

Du skal altid underrette Landbrugsstyrelsen, Arealtilskud, hvis dit tilsagnsareal bliver oversvømmet, så du ikke kan opfylde din plejeforpligtelse, enten fordi det er en del af et vådområdeprojekt, eller fordi vandstanden stiger af andre årsager. Du kan i nogle tilfælde få dispensation fra plejeforpligtelsen, og du mister derved højst årets udbetaling. Hvis det derimod i en kontrol konstateres, at tilsagnsarealerne ikke opfylder betingelserne, vil du ud over bortfald af årets tilskud og en sanktion også risikere bortfald af tilsagnet med krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud. Du kan læse mere om nedsættelser af årets tilskud i forbindelse med kontrol i kapitel 9.4.

13.9 Force majeure og usædvanlige omstændigheder

Landbrugsstyrelsen kan i nogle situationer frafalde krav om tilbagebetaling i tilfælde af force majeure eller usædvanlige omstændigheder.¹⁴⁰

Force majeure er helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder som fx:

- støttemodtagerens død
- støttemodtagerens uarbejdsdygtighed i længere tid
- en alvorlig naturkatastrofe, der i væsentlig grad berører bedriften
- ødelæggelse af stalde på bedriften ved ulykke
- en epizooti eller en plantesygdom, der rammer henholdsvis hele støttemodtagerens besætning eller en del af denne eller alle støttemodtagerens afgrøder eller en del af disse

¹⁴⁰ Jf. artikel 4, stk. 1, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

- ekspropriation af hele eller en væsentlig del af bedriften, hvis ekspropriationen ikke kunne forudses på dagen for indgivelse af ansøgningen.

Der skal være sammenhæng mellem årsagen til den manglende overholdelse af regler og tidspunktet for den særlige begivenhed. Hvis du vil påberåbe dig force majeure eller usædvanlige omstændigheder, skal du underrette Landbrugsstyrelsen senest 15 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du er i stand til at gøre det.¹⁴¹ Der skal medsendes dokumentation for, at der foreligger force majeure.

Force majeure medfører som udgangspunkt bortfald af årets udbetaling. Hvis det er force majeure pga. en 1-årig hændelse, opretholdes tilsagnet. Hvis det er en ændring af forholdene, der vurderes at blive længerevarende, bortfalder tilsagnet fremadrettet (uden krav om tilbagebetaling).

BEMÆRK, at du altid har pligt til at oplyse Landbrugsstyrelsen om eventuelle ændrede forhold på dine tilsagnsarealer, som betyder, at du ikke kan overholde betingelserne i dit tilsagn til Pleje af græs- og naturarealer.

13.10 Indsamling og offentliggørelse af data¹⁴²

For at kunne administrere ordningen har Landbrugsstyrelsen brug for en række oplysninger. Hvordan disse oplysninger indhentes og behandles, er beskrevet i de følgende kapitler.

13.10.1 Brug af data i ansøgningsskemaet

Oplysningerne i ansøgningsskemaet bruger Landbrugsstyrelsen til sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol af de meddelte tilsagn. Oplysningerne vil også blive brugt af Landbrugsstyrelsen eller andre dele af Miljø- og Fødevareministeriet og tredjemand til statistiske, forsknings-, planlægnings- og evalueringsmæssige formål.

Landbrugsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de pågældende data, herunder at databehandlingen overholder gældende lovkraft, jf. databeskyttelsesloven (se kapitel nedenfor). Registerne føres og opbevares elektronisk hos Landbrugsstyrelsen.

13.10.2 Opbevaring af kontroloplysninger

Oplysninger, der bliver indhentet til kontrol, vil blive opbevaret i Landbrugsstyrelsen til brug for kontrol af flere støtteordninger. Oplysningerne vil endvidere blive brugt til statistiske, forsknings-, planlægnings- og evalueringsmæssige formål. Opbevaring og anvendelse af data sker i henhold til databeskyttelsesloven, hvis behandlingen af oplysninger er omfattet af denne lov. Databeskyttelsesloven gælder som hovedregel kun for behandlingen af oplysninger om fysiske personer og ikke virksomheder (med undtagelse af enkeltmandsvirksomheder). Hvis du søger om tilsagn som fx aktieselskab, vil de oplysninger om dit selskab, som vi behandler, normalt ikke være omfattet af persondataloven.

Som ansøger har du desuden ret til aktindsigt i din sag efter reglerne i forvaltningsloven, uanset om du søger som fysisk eller juridisk person.

¹⁴¹ Jf. artikel 4, stk. 2, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

¹⁴² Jf. lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven) og Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 (Databeskyttelsesforordningen)

13.10.3 Hvad er dine rettigheder i forhold til de registrerede oplysninger?

Databeskyttelsesloven giver dig ret til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger Landbrugsstyrelsen har registreret om dig.¹⁴³ Du har også ret til at få rettet eller slettet eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.¹⁴⁴

13.10.4 Anvendelse af oplysninger fra Fællesskemaet og offentliggørelse af data

Hvis du indsender Tilsagnsskema 2019 og/eller Fællesskema 2019, skal du være opmærksom på¹⁴⁵:

- at de afgivne oplysninger i Fællesskemaet vil blive behandlet i forbindelse med afgørelse om udbetaling af støtte og tilskud fra Landbrugsstyrelsen under EAGF og EAFRD (EU's landbrugs- og landdistriktsordninger).
- at de afgivne oplysninger i Tilsagnsskemaet vil blive behandlet i forbindelse med afgørelse om tilsagn om tilskud fra Landbrugsstyrelsen under EAGF og EAFRD.
- at Landbrugsstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V, er dataansvarlig.
- at Landbrugsstyrelsen, Pioner Allé 9, 6270 Tønder, er databehandler.

13.11 Klagemuligheder

Du har mulighed for at klage over Landbrugsstyrelsens afgørelse, hvis du mener, at afgørelsen er truffet på et forkert grundlag, og du eksempelvis har nye oplysninger til din sag.

Klagen skal være skriftlig og angive på hvilke punkter, den påklagede afgørelse anses for urigtig samt en begrundelse herfor. Landbrugsstyrelsen vurderer herefter, om der er grundlag for at genoptage sagen. Hvis vi fastholder vores afgørelse i sagen, sender vi din klage sammen med vores kommentarer til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse i sagen.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra afgørelsesbrevets dato. Klagen skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen inden fristens udløb. Modtages klagen for sent, vil den ikke blive behandlet, medmindre der foreligger særlige grunde, som kan begrunde fristoverskridelsen. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om afvisning på grund af overskridelse af klagefristen.

Du kan sende klagen pr. mail til miljobio@lbst.dk eller med posten til:

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Klager har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, hvilket betyder, at Landbrugsstyrelsens afgørelse er gældende, indtil den eventuelt ændres. Det betyder, at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage, hvis Landbrugsstyrelsen har krævet dette i afgørelsen. Hvis ikke du gør det, bliver kravet forrentet fra udløbet af indbetalingsfristen.¹⁴⁶ Det vil sige, at i sager, hvor Landbrugsstyrelsen har krævet tilbagebetaling af tilskud, påløber der renter til kravet, mens din klagesag behandles.

---

¹⁴³ Artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 (Databeskyttelsesforordningen)

¹⁴⁴ Artikel 16 og 17 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 (Databeskyttelsesforordningen)

¹⁴⁵ Jf. § 5 i lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

¹⁴⁶ Jf. § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017 af lov om Landdistriktsfonden

14. Retsgrundlag

De vigtigste regler fremgår af:

Bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer

Bekendtgørelse nr. 543 af 31. maj 2016 om ændring af bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer

Bekendtgørelse nr. 1336 af 18. november 2016 om ændring af bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer

Bekendtgørelse nr. 1339 af 29. november 2017 om ændring af bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer

Bekendtgørelse nr. 1418 af 30. november 2018 om ændring af bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer

Lov nr. 1360 af 16. december 2014 om Landdistriktsfonden

Bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017 om markblok og elektronisk Fællesskema.

Bekendtgørelse nr. 291 af 20. april 2018 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. med senere ændringer

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

Kommissionens delegerede forordning (EU) 640/2014 af 11. marts 2014

Kommissionens delegerede forordning (EU) 807/2014 af 11. marts 2014

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 808/2014 af 17. juli 2014

Bilag 1. Forenelighedstabel

Tilsagnstype		Ø-støtte																Måltrettede Efterafgrøder															
Tilsagnstype		35	36	36 om	37	4	5	7	8	9	13	16	50	54	55	56	57	64	66	67	74	75	76	77	78								
	Ø-støtte																																
	35 Omlægningstilskud (OM), 5 år, 2007-2014	1																															
	36 Økologisk Arealtilskud (basis), 2014-	1	1																														
	36 om Økologisk Arealtilskud (basis og Omlægningstillæg), 2014-	1																															
	37 Økologisk Arealtilskud (basis og Kvælstoftillæg), 2014-	1	1																														
	4 Miljøvenlig drift af græs, 20 år, 1997-2002	1	1																														
	5 Pleje med afgræsning, rydning eller høslæt, 20 år, 1997-2002	1	1																														
	7 Udtagning af agerjord, 20 år, 1994-2002	1																															
	8 Udtagning af græsarealer, 20 år, 1997-2003	1																															
	9 Ændret afvanding, 20 år, 1997-2003	1	1																														
	13 Etablering af vådområder, 20 år, 2003-2006	1	1																														
	16 Miljøvenlig drift af vådområder, 20 år, 2006-2008	1	1																														
	50 Fastholdelse af vådområder, 20 år, VMP III, 2008-2012	1	1																														
	54 Opretholdelse af ændret afvanding, 5 år, 2009-2014	1	1																														
	55 Fastholdelse af vådområder, 20 år, 2011-2014	1	1																														
	56 Pleje af græs- og naturarealer 5 år, (- EB), 2012-2014	1	1										1	1																			
	57 Pleje af græs- og naturarealer 5 år, (+ EB), 2012-2014	1	1									1	1																				
	64 Ændret afvanding, 5 år, 2015	1	1																														
	66 Pleje af græs- og naturarealer 5 år, (- GB), 2014-	1	1									1	1																				
	67 Pleje af græs- og naturarealer 5 år, (+ GB), 2014-	1	1									1	1																				
	74 Fastholdelse af kvælstofvådområder, stat, 2015-	1	1													1	1		1	1													
	75 Fastholdelse af kvælstofvådområder, kommunal, 2015-	1	1													1	1		1	1													
	76 Fastholdelse af fosforvådområder, 2015-	1	1													1	1		1	1													
	77 Fastholdelse af Natura 2000 Hydrologi, 2015-	1	1													1	1		1	1													
	78 Fastholdelse af lavbundsområder, 2015-	1	1													1	1		1	1													
	Grundbetaling	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1					
	Måltrettede Efterafgrøder	1																										1					
Blank	Ikke forenelige																																
	1 Forenelige foranstaltninger, dvs. begge tilskud kan udbetales.																																

Bilag 2. Vejledende oversigt over vægtningskategorier for sanktioner for Pleje af græs og naturarealer 2019

(Vægtningkategorier for tilsagn indgået 2007 – 2014 ses i vejledningen for disse tilsagn)

Vejledende vurdering af en række overtrædelsers alvor og omfang bedømt i forhold til formålet med tilskudsordningen. Inddelingen bygger på en faglig vurdering. Vurderingen af en overtrædelse vil altid bero på en konkret bedømmelse i det enkelte tilfælde. Der anvendes følgende vægtningskategorier:

- **Kategori 4+bortfald:** 100 % + bortfald af tilsagn på arealet og krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud til arealet.
- **Kategori 4:** 100 %
- **Kategori 3:** 50 %
- **Kategori 2:** 25 %
- **Kategori 1:** 10 %
- **Kategori 0:** 1 %

Udelukkelse: Bortfald af tilsagn, og ingen udbetaling i 2019 og 2020 for miljøtilsagn givet i 2016 og 2017.

Overtrædelse	Forpligtelse	Sanktion
For få dyr på marken	Afgræsning – fast græsningstryk	Kategori 4 + bortfald:
		Hvis der ikke er tegn på, at der har været dyr på arealet, medfører det, at marken bortfalder fra dit tilsagn.
		Kategori 4:
		Der er op til 60 % af det fastsatte krav til storkreaturer på arealet.
		Kategori 3:
		Der er 60-84 % af det fastsatte krav til storkreaturer på arealet.
		Kategori 2:
		Der er 85-94 % af det fastsatte krav til storkreaturer på arealet.
Kategori 1:		
Der er 95-99 % af det fastsatte krav til storkreaturer på arealet.		
Samhegning	Afgræsning – fast græsningstryk	Kategori 1 på hele marken:

		Samhegning af arealer med tilskud som ikke har krav om fast græsningstryk
		Samhegning med anden ejer/forpagters areal
Arealet er ikke plejet korrekt	Afgræsning	Kategori 4 + bortfald
		Arealet er ikke plejet
		Afpudsning, men ikke slæt eller afgræsning
		Kategori 4:
		Slæt, men ikke afgræsning.
		Ikke plejet pga. midlertidig oversvømmelse
		Kategori 3:
		Der er tegn på, at der har været/er dyr på arealet, men plantedækket er synligt afgræsset.
Afpudsning kun som en del af afgræsningen	Afgræsning	Kategori 2
		Afpudsning før påbegyndt afgræsning
		Fladedækkende afpudsning
Afgræsset af andet end drøvtyggende husdyr eller heste	Afgræsning, slæt	Kategori 4
		Afgræsning med andet end drøvtyggende husdyr eller heste
Manglende slæt	Slæt	Kategori 4 + bortfald:
		Der er ikke taget slæt, afgræsset eller lavet en afpudsning.
		Kategori 3:
		Der er ikke taget slæt, men marken er slået, uden at plantematerialet er fjernet.
		Kategori 2:
		Afgræsset men ikke taget slæt (det er tydeligt, at der ikke er taget slæt)
Tilskuds fodring	Afgræsning, slæt	Kategori 3 for hele marken (hele indhegningen ved fast græsningstryk):
		Fodring med ensilage eller kraftfoder
		Kategori 2 for hele marken (hele indhegningen ved fast græsningstryk):
		Fodring med hø og wrapphø. Fodring med halm i baller eller i foderstativer
Intet plantedække	Afgræsning, slæt	Kategori 4
		Bar jord som følge af naturlige forhold
		Kategori 4 + bortfald
		Under 1/3 planter i forhold til sort jord. De enkelte områder uden plantedække er større end 0,05 ha eller udgør sammen med andre ikke-afgræssede områder mere end 10% af marken.

Omlægning (bl.a. jordbearbejdning)	Afgræsning, slæt	Kategori 4+ bortfald:
		Omlægning af tilsagnsarealet, herunder jordbearbejdning (fx etablering af vildtremiser eller læhegn).
Slåning i forbudsperioden	Afgræsning, slæt	Kategori 3:
		Slåning i forbudsperioden.
Direkte tilførsel af gødning til arealet	Afgræsning, slæt	Kategori 4+ bortfald:
		Direkte tilførsel af gødning til arealet.
Direkte tilførsel af pesticider til arealet	Afgræsning, slæt	Kategori 4+ bortfald:
		Sprøjtning under hegn beregnes som længden af overtrædelsen ganget med en fast bredde på 2 meter. Sprøjtning af arealer under 100 m ² rundes altid op til 100 m ² .
		Brug af pesticider på arealet.
Vandhuller og grøfter mm.	Afgræsning, slæt	Kategori 4 + bortfald
		Vandhul, sø eller lignende over 0,05 ha, eller udgør sammen med andre ikke-afgræssede områder mere end 10% af marken.
		Vandløb, grøft eller lignende over 0,05 ha, eller udgør sammen med andre ikke-afgræssede områder mere end 10% af marken.
		GLM-landskabelementer større end 2.000 m ² eller GLM-søer over 100 m ² .
Remiser og læhegn	Afgræsning, slæt	Kategori 4 + bortfald
		Remise/vildtremise
		Læhegn
Erhvervsmæssig hjemmeside ikke indsat korrekt EU-logo og tekst	Afgræsning, slæt	Kategori 0:
		Hvis hjemmesiden ikke indeholder logo eller tekst.
Manglende opbevaring af skatte-, moms- og driftsregnskaber	Afgræsning, slæt	Kategori 1
		Manglende opbevaring af skatte, moms og driftsregnskaber
Kombination af tilsagn og grundbetaling	Afgræsning, slæt	Kategori 4 + bortfald:
		Du søger om grundbetaling, selvom du har et tilsagn, som ikke kan kombineres med grundbetaling (tilsagnstype 66)
Udelukkelse		

<p>Følgende overtrædelser er alvorlige overtrædelser og medfører, at tilsagnet bortfalder med krav om tilbagebetaling, og i 2018 og 2019 udbetales der ingen tilskud for miljøtilsagn givet i 2017-2018</p>	<p>Afgræsning, slæt</p>	<p>Areal tilført plantebeskyttelsesmidler, der ikke er godkendt til anvendelse i Danmark.</p>
--	--------------------------------	---

Kriterier for støtteberettigelse

<p>Følgende krav er støtteberettigelses kriterier og vil altid føre til bortfald af tilsagnet og krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt støtte.</p>	<p>Afgræsning, slæt</p>	<p>Arealet er ikke beliggende i en mark, der på ansøgningstidspunktet opfylder kravet for beliggenhed inden for den særlige Natura 2000 udpegning, gentegning i Natura 2000, har en HNV-værdi på minimum 5 eller er omfattet af et vådområdeprojekt.</p>
		<p>Marken er på ansøgningstidspunktet ikke over 0,3 ha og heller ikke sammenhængende med en anden mark, så de tilsammen er over 0,3 ha</p>
		<p>Tilsagnshaver driver ikke arealet som ejer eller forpagter</p>
		<p>Arealet er tilplantet med skov ved tilsagnsperiodens begyndelse</p>
		<p>Arealet er pålagt fredskovspligt, bortset fra ubevoksede fredskovspligtige arealer</p>
		<p>Arealet er omfattet af en tilskudsordning til skovbrug</p>
		<p>Der er en udtagningsforpligtelse på arealet</p>
		<p>Der er uforenelige tilskudsordninger på arealet</p>
		<p>Arealet er omfattet af en forpligtelse til afgræsning eller slæt.</p>
		<p>Arealet er ikke landbrugsjord, herunder fx arealer som anvendes som:</p>
		<p>Bygninger/anlæg</p>
		<p>Vindmøller</p>
		<p>Befæstet vej eller vej uden plantedække</p>
		<p>Crossbaner</p>
		<p>Golfbaner</p>
		<p>Råstofindvinding, grusgrave</p>
		<p>Haver/parker</p>
<p>Ridebaner</p>		
<p>Landingsbane</p>		
<p>Solceller</p>		
<p>Stendiger/jorddiger</p>		
<p>Eksproprieret permanent - ikke landbrug</p>		
<p>Containerplads</p>		

	Elmast
--	--------

Bilag 3. Oversigt over forskelle mellem ordninger for Pleje af græs- og naturarealer

Listen er ikke komplet. Se de enkelte vejledninger for, hvad der gælder for dit tilsagn. 20-åring tilsagn er ikke med i oversigten.

Betingelser	Tilsagn indgået i 2011, 2012, 2013 og 2014 Tilsagnstype 56 og 57	Tilsagn indgået 2015, 2016, 2017, 2018 og 2019 Tilsagnstype 66 og 67
Mulighed for at områder under 500 m ² indgå i det støtteberettigede areal på op til 10 % af tilsagnsmarken	Nej	Ja
Mulighed for forskel mellem indtegnet tilsagnsarealet og det registrerede tilsagnsareal (luft i tilsagnet)	Ja	Nej
Elektronisk producentskifte	Nej	Ja
Mulighed for tilskuds fodre	Nej – kun med dispensation	Nej – Kun med dispensation. Tilskuds fodring af kalve under 6 mdr. i kalveskjul er dog tilladt. Forbuddet mod tilskuds fodring gælder i hele indhegningen for fast græsningsstryk
Brug af halm til strøelse	Nej – kun med dispensation	Ja
Muligt at komme ud af tilsagn ved salg eller bortforpagtning	Nej	Ja
Tilskud til GLM-søer	Nej	Kun for tilsagn indgået i 2015 og 2016
Forbud mod vanding	Ja	Nej
Forbud mod aktivitet, der medfører erosion	Ja	Nej
Afgræsningsmetode	Vælges mellem: <ul style="list-style-type: none"> Fast græsningsstryk 1. juni til 31. august Tæt og lavt plantedække 31. august 	Vælges mellem <ul style="list-style-type: none"> Fast græsningsstryk 1. juni til 31. august (kan ikke kombineres med grundbetaling) Synligt afgræsset 15. september
Krav til antal storkreaturer	1,5 SK/ha – lavere græsningsstryk kan godkendes efter ansøgning	1,2 SK/ha – lavere græsningsstryk kan godkendes efter ansøgning
Fast græsningsstryk kan kombineres med grundbetaling	Ja – ved tilsagnstype 57	Nej
Krav til tilsagn med slæt	Tæt og lavt plantedække 31. august. Slæt kan erstattes med afgræsning	Krav om minimum et slæt i perioden fra 21. juni til 15. september – kan suppleres, men ikke erstattes med afgræsning
Mulighed for at indsende erklæring om overholdelse af forpligtelserne til 1. august, hvis du ikke har indsendt Fællesskema	Ja, men du får ikke udbetalt dit tilskud, hvis du indsender efter fristen for indsendelse af Fællesskemaet	Nej

Bilag 4. Sanktionering ved overskridelse af de 10 % fleksibilitet

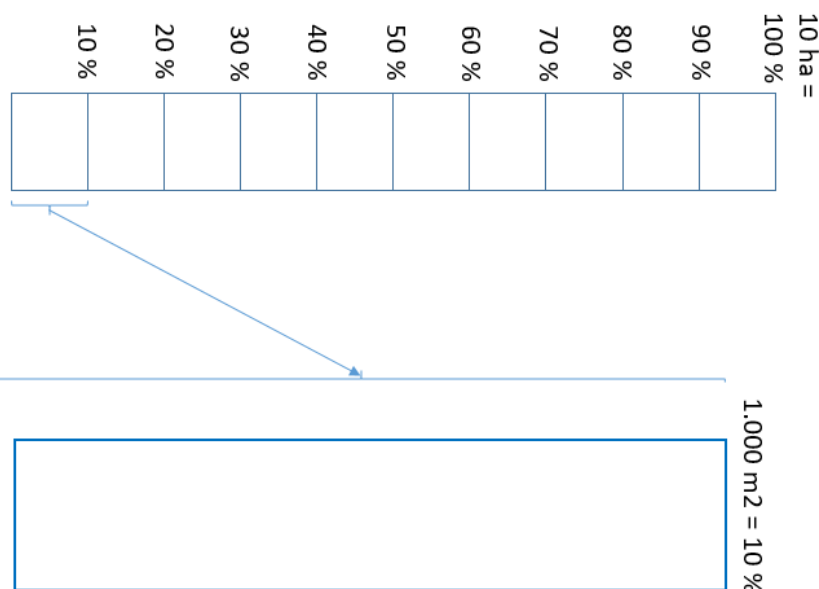
I nedenstående liste står sanktionerne listet med de observationer med mest permanente karakter og højeste sanktion øverst, og de observationer, der fører til den laveste sanktion nederst. Når der i sagsbehandlingen skal tages stilling til hvilke af kontrollens observationer, der skal indgå i de 10 % fleksibilitet – og derfor ikke skal sanktioneres - startes der for oven, og "fyldes op" i fleksibiliteten ned ad listen, til grænsen er nået. Hvis grænsen nås, inden alle områder med en bestemt observation er nået, tages den største observation først og dernæst de mindre, dog tages en mindre observation inden for kategorien, hvis den største ikke kan rummes i fleksibiliteten. Hvis der stadig er "plads i fleksibiliteten" og den største tilbageværende i en kategori ikke kan rummes inden for de 10 %, tages der den næststørste osv. Hvis de sidste observationer inden for en kategori ikke kan rummes inden for de 10%, men der stadig er "plads i fleksibiliteten" fortsættes til næste kategori og processen gentages.

De overskydende observationer sanktioneres efter gældende sanktionstabel.

Kategori	Obs. Nr.	Navn	Sanktion hvis de ikke indgår i de 10 %
1	3.7.1	Vandhul, sø eller lignende (ikke GLM-søer)	100% + bortfald
2	3.7.2	Vandløb, grøft eller lignende	100% + bortfald
3	3.2.3	Remise/vildtremise	100% + bortfald
4		Krat	100% + bortfald
5	3.2.4	Læhegn	100% + bortfald
6		Tætte træer uden plantedække under	100% + bortfald
7	12.1.7	Plantedækket er ikke opretholdt	100% + bortfald
8	11.3.5	Arealet er ikke udnyttet til slæt	100% + bortfald
9	11.1.3	Arealet er ikke afgræsset	100% + bortfald
10	12.1.8	Bar jord som følge af naturlige forhold	100%
11	11.1.2	Arealet er ikke afgræsset på grund af midlertidig oversvømmelse	100 %
12	11.1.1	Arealet er ikke afgræsset, men der er taget slæt	100%
13	11.3.2	Der er ikke taget slæt, men arealet er afpudset	50%
14	11.2.2	Arealet er ikke synligt afgræsset den 15. september, men der har været dyr på arealet	50%
15	11.3.3	Der er ikke taget slæt, men arealet er afgræsset	25%

Eksempler på håndteringen af overskridelse af 10 % fleksibilitet.

Illustreret eksempel på hvordan overskridelsen af de 10 % fleksibilitet håndteres.

Tilsagnsmarken er på 1 ha. 10 % er derfor 0,1 ha = 1.000 m²

Eksempel 1. Der er fundet 4 områder, der ikke er plejet. Disse er alle under 500 m² og kan derfor indgå i fleksibiliteten.

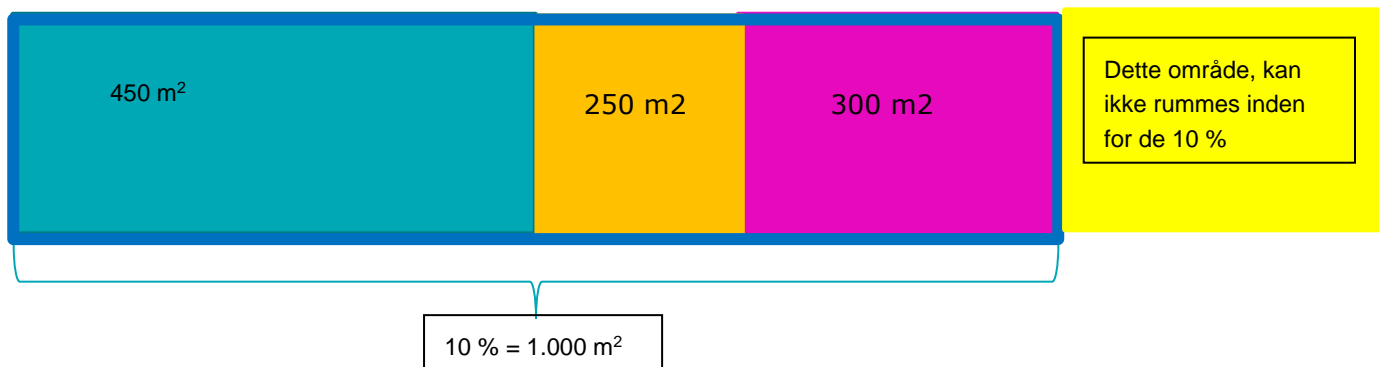
Ikke synligt afgræsset d. 15. sept., men der har været dyr på arealet = 300 m²

Areal ikke afgræsset = 250 m²

Areal ikke afgræsset, men der er taget slæt = 300 m²

Sø = 450 m²

Ud fra tabellen ovenfor "fyldes der op" i fleksibiliteten til de 10 % er nået, eller til det næste område er større end der er tilbage af fleksibiliteten.

Eksempel 2. Der er fundet 4 områder, der ikke er plejet. Disse er alle under 500 m² og kan derfor indgå i fleksibiliteten.

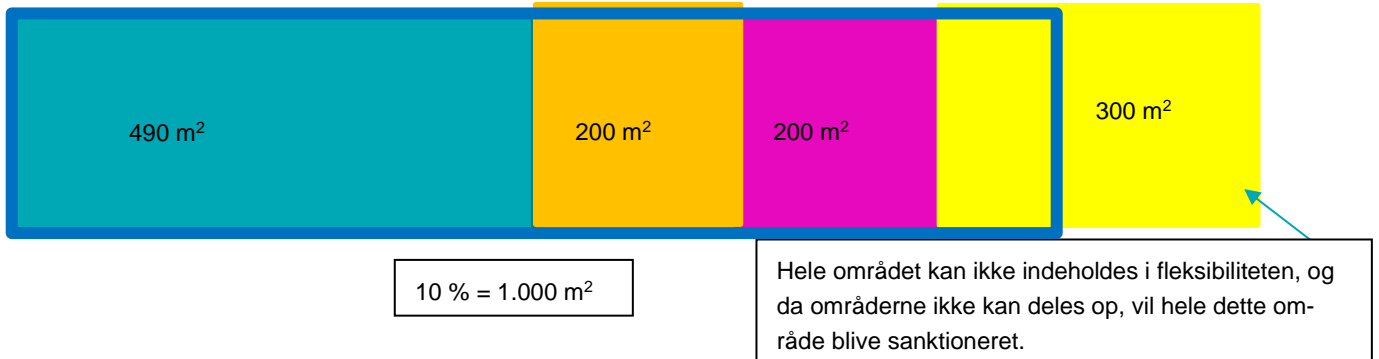
Ikke synligt afgræsset d. 15. sept., men der har været dyr på arealet = 300 m²

Sø = 490 m²

Areal ikke afgræsset = 200 m²

Areal ikke afgræsset, men der er taget slæt = 200 m²

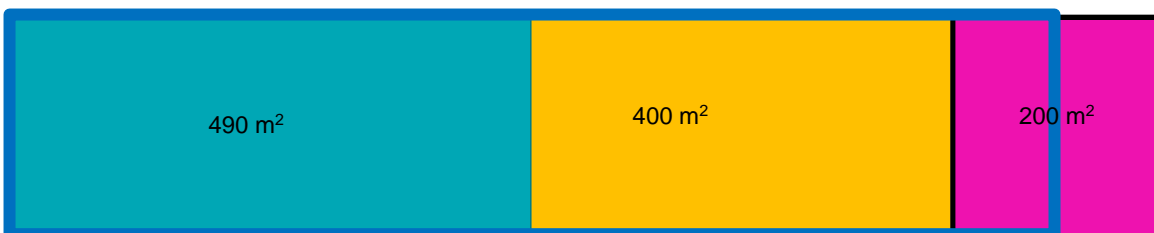
Ud fra tabellen ovenfor "fyldes der op" i fleksibiliteten til de 10 % er nået, eller til det næste område er større end der er tilbage af fleksibiliteten.

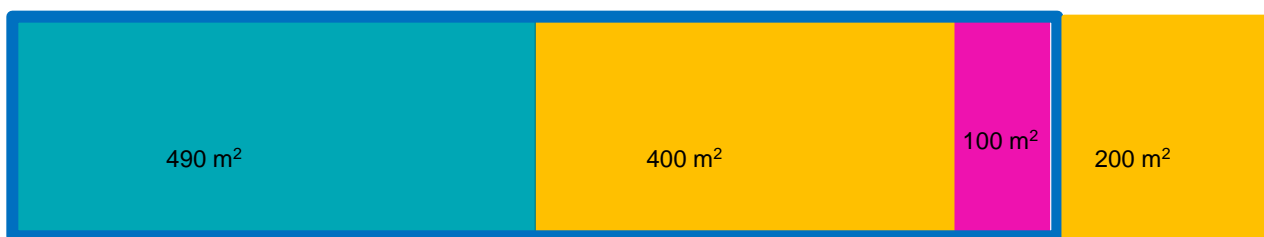

Eksempel 3. Der er fundet 5 områder, der ikke er plejet. Disse er alle under 500 m² og kan derfor indgå i fleksibiliteten.

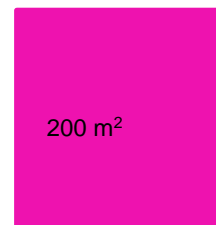

Det største "lilla" område kan heller ikke rummes

Det mindste "lila" område kan rummes. Derfor indgår det i fleksibiliteten og Det ene "lilla" område og det ene "gule" område sanktioneres.

Vejledning om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk